

Utrikesutskottets betänkande 2020/21:UU2

Utgiftsområde 7 Internationellt utvecklingssamarbete

Sammanfattning

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om biståndsram. Utskottet tillstyrker även regeringens och Riksrevisionens förslag om anslag för 2021 inom utgiftsområde 7, som uppgår till ca 46,8 miljarder kronor. Därmed avstyrker utskottet de alternativa budgetförslag som förts fram i motioner. Utskottet tillstyrker också regeringens förslag om vissa bemyndiganden om ekonomiska åtaganden.

Övriga motionsförslag avstyrks. Utskottet hänvisar i flertalet av dessa frågor till pågående arbete. Ett antal motioner bereds förenklat (se bilaga 5).

I betänkandet finns tio reservationer (M, SD, C, V, KD, L) och två särskilda yttranden (M, V). Ledamöterna från Moderaterna och Vänsterpartiet avstår från ställningstagande när det gäller budgetbeslutet och redovisar i stället sina överväganden i särskilda yttranden.

Behandlade förslag

Proposition 2020/21:1 inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd.

Cirka 260 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2018/19, 2019/20 och 2020/21.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	6
Ärendet och dess beredning.....	6
Bakgrund	7
Utskottets överväganden.....	8
Regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 7	8
Statens budget inom utgiftsområde 7	10
Internationella biståndsnivåer och OECD-Dacs regelverk	18
Politikens långsiktiga inriktning	20
Motioner som bereds förenklat.....	33
Reservationer	34
1. Statens budget inom utgiftsområde 7, punkt 1 (SD).....	34
2. Statens budget inom utgiftsområde 7, punkt 1 (KD)	36
3. Internationella biståndsnivåer och OECD-Dacs regelverk, punkt 2 (M).....	38
4. Internationella biståndsnivåer och OECD-Dacs regelverk, punkt 2 (KD)	39
5. Politikens långsiktiga inriktning, punkt 3 (M).....	39
6. Politikens långsiktiga inriktning, punkt 3 (SD)	43
7. Politikens långsiktiga inriktning, punkt 3 (C).....	53
8. Politikens långsiktiga inriktning, punkt 3 (V).....	57
9. Politikens långsiktiga inriktning, punkt 3 (KD).....	61
10. Politikens långsiktiga inriktning, punkt 3 (L)	67
Särskilda yttranden	72
1. Statens budget inom utgiftsområde 7, punkt 1 (M)	72
2. Statens budget inom utgiftsområde 7, punkt 1 (V)	73
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	76
Propositionen	76
Motioner från allmänna motionstiden 2018/19	76
Motioner från allmänna motionstiden 2019/20	78
Motioner från allmänna motionstiden 2020/21	79
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens och motionärernas anslagsförslag	95
<i>Bilaga 3</i>	
Regeringens förslag till beställningsbemyndiganden.....	96
<i>Bilaga 4</i>	
Reservanternas anslagsförslag	97
<i>Bilaga 5</i>	
Motionsyrkanden som bereds förenklat	98

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Statens budget inom utgiftsområde 7

a) Biståndsramen för 2021

Riksdagen fastställer biståndsramen för 2021 till 1 procent av vid budgeteringstillfället beräknad bruttonationalinkomst (BNI) för 2021 beräknat enligt EU-förordningen för nationalräkenskaperna ENS 2010.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2020/21:1 utgiftsområde 7 punkt 1 och avslår motionerna

2020/21:2964 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) i denna del,

2020/21:3205 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 11,

2020/21:3213 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkandena 2 och 4 samt

2020/21:3377 av Björn Söder m.fl. (SD) i denna del.

b) Anslagen för 2021

Riksdagen anvisar anslagen för 2021 inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd enligt regeringens och Riksrevisionens förslag.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2020/21:1 utgiftsområde 7 punkterna 4 och 6 samt avslår motionerna

2020/21:2551 av Mats Nordberg m.fl. (SD) yrkandena 3 och 4,

2020/21:2631 av Lars Adaktusson m.fl. (KD) yrkande 1,

2020/21:2807 av Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD) yrkande 8,

2020/21:2964 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) i denna del,

2020/21:3205 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 12,

2020/21:3213 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkandena 1 och 5 samt

2020/21:3377 av Björn Söder m.fl. (SD) i denna del.

c) Bemyndiganden om ekonomiska åtaganden

Riksdagen bemyndigar regeringen att

1. under 2021 ställa ut statliga garantier för biståndsverksamhet som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 17 000 000 000 kronor,

2. under 2021 för anslaget 1:1 Biståndsverksamhet besluta om kapitaltillskott på högst 1 000 000 000 kronor till Swedfund International AB,

3. under 2021 besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom de tidsperioder som regeringen föreslår.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2020/21:1 utgiftsområde 7 punkterna 2, 3 och 5.

Reservation 1 (SD)

Reservation 2 (KD)

2. Internationella biståndsnivåer och OECD-Dacs regelverk

Riksdagen avslår motionerna

2020/21:2631 av Lars Adaktusson m.fl. (KD) yrkande 2 och

2020/21:3213 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 10.

Reservation 3 (M)

Reservation 4 (KD)

3. Politikens långsiktiga inriktning

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:723 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkandena 8 och 15,

2018/19:757 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 8 och 30,

2018/19:1373 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 1–4,

2019/20:748 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 1–4,

2020/21:170 av Yasmine Posio m.fl. (V) yrkandena 2 och 15–18,

2020/21:250 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkandena 5 och 17,

2020/21:254 av Désirée Pethrus och Robert Halef (båda KD) yrkandena 1 och 3–6,

2020/21:670 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 9,

2020/21:673 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 6,

2020/21:674 av Sara Gille m.fl. (SD) yrkande 6,

2020/21:676 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 2 och 3,

2020/21:691 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkande 4,

2020/21:1304 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 1 och 4,

2020/21:2551 av Mats Nordberg m.fl. (SD) yrkandena 1, 2, 6–12, 14, 16–30 och 32–39,

2020/21:2554 av Eric Westroth m.fl. (SD) yrkande 30,

2020/21:2631 av Lars Adaktusson m.fl. (KD) yrkandena 3, 6–11, 13, 15–17 och 20–23,

2020/21:2946 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkandena 1, 2 och 4–8,

2020/21:3204 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkandena 21, 25 och 26,

2020/21:3205 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkandena 1 och 6–10,

2020/21:3206 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkandena 1 och 2,

2020/21:3213 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkandena 3, 6–9, 11 och 12,

2020/21:3239 av Fredrik Malm m.fl. (L) yrkande 7,

2020/21:3241 av Fredrik Malm m.fl. (L) yrkande 8,

2020/21:3263 av Fredrik Malm m.fl. (L) yrkandena 1–6 och 8–11,

2020/21:3349 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M) yrkande 54,

2020/21:3367 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkandena 11 och 14 samt

2020/21:3368 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 46.

Reservation 5 (M)

Reservation 6 (SD)

Reservation 7 (C)

Reservation 8 (V)

Reservation 9 (KD)

Reservation 10 (L)

4. Motioner som bereds förenklat

Riksdagen avslår de motionsyrkanden som finns upptagna under denna punkt i utskottets förteckning över avstyrkta motionsyrkanden.

Stockholm den 3 december 2020

På utrikesutskottets vägnar

Kenneth G Forslund

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Kenneth G Forslund (S), Hans Wallmark (M)*, Olle Thorell (S), Hans Rothenberg (M)*, Markus Wiechel (SD), Jamal El-Haj (S), Kerstin Lundgren (C), Håkan Svenneling (V)*, Björn Söder (SD), Sara Heikkinen Breitholtz (S), Lars Adaktusson (KD), Annika Strandhäll (S), Fredrik Malm (L), Janine Alm Ericson (MP), Magnus Ek (C), Magdalena Schröder (M)* och Sara Gille (SD).

* Avstår från ställningstagande under punkt 1, se särskilda yttranden.

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet regeringens budgetproposition 2020/21:1 i de delar som gäller utgiftsområde 7 Internationellt bistånd och ett antal motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2018/19, 2019/20 och 2020/21. Ett antal av dessa motionsyrkanden bereds förenklat. Utgiftsområdet inkluderar förslag från Riksrevisionen till riksdagen om myndighetens anslag för internationellt utvecklingssamarbete (prop. 2020/21:1 utg.omr. 7). Regeringens förslag till riksdagsbeslut och motionsförslagen finns i bilaga 1.

I bilaga 2 och 3 finns en sammanställning av regeringens och Riksrevisionens förslag till anslag för 2021 och beställningsbemyndiganden samt de avvikelser från dessa som Moderaterna, Sverigedemokraterna, Vänsterpartiet och Kristdemokraterna föreslår i sina respektive budgetmotioner.

Under beredningen av ärendet har biståndsminister Peter Eriksson redogjort för innehållet i propositionen. Sidas generaldirektör Carin Jämtin har för utskottet redogjort för myndighetens arbete och synpunkter på regeringens budgetförslag. Riksrevisor Helena Lindberg har presenterat Riksrevisionens utvecklingssamarbete för utskottet.

Vid sammanträdet den 15 oktober 2020 informerade sju myndigheter om sitt arbete med fredsbyggande och säkerhetsfrämjande verksamhet med finansiering från utgiftsområdena 5 och 7. Representanter för dessa myndigheter var Joakim Baltzarsson, sektionschef för polisens utlandssektion, vid Polismyndigheten, Sven-Eric Söder, generaldirektör Folke Bernadotte-akademin, Johan Pekkari, brigadgeneral Försvarsmakten, Anna Bergholm Söder, avdelningschef för operativa avdelningen vid Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Karin-Malin Pettersson, tf. chef för internationella enheten vid Kriminalvården, Linda Billfalk Åkerlund, chef för internationell samordning och utveckling vid Åklagarmyndigheten och Jonas Högström, enhetschef på Domstolsverket. Den 10 november fick utskottet en föredragning om Sveriges bistånd till Afghanistan av statssekreterare Per Olsson Fridh. Utskottet har också haft ett möte med generalsekreteraren för FN:s livsmedelsprogram (World Food Program), David Beasley. I februari 2020 fick utskottet en föredragning om regeringens och svenska civilsamhällesorganisationers gemensamma åtaganden för stärkt dialog och samverkan inom utvecklingssamarbetet av företrädare för Raoul Wallenberginstitutet, War Child och Utrikesdepartementet.

Utskottet har i betänkande 2019/20:UU17 behandlat regeringens resultatskrivelse om utvecklingssamarbete och humanitärt bistånd genom multilaterala organisationer (skr. 2019/20:91).

Bakgrund

Rambeslutsprocessen

Budgetprocessen innebär bl.a. att riksdagen i ett första steg genom *ett* beslut fastställer en utgiftsram för varje utgiftsområde. Utgiftsramen anger det belopp som utgiftsområdets anslag högst får uppgå till (11 kap. 18 § tredje stycket riksdagsordningen).

Riksdagen har bifallit regeringens förslag och bestämt utgiftsramen för 2021 för utgiftsområde 7 Internationellt bistånd till 46,8 miljarder kronor (prop. 2020/21:1, bet. 2020/21:FiU1, rskr. 2020/21:63). I detta betänkande föreslår utrikesutskottet för riksdagen hur anslagen för utgiftsområdet ska fördelas inom utgiftsområdesramen. Riksdagens ställningstagande till anslag och bemyndiganden om ekonomiska åtaganden för utgiftsområdet ska göras genom *ett* beslut (11 kap. 18 § fjärde stycket riksdagsordningen).

Uppföljning av regeringens resultatredovisning

Enligt 10 kap. 3 § budgetlagen (2011:203) ska regeringen i budgetpropositionen lämna en redovisning av de resultat som har uppnåtts i verksamheten i förhållande till de mål som riksdagen har beslutat.

I utskottens uppgifter ingår att följa upp och utvärdera riksdagsbeslut (4 kap. 8 § regeringsformen). Som en del i utskottens uppföljning ingår att behandla den resultatinformation som regeringen presenterar. Riksdagen har beslutat om riktlinjer för bl.a. den löpande uppföljningen av regeringens resultatredovisning (framst. 2005/06:RS3, bet. 2005/06:KU21, rskr. 2005/06:333–335).

Betänkandets disposition

Betänkandet har disponerats så att målet för utgiftsområdet och regeringens resultatredovisning behandlas först. Därefter behandlar utskottet de förslag i budgetpropositionen och de motionsförslag som gäller statens budget inom utgiftsområde 7. Slutligen behandlas ett antal motionsförslag som väckts under allmänna motionstiden 2020/21. Förslagen i dessa motioner gäller biståndspolitikens långsiktiga inriktning.

Utskottets överväganden

Regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 7

Propositionen

Riksdagen har beslutat om målet för utgiftsområde 7. Målet är att skapa förutsättningar för bättre levnadsvillkor för människor som lever i fattigdom och förtryck (prop. 2013/14:1 utg.omr. 7, bet. 2013/14:UU2, rskr. 127).

Regeringen bedömer sammanfattningsvis att Sveriges internationella bistånd under 2019 bidrog till att skapa förutsättningar för bättre levnadsvillkor för människor som lever i fattigdom och förtryck. Regeringen konstaterar att Sverige är en ledande utvecklingspolitisk aktör, med ett anpassningsbart, ambitiöst och inflytelserikt utvecklingssamarbete, enligt OECD-Dacs bedömning i 2019 års granskning av svenskt internationellt bistånd. Sverige har fortsatt vara en stark röst i världen och i den internationella utvecklingspolitiken, bilateralt och inom ramen för det multilaterala samarbetet och EU. Sverige har bidragit till positiv utveckling på lokal, regional och global nivå samt till att hålla tillbaka en än mer negativ utveckling inom de sektorer och i de kontexter som är särskilt drabbade av fattigdom och förtryck. Det här har, enligt regeringen, inneburit att verksamheten bidragit till bättre förutsättningar för människor som lever i fattigdom och förtryck.

Redovisningen baseras främst på myndigheters och multilaterala organisationers årsrapporter, uppföljningar, utvärderingar och analyser av biståndet. De mest centrala källorna är årsredovisning och strategirapportering från Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida) respektive Folke Bernadotteakademien (FBA) samt årsrapporter, uppföljningar, analyser och utvärderingar från multilaterala organisationer, EU och Expertgruppen för biståndsanalys (EBA).

I syfte att bidra till det riksdagsbundna målet har regeringen sedan 2016 lagt fast en inriktning för biståndet vilken spänner över flera verksamhetsområden. Regeringen anser att verksamhet inom vart och ett av dessa har bidragit positivt till att målet för utgiftsområdet har uppnåtts.

Regeringen bedömer att det bilaterala biståndet i stor utsträckning har genomförts på sätt som bidrar till att uppfylla regeringens strategimål och, i förlängningen, det riksdagsbundna målet för utgiftsområdet om att skapa förutsättningar för bättre levnadsvillkor för människor som lever i fattigdom och förtryck. Under 2019 hade Sida en väl avvägd portfölj av insatser och aktiviteter som bidrar till förändring i linje med strategimålen i relation till 75 procent av de strategimål som regeringen fattat beslut om. De resterande 25 procenten, där portföljen bedöms som delvis välavvägd i sin sammansättning, speglar ett pågående utvecklings- och omställningsarbete i de kontexter som

förändrats snabbt, där insatserna inte fått förväntade resultat och i de strategier där det tillkommit nya strategimålsområden.

Utskottets bedömning

Utskottet konstaterar att det sedan flera år pågår en dialog mellan riksdagen och regeringen om utvecklingen av den ekonomiska styrningen. Utskottet anser att det är viktigt att utvecklingen av den ekonomiska styrningen fortsätter i dialog mellan riksdagen och regeringen.

Utskottet konstaterar att resultatredovisningen är ett viktigt underlag för utskottets beredning av budgetpropositionen. Regeringens redovisning och bedömning av de resultat som uppnåtts ska ha en klar och tydlig struktur, eftersom detta bidrar till en ökad förståelse för hur statliga anslagsmedel används och vilka resultat de får i förhållande till de mål som riksdagen har beslutat om. Utskottet har detta år haft som ambition att genomföra en fördjupad granskning av regeringens resultatredovisning av Sveriges deltagande i internationell krishantering och fredsfrämjande insatser. Denna verksamhet finansieras med medel från utgiftsområde 5 Internationell samverkan och utgiftsområde 7 Internationellt bistånd. Svenska väpnade styrkor utomlands finansieras genom medel från utgiftsområde 6, men fokus för granskningen är svenska bidrag till civil krishantering utomlands.

Riksdagen beslutade hösten 2013 att målet för utgiftsområde 7 Internationellt bistånd ska vara att skapa förutsättningar för bättre levnadsvillkor för människor som lever i fattigdom och förtryck (prop. 2013/14:1 utg.omr. 7, bet. 2013/14:UU2, rskr. 2013/14:127). Utskottet uttalade i sammanhanget att målet innebär att biståndet ska skapa förutsättningar för bättre livsvillkor för människor som lever i fattigdom eller förtryck eller både och. Utskottet underströk också att målet ska ge uttryck för att biståndet ska bidra till fattigdomsminskning och utveckling genom att främja samhällssystem utan förtryck och främja fattiga människors förutsättningar att med egna resurser förbättra sina livsvillkor.

Utskottet konstaterar att regeringen har gjort bedömningen att Sveriges internationella bistånd under 2019 bidrog till att skapa förutsättningar för att uppnå målet för utgiftsområdet.

Riksdagen behandlade våren 2017 regeringens skrivelse om policyramverk för svenskt utvecklingssamarbete och humanitärt bistånd (skr. 2016/17:60, bet. 2016/17:UU11, rskr. 2016/17:101). I policyramverket understryks bl.a. att utgångspunkten för utvecklingssamarbetet ska vara partnerländernas egna visioner och prioriteringar, baserat på principen om samarbetsländernas ägarskap och ansvar för sin egen utveckling. Utskottet har vid ett flertal tillfällen uttalat sitt stöd för de principer om bistånds- och utvecklingseffektivitet som har antagits och utvecklats av det internationella samfundet och har därför inga invändningar mot detta. Utskottet vill samtidigt, liksom vid förra årets budgetberedning, understryka att detta förhållningssätt inte får leda till brister i regeringens styrning av vilka resultat som ska uppnås

i biståndet. Beslut om biståndets fortsatta utformning bör i hög grad utgå från en analys av de resultat som har uppnåtts och av vilka områden Sverige har komparativa fördelar inom.

Utskottet inser att möjligheten att tydliggöra kopplingen mellan mål, gjorda insatser, uppnådda resultat och regeringens anslagsförslag är begränsad med tanke på insatsernas natur och med tanke på långsiktigheten i insatserna och på omvärldsförhållanden som påverkar effekter av insatser, ofta i svåra förhållanden. Regeringen bör dock fortsätta arbetet med att utveckla kopplingen mellan resultatanalysen och politikens inriktning.

Utskottet har tidigare understrukit vikten av att eventuella målkonflikter i biståndet uppmärksammas och hanteras. Utskottet anser liksom regeringen att systematisk integrering av de fem perspektiven (fattiga människors perspektiv på utveckling, rättighetsperspektiv, konfliktperspektiv, jämställdhetsperspektiv samt miljö- och klimatperspektiv) är ett viktigt verktyg för att uppmärksamma och hantera målkonflikter och möjliga synergier i biståndet. Utskottet vill också understryka vikten av att det finns gedigna system för riskanalys och riskhantering.

Med detta sagt delar utskottet regeringens samlade bedömning att Sveriges utvecklingssamarbete har bidragit till att uppnå det övergripande målet för utgiftsområdet.

Statens budget inom utgiftsområde 7

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens förslag om en biståndsram på 1 procent av den bruttonationalinkomst för 2021 som beräknades vid budgeteringstillfället. Riksdagen anvisar anslagen för 2021 inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd i enlighet med regeringens och Riksrevisionens förslag och lämnar de bemyndiganden som regeringen har begärt. Motionärernas alternativa förslag till statens budget för 2021 för utgiftsområde 7 avslås.

Jämför reservation 1 (SD) och 2 (KD) samt särskilt yttrande 1 (M) och 2 (V).

Propositionen

Biståndsramen

Regeringen föreslår att biståndsramen för 2021 uppgår till 52,3 miljarder kronor, vilket motsvarar 1 procent av beräknad BNI enligt EU-förordningen för nationalräkenskaperna ENS 2010. I biståndsramen ingår ODA-fähiga kostnader, dvs. kostnader som klassificeras som bistånd (Official Development Assistance, ODA) i enlighet med den definition som används av biståndskommittén vid Organisationen för ekonomiskt samarbete och

utveckling (OECD-Dac). Majoriteten av kostnaderna återfinns under anslag inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd.

Det föreslagna beloppet för utgiftsområde 7 Internationellt bistånd uppgår till 46,8 miljarder kronor. I utgiftsområde 7 ingår 5 miljoner kronor som avser förvaltningsutgifter för samarbete inom Östersjöregionen som inte klassificeras som bistånd. Dessa kostnader ingår inte i biståndsramen.

Avräkningar

I biståndsramen ingår kostnader från andra delar av statens budget som kan klassificeras som bistånd. Kostnaderna uppgår till 5,5 miljarder kronor 2021, vilket är en minskning med 0,6 miljarder kronor jämfört med föregående år. Som andel av biståndsramen uppgår kostnaderna inom andra utgiftsområden till 10,4 procent 2020, jämfört med 10,3 procent 2019.

Kostnader för mottagande av asylsökande och skyddsbehövande från låg- och medelinkomstländer under deras första år i Sverige ingår i den svenska biståndsramen. I OECD-Dacs riktlinjer anges att kostnaderna räknas som bistånd på humanitära grunder och för att spegla ett gemensamt ansvars-tagande med låg- och medelinkomstländer, vilka är värddar för de flesta av världens flyktingar. Regeringen presenterade i budgetpropositionen för 2020 en ny modell för beräkning av dessa kostnader. I den nya modellen ingår kostnader inom dels utgiftsområde 8 Migration, dels utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv. Totalt beräknas kostnader för asylsökande och skyddsbehövande inom biståndet uppgå till 1 392 miljoner kronor 2021.

I biståndsramen ingår även kostnader för det svenska bidraget till den del av EU:s gemensamma bistånd som finansieras genom EU:s reguljära budget. För 2021 uppgår dessa kostnader inom utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen till 2,5 miljarder kronor. I biståndsramen ingår även biståndsrelaterade förvaltningskostnader för utlandsmyndigheter och enheter i Stockholm, totalt 476 miljoner kronor.

Övriga kostnader från andra delar av statens budget som klassificeras som bistånd och ingår i biståndsramen uppgår till totalt 1 049 miljoner kronor 2021. Dessa kostnader består av flera olika komponenter, bl.a. medel för den internationella biståndsverksamhet som bedrivs av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap samt bidrag till demokratiinsatser i länder som uppfyller OECD-Dacs kriterier för låg- och medelinkomstländer.

Även den del av Sveriges bidrag till vissa FN-organs reguljära verksamhet som klassificeras som bistånd ingår i biståndsramen. Sedan 2011 fördelas stipendiemedel till universitet och högskolor för stipendier för särskilt kvalificerade studieavgiftsskyldiga studenter. Stipendiemedel som avser studenter från länder som enligt OECD-Dac klassificeras som mottagarländer för bistånd inkluderas i biståndsramen.

Kapitaltillskott till Asiatiska banken för infrastrukturinvesteringar (AIIB) utbetalas från utgiftsområde 2. Den del av kapitaltillskottet som klassificeras som bistånd i enlighet med OECD-Dacs riktlinjer ingår i biståndsramen.

Från och med 2021 t.o.m. 2025 disponerar Konsumentverket medel för stöd till Konsumentverkets remitteringstjänst Money from Sweden för att finansiera drift och utveckling av tjänsten och därigenom möjliggöra ytterligare sänkta avgifter för remitteringar. Konsumentverket beräknas disponera 3,5 miljoner kronor 2021 och 3,2 miljoner kronor per år 2022-2025.

Anslag

För budgetåret 2021 föreslår regeringen att riksdagen anvisar ramanslagen inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd, när det gäller anslag som står till regeringens disposition (anslagen 1:1–1:4 och 1:6) enligt den tabell som framgår av bilaga 2 till betänkandet (punkt 4 i propositionen).

I budgetpropositionen finns även förslag från Riksrevisionen om att riksdagen för budgetåret 2021 bör anvisa ett ramanslag inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd för Riksrevisionen enligt den tabell som framgår av bilaga 2 till betänkandet (punkt 6 i propositionen).

Bemyndiganden

För att främja en högre grad av förutsägbarhet i biståndsgivningen behöver ekonomiska avtal inom biståndsverksamheten kunna ingås. Nya åtaganden beräknas uppgå till ca 46,6 miljarder kronor. Myndigheter som disponerar bemyndiganden under anslaget är bl.a. Regeringskansliet, Sida, Svenska institutet, Vetenskapsrådet, Nordiska Afrikainstitutet, Folke Bernadotteakademien och Strålsäkerhetsmyndigheten.

För den del av anslaget 1:1 Biståndsverksamhet som regeringen respektive Regeringskansliet beslutar om beräknas nya åtaganden göras 2021 till ett belopp om ca 24 miljarder kronor. Framför allt rör det sig om förnyade fleråriga avtal med ett urval av multilaterala och internationella organisationer som Sverige har långsiktig och omfattande samverkan med på det humanitära området och i utvecklingssamarbetet. För den del av anslaget 1:1 Biståndsverksamhet som Sida disponerar beräknas nya åtaganden göras 2021 till ett belopp om 22 miljarder kronor. Åtagandena består av insatser som löper under flera år och som berör alla Sidas verksamheter. De angivna beloppen i fråga om nya och infriade åtaganden är indikativa inom förslaget till bemyndiganderam för 2021, då utfallet bl.a. kan komma att påverkas av att avtal tecknas senare än beräknat samt att det i mottagarländerna inträffar oförutsedda händelser som inverkar på planerade beslut om projekt och program.

Förändringar kan även inträffa på grund av att utbetalningar av redan beslutade insatser förskjuts över tiden.

Regeringen bör mot denna bakgrund bemyndigas att under 2021 för anslaget 1:1 Biståndsverksamhet besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 108 miljarder kronor 2022–2034 (punkt 5 i propositionen).

I budgetpropositionen föreslås också att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2021

- ställa ut statliga garantier för biståndsverksamhet som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 17 miljarder kronor (punkt 2)
- för anslaget 1:1 Biståndsverksamhet besluta om kapitaltillskott på högst 1 miljard kronor till Swedfund International AB (punkt 3).

Motionerna

Moderaterna föreslår i kommittémotion 2020/21:3213 av Hans Wallmark m.fl. yrkande 1 att anslaget 1:1 Biståndsverksamhet minskas med 15,7 miljarder kronor jämfört med regeringens förslag. I yrkande 2 anförs att kostnaderna för biståndet måste utvärderas mot förväntade resultat och vägas mot andra akuta behov i Sverige. I yrkande 4 föreslås att biståndsmålet om 1 procent av Sveriges BNI ska övergå till en fyraårig budgettram. I yrkande 5 anförs att en reform av Sida bör utredas i syfte att dimensionera och organisera myndigheten efter övergången till fyraåriga biståndsramar. Vissa av förslagen återkommer i kommittémotion 2020/21:3205 (M) av 11 och 12.

Sverigedemokraterna anför i kommittémotion 2020/21:3377 av Björn Söder m.fl. att biståndsramen bör minska eftersom medlen behövs för mer akuta behov i Sverige. Partiet föreslår därför att anslaget 1:1 Biståndsverksamhet minskas med 15,3 miljarder kronor, att anslaget 1:2 Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete minskas med 475 miljoner kronor, att anslaget 1:3 Nordiska Afrikainstitutet minskas med 2 miljoner kronor, att anslaget 1:4 Folke Bernadotteakademien minskas med 19 miljoner kronor och att anslaget 1:6 Utvärdering av internationellt bistånd minskas med 1 miljon kronor jämfört med regeringens förslag. Totalt innebär det att utgiftsramen minskar med ca 15,8 miljarder kronor. Partiet vill också att en större del av biståndsanslaget används för humanitära insatser. I kommittémotion 2020/21:2551 av Björn Söder m.fl. yrkandena 3 och 4 anförs att biståndsramen bör anpassas genom en grundlig översyn, avveckling av ineffektivt bistånd och en större koncentration på ett urval av länder och kanaler samt att regeringen bör skapa ett instrument för att fondera biståndsmedel mellan åren.

Vänsterpartiet föreslår i partimotion 2020/21:2964 av Jonas Sjöstedt m.fl. att ramen för utgiftsområdet ökas med 1,5 miljarder kronor. Ökningen ska användas för nya anslag för coronabistånd på 1 miljard kronor respektive klimatbistånd på 500 miljoner kronor.

Kristdemokraternas förslag till anslag i kommittémotion 2020/21:2631 av Lars Adaktusson m.fl. yrkande 1 sammanfaller med regeringens förslag, men innehåller ett antal anslagsvillkor. Partiet anser att 450 miljoner kronor per år inom anslaget 1:1 Biståndsverksamhet gemensamt ska användas av Sida och Kriminalvården för att få till stånd en humanitär kriminalvård i länder där det behövs och som anses lämpliga. Dessutom ska bidraget till den gröna klimatfonden öka med 500 miljoner kronor fr.o.m. 2021. Förslaget om ökade

bidrag till den gröna klimatfonden återkommer i kommittémotion 2020/21:2807 av Kjell-Arne Ottosson (KD) m.fl. yrkande 8.

Utskottets ställningstagande

Biståndsramen och avräkningar

Sverige ska ha en ambitiös utvecklingspolitik och ett generöst bistånd. Utskottet tillstyrker därför regeringens förslag i budgetpropositionen om att fastställa biståndsramen för internationellt utvecklingssamarbete för 2021 till 52,3 miljarder kronor, vilket motsvarar 1 procent av beräknad BNI vid budgeteringstillfället enligt EU:s nya beräkningsmodell för BNI (punkt 1).

Sverige ska utgå från och värna OECD:s definition av bistånd. Denna anger att bistånd är flöden från den offentliga sektorn med det huvudsakliga syftet att främja ekonomisk utveckling och välbefinnande i fattiga länder och med ett gåvoelement om minst 25 procent. Svenskt bistånd ska gå till de länder som klassas som ODA-mottagare enligt OECD-Dacs kriterier. I budgetpropositionen redovisar regeringen kostnader i statsbudgeten som klassificeras som bistånd enligt OECD-Dacs kriterier och därmed ingår i biståndsramen men som återfinns inom andra utgiftsområden, s.k. avräkningar. Regeringen föreslår i budgetpropositionen att avräkningarna för 2021 ska uppgå till 5,4 miljarder kronor, vilket är en ökning med 80 miljoner kronor jämfört med föregående år. Som andel av biståndsramen uppgår avräkningarna till 10 procent 2021.

Utskottet konstaterar att avräkningar från biståndsramen gjorts sedan början av 1980-talet. Avräkningarna omfattar framför allt kostnader för mottagande av asylsökande från låg- och medelinkomstländer, det svenska bidraget till den del av EU:s gemensamma bistånd som finansieras genom EU:s reguljära budget och de delar av utrikesförvaltningens förvaltningskostnader som avser utvecklingssamarbete.

Andelen avräkningar från biståndsramen uppgick 2003 till 14 procent, 2006 till 9 procent, 2012 till 16 procent och 2017 till 20 procent. För 2021 beräknas avräkningarna som nämns ovan till drygt 10 procent.

Utskottet konstaterar att regeringen, i enlighet med vad utskottet tidigare begärt (bet. 2017/18:UU2, rskr. 2017/18:95), i budgetpropositionen för 2020 gav en utförlig redovisning av modellen för beräkning av kostnader för mottagande av asylsökande och skyddsbehövande inom biståndsramen. Utskottet hade inga invändningar mot beräkningsmodellen, men vill påminna om sitt yttrande till finansutskottet om vårändringsbudgeten för 2019 (yttr. 2018/19:UU4y) där utskottet underströk vikten av transparens och långsiktighet när det gäller avräkningar från biståndsramen. Utskottet vill, liksom vid det tillfället, betona att om regeringen föreslår avräkningar som över- eller understiger det utrymme som ges av OECD-Dacs regelverk enligt den beslutade modellen bör detta tydligt framgå och motiveras.

Anslagen

I budgetpropositionen redogör regeringen för sina förslag om medelstildelning till respektive anslag och motiv till förslagen. Med utgångspunkt i regeringens redogörelse och utskottets ställningstaganden till motionsförslag om biståndsramen ställer sig utskottet bakom regeringens förslag till medelstildelning till anslaget 1:1 Biståndsverksamhet.

Utskottet tillstyrker även förslaget i budgetpropositionen om storleken på anslaget 1:2 Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete. Det innebär en höjning av anslaget med 6,38 miljoner kronor. Vidare minskas anslaget med 0,5 miljoner kronor för att finansiera förvaltningsgemensam digital infrastruktur och med 0,8 miljoner kronor som en justering för valutakursutveckling. Anslaget minskas dessutom med 2,75 miljoner kronor till följd av en generell besparing. Utskottet noterar att regeringen avser att utveckla styrningen av myndigheten för att öka Sidas effektivitet och har gett Statskontoret i uppdrag att utreda och analysera effektiviteten i myndigheten. Det framgick av generaldirektör Carin Jämtins föredragning att det ökade förvaltningsanslaget framför allt ska användas för ökad fältnärvaro, men även bl.a. för att förstärka arbetet med transparens och öppenhet.

När det gäller Nordiska Afrikainstitutet delar utskottet regeringens bedömning att myndigheten har stärkt forskningens policyrelevans och bidragit till att främja, sprida, befästa och utveckla den kunskap om det moderna Afrika som produceras. Anslaget föreslås minskas med 0,2 miljoner kronor till följd av en generell besparing. Utskottet tillstyrker regeringens förslag till medelstildelning till anslaget 1:3 Nordiska Afrikainstitutet.

Utskottet konstaterar vidare att Folke Bernadotteakademien rekryterat och sänt ut civil personal till internationella fredsinsatser, bedrivit utbildning och övning, främjat och bedrivit erfarenhetshandling, policy- och metodutveckling och forskning samt betalat ut stöd till svenska civilsamhällesorganisationer inom sitt verksamhetsområde. Därtill har myndigheten genomfört uppdrag inom ett antal biståndsstrategier. Folke Bernadotteakademien har också bidragit till satsningen på fredsdiplomati. Anslaget ökas med 64,1 miljoner kronor dels för att dels säkerställa kvaliteten i myndighetens genomförande och uppföljning av verksamheten, dels för att renodla myndighetens anslagsstruktur. Anslaget föreslås minskas med 2,9 miljoner kronor till följd av en generell besparing. Utskottet tillstyrker regeringens förslag till medelstildelning till anslaget 1:4 Folke Bernadotteakademien.

Vidare delar utskottet regeringens uppfattning att uppföljning och utvärdering är en viktig grund för den framtida utformningen av Sveriges internationella bistånd. EBA har vidtagit åtgärder för att öka rapporternas relevans och kvalitet samt ytterligare anpassat sin kommunikation efter målgrupper. EBA har även vidareutvecklat styrdokument som bidrar till en mer effektiv och ändamålsenlig verksamhet. För att öka EBA:s kapacitet att genomföra utvärderingar och analyser som bidrar till att förbättra och vidareutveckla biståndet ökas anslaget med 1 000 000 kronor. Utskottet

tillstyrker regeringens förslag till medelstillsdelning till anslaget 1:6 Utvärdering av internationellt bistånd.

Anslaget 1:5 får användas för utgifter för Riksrevisionens internationella utvecklingssamarbete. Medlen används inom ramen för målen för svenskt internationellt utvecklingssamarbete och OECD-Dacs definition av bistånd. KPMG har granskat genomfört en granskning av Riksrevisionens administrativa kostnader för hantering av anslaget. Utskottet tillstyrker förslaget till medelstillsdelning för anslaget 1:5 Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete (punkt 6).

Bemyndiganden

Sveriges bistånd ska vara förutsägbart. För att främja detta behöver Sverige kunna ingå ekonomiska avtal inom biståndsverksamheten. Riksdagen bemyndigar därför regeringen att ingå fleråriga avtal och lämna garantier som medför behov av framtida anslag på en viss nivå. Bemyndiganderamen används för fleråriga åtaganden om bidrag till multilaterala organisationer, fonder och utvecklingsbanker samt för fleråriga avtal inom det bilaterala biståndet.

Myndigheter som disponerar bemyndiganden under anslaget är bl.a. Regeringskansliet, Sida, Svenska institutet, Vetenskapsrådet, Nordiska Afrikainstitutet och Strålsäkerhetsmyndigheten. Utskottet tillstyrker förslaget om att regeringen ska bemyndigas att under 2021 för anslaget 1:1 Biståndsverksamhet besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 108 miljarder kronor för perioden 2022–2034 (punkt 5).

Vidare tillstyrker utskottet att regeringen bemyndigas att under 2021 ställa ut statliga garantier för biståndsverksamhet som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 17 miljarder kronor (punkt 2). Bemyndigandet omfattar ett statligt garantiåtagande i fråga om Sidas garantigivning. Denna garantigivning innefattar såväl beviljade kreditgarantier kopplade till det tidigare systemet för u-krediter som samt garantier beviljade inom ramen för det nuvarande systemet med fristående garantier för utvecklingssamarbete. Regeringen bedömer att garantiinstrumentet på ett kostnadseffektivt sätt bidrar till att mobilisera andra resurser, framför allt privat kapital, för fattigdomsbekämpning och hållbar utveckling. Garantier utgör därför ett viktigt komplement till gåvobiståndet. Utskottet delar regeringens bedömning att garantier har potential att bidra till att minska de negativa ekonomiska effekterna av covid-19 i Sidas samarbetsländer.

Regeringen föreslår också att Swedfund International AB ska tilldelas ytterligare 1 miljard kronor i form av kapitaltillskott under 2021. Utskottet noterar att den ägaranvisning som beslutades i december 2019 innehåller nya uppdragsmål som stärker fokus på utveckling av finansiellt bärkraftiga företag, en klimatneutral portfölj och investeringar i förnybar energi, ökad jämställdhet, anständiga arbetsvillkor och mobilisering av privat kapital i

Swedfunds investeringar. Regeringen bedömer att Swedfund har goda förutsättningar att öka investeringstakten och därmed sitt bidrag till genomförandet av Agenda 2030. Vidare medför covid-19 ett ökat kapitalbehov då bolaget bistår portföljbolagen med finansiering för att överbrygga krisen och minska behovet av permitteringar samt åtgärder för att minska smittspridning.

Utskottet delar regeringens uppfattning att bolaget bör ha en finansiering och kapitalstruktur som motsvarar den risk som följer på uppdraget som utvecklingsfinansierare och att kapitaltillskott ger Swedfund förutsättningar att bedriva en verksamhet som svarar mot det biståndspolitiska målet. Utskottet tillstyrker därmed att regeringen bemyndigas att besluta om kapitaltillskott till Swedfund International AB på högst 1 miljard kronor (punkt 3). Utgiften ska belasta anslaget 1:1 Biståndsverksamhet. Utskottet noterar att regeringen avser att återkomma i budgetpropositionerna för 2022 och 2023 med förslag om ytterligare kapitaltillskott till Swedfund om 1,2 miljarder kronor per år för 2021 och 2022.

Mot bakgrund av vad som här anförts om biståndsramen, avräkningar, anslagen och bemyndiganden tillstyrker utskottet proposition 2019/20:1 utgiftsområde 7 punkt 1–6 och avstyrker motionerna 2020/21:2551 yrkandena 3 och 4, 2020/21:2631 yrkande 1, 2020/21:2807 yrkande 8, 2020/21:2964, 2020/21:3205 yrkande 11 och 12, 2020/21:3213 yrkandena 1, 2, 4 och 5 samt 2020/21:3377.

Riksrevisionens iakttagelser

Utskottet har som ett led i sitt uppföljningsarbete tagit del av uppgifter om Riksrevisionens iakttagelser om myndigheterna inom utgiftsområdet. Av Riksrevisorernas årliga rapport 2020 framgår att Riksrevisionens granskningar av 2019 års årsredovisningar för myndigheterna inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd visar att redovisningarna i allt väsentligt ger en rättvisande bild av myndigheternas verksamhet.

Internationella biståndsnivåer och OECD-Dacs regelverk

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett antal motioner om internationella biståndsnivåer och OECD-Dacs regelverk för beräkning av offentligt bistånd bl.a. med hänvisning till pågående arbete.

Jämför reservation 3 (M) och 4 (KD).

Motionerna

Moderaterna föreslår i kommittémotion 2020/21:3213 av Hans Wallmark m.fl. yrkande 10 att OECD-Dacs definition av bistånd bör reformeras så att fler insatser räknas som bistånd.

Sverigedemokraterna föreslår i kommittémotion 2020/21:2551 av Mats Nordberg m.fl. yrkande 38 att Sverige bör verka för en förändring av OECD-Dacs regler för att inte tillåta avräkningar från biståndet för mottagande av asylsökande migranter.

Kristdemokraterna anför i kommittémotion 2020/21:2631 av Lars Adaktusson m.fl. yrkande 2 att Sverige genom EU och FN bör verka för att fler länder ökar sitt bistånd så att de når upp till minst 0,7 procent av BNI.

Utskottets ställningstagande

Frågan om det nuvarande regelverket för avräkningar från biståndsramen diskuteras under rubriken Biståndsram och anslag inom utgiftsområde 7. I detta avsnitt behandlar utskottet långsiktiga synpunkter på OECD-Dacs regelverk.

Utskottet noterar att det officiella utvecklingsbiståndet för OECD-länderna under 2019, enligt preliminära siffror från OECD, uppgick till 153 miljarder US-dollar vilket är en ökning med 1,4 procent i reala termer jämfört med 2018. Detta motsvarar 0,30 procent av OECD-ländernas samlade BNI.

Förutom Sverige är det endast Danmark, Luxemburg, Norge och Storbritannien som når upp till FN:s mål om att 0,7 procent av BNI ska gå till utvecklingsbistånd. Biståndet från EU:s medlemsländer motsvarade 0,47 procent av deras samlade BNI 2019, vilket i stort sett är en oförändrad nivå jämfört med året före. Biståndet till de minst utvecklade länderna ökade med 0,4 procent. Det humanitära biståndet har minskat med 2,9 procent sedan 2018.

Utskottet vill, liksom i samband med förra årets budgetberedning, påminna om slutsatserna från den tredje internationella konferensen om utvecklingsfinansiering 2015 (Addis Ababa Action Agenda) som framhåller vikten av inhemsk resursmobilisering, kapital från den privata sektorn och internationellt utvecklingsbistånd som viktiga finansieringskällor för

utvecklings- och hållbarhetsagendan. När det gäller utvecklingsbistånd förnyade givarländerna tidigare åtaganden, inklusive ett flertal länders utfästelser om att 0,7 procent av BNI ska gå till internationellt bistånd och att mellan 0,15 och 0,20 procent av BNI ska gå till de minst utvecklade länderna. I slutsatserna från konferensen välkomnas EU:s kollektiva åtagande att uppnå målet om 0,7 procent av BNI till bistånd under löptiden för den nya globala hållbarhetsagendan samt att EU på kort sikt ska uppnå målet om 0,15–0,20 procent av BNI till de minst utvecklade länderna.

Utskottet konstaterar att biståndsnivåerna i princip har stagnerat sedan 2010. Detta innebär att utsikterna att nå hållbarhetsmålen i Agenda 2030 har försämrats väsentligt. Utskottet utgår från att regeringen med kraft verkar för att övriga OECD-länder ökar sitt bistånd för att infria sina åtaganden från konferensen om utvecklingsfinansiering. Utskottet vill också understryka betydelsen av att det internationella samfundet mobiliserar för att motverka de negativa effekterna av covid-19 i utvecklingsländer.

OECD-Dac beslutade vid högnivåmötet i februari 2016 att uppdatera och modernisera rapporteringskraven vad gäller utgifter för freds- och säkerhetsskapande insatser. Enligt beslutet kan vissa kostnader för t.ex. militära transporter till nödställda områden, utbildning av militär personal i mänskliga rättigheter och insatser för att förebygga våldsamt extremism under vissa förhållanden täckas av biståndsmedel. Ministrarna underströk i kommunikén från mötet att finansiering av militär utrustning och militära insatser även i fortsättningen ska vara exkluderade från ODA-rapportering och att rapporteringskraven ska innehålla skyddsmekanismer för att undvika felaktig användning av biståndsmedel. Vid OECD-Dacs högnivåmöte i oktober 2017 enades parterna om förtydliganden av rapporteringsdirektiven för kostnader för asylmottagande i givarländer. Utskottet vill understryka vikten av att OECD-Dac även fortsättningsvis kontinuerligt ser över regelverket inom detta område för att främja samstämmighet och transparens inom rapporteringen samtidigt som ODA-begreppet värnas.

Mot bakgrund av vad som anförts avstyrker utskottet motionerna 2020/21:2631 yrkande 2 och 2020/21:3213 yrkande 10.

Politikens långsiktiga inriktning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett antal motionsyrkanden om prioriteringar inom utgiftsområdet och utvecklingspolitikens långsiktiga inriktning, bl.a. med hänvisning till pågående arbete.

Jämför reservation 5 (M), 6 (SD), 7 (C), 8 (V), 9 (KD) och 10 (L).

Propositionen

Regeringens prioriteringar, i linje med skrivelsen Policyramverk för svenskt utvecklingssamarbete och humanitärt bistånd (skr. 2016/17:60) står fast, vilket är centralt i ljuset av de långsiktiga effekterna av covid-19-pandemin. Regeringen avser att ytterligare stärka demokratifokuset och öka demokratibiståndet för att möta den globala trenden av demokratisk tillbakagång och inskränkningar av mänskliga rättigheter, som ser ut att förstärkas av pandemin och länders respons på den. Regeringen avser även att verka för att återhämtningen från pandemin blir mer hållbar och motståndskraftig.

Regeringen har inlett arbetet med att fokusera biståndet för att åstadkomma tydligare styrning. Bland annat ökar betoningen på de fattigaste och mest utsatta länderna. I detta ses fattigdom och utsatthet i ett brett perspektiv. Utgångspunkten för arbetet med fokusering är rekommendationerna från OECD-DACs s.k. ”peer review” 2019. Regeringens ambition är att öka samverkan mellan svenska myndigheters biståndsfinansierade verksamhet och övrigt svenskt utvecklingssamarbete i Sveriges bilaterala samarbetsländer.

Regeringen avser att vidareutveckla styrningen av Sida för att fortsätta att stärka kvalitet och effektivitet i utvecklingssamarbetet. Effektiviseringen ska värna varje biståndsforms specifika karaktär, och bistånd som till sin karaktär är personalintensivt ska inte minska enbart av effektivitetsskäl. Sida ska säkerställa att det finns en helhetssyn på det samlade svenska stödet till en region, ett land och inom tematiska områden i genomförandet av en strategi. Sida ska tillvarata digitaliseringens potential, verka för resursmobilisering och biståndets katalytiska effekt men även potentialen hos innovativa instrument för utveckling. Regeringen lägger här vikt vid att Sida stärker sin garantiverksamhet. Transparensgarantin som antogs 2010 ska följas och Openaid utvecklas.

Utmanandet av multilateralismen i en tid då globalt samarbete är viktigare än någonsin ger regeringen skäl att bibehålla ett starkt svenskt engagemang i multilaterala organisationer. Regeringen kommer särskilt att verka för en ökad koordinering mellan EU, FN och de multilaterala utvecklingsbankerna för att stärka multilateralismen samt verka för att det multilaterala systemet stärker sin hantering av hälsohot, avseende både de direkta hälsoriskerna och de bredare socioekonomiska och säkerhetspolitiska konsekvenserna. Regeringen

kommer att fortsätta vara en stark röst för långsiktig och flexibel finansiering av FN:s utvecklingssystem, genom flerårig kärnstödsfinansiering och stöd till gemensamma fonder, för att kunna hantera situationer som covid-19-pandemin och bidra till den pågående reformeringen av FN:s utvecklings-system.

Motionerna

Moderaterna föreslår i kommittémotion 2020/21:3204 av Hans Wallmark m.fl. att biståndet fokuseras till färre sektorer utifrån de tre kriterierna effektivitet, svenska intressen och svenska kunskaper, att ekonomisk tillväxt ska vara ett prioriterat område i arbetet med Agenda 2030 och att FN:s arbete med Agenda 2030 utvärderas kontinuerligt för bättre resultat och för att bekämpa korruption (yrkandena 21, 25 och 26). I kommittémotion 2020/21:3205 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkandena 1 och 6–12 anförs att Sveriges engagemang i världen ska präglas av en sammanhållen linje, att Sverige ska värna Agenda 2030:s roll som en tillväxtagenda, att biståndet bör fokuseras, att biståndet i större utsträckning än i dag bör villkoras och att Sveriges stöd till multilaterala organisationer bör fokusera på ett fåtal organisationer för att stärka vår förmåga till styrning och kontroll. Förslagen om fokusering och ökat humanitärt bistånd återkommer i kommittémotion 2020/21:3213 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkandena 6 och 7. I den sistnämnda motionens yrkande 3 anförs att det traditionella utvecklingsbiståndet bör präglas av en nollvision efter Agenda 2030:s genomförande. I motionen anförs också att Sverige ska vara tydligt och ställa höga krav på sina samarbetspartner i biståndet när det gäller resultatfokus och redovisning, och att Sverige ska vara berett att ompröva sitt biståndsenngagemang när kraven inte uppfylls och att det krävs en översyn och analys av kärnstödet till de multilaterala organisationerna för att kunna ta ställning till var biståndsmedlen gör mest nytta (yrkandena 6, 7, 9, 11 och 12). I kommittémotion 2020/21:3349 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M) yrkande 54 understryks vikten av klimatbistånd för att hjälpa fattigare länder att kunna prioritera klimatpolitik och vidta långsiktiga åtgärder för att minska utsläppen. I partimotion 2020/21:3367 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkandena 11 och 14 anförs att ett reformerat svenskt bistånd bör ha fokus på hälsofrågor samt att Sverige ska värna Agenda 2030:s roll som en tillväxtagenda. I partimotion 2020/21:3368 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 46 anförs att Sverige bör öka det svenska klimatbiståndet för att hjälpa fattigare länder att prioritera klimatomställningen.

Sverigedemokraterna föreslår i kommittémotion 2020/21:673 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 6 att Sverige ska verka för stöd till Somaliland Development Fund. I kommittémotion 2020/21:676 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 2 föreslås att kontrollfunktioner inrättas för att säkerställa mottagarorganisationernas lämplighet när det gäller beträffande internationellt bistånd. I yrkande 3 föreslås att stödet till Islamic Relief och andra

organisationer som kan kopplas till extremism ska slopas. I kommittémotion 2020/21:691 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkande 4 anfördes att vissa villkor ska ställas för bistånd till palestinska myndigheten. I kommittémotion 2020/21:2551 Mats Nordberg m.fl. (SD) anfördes att demokrati och mänskliga rättigheter ska integreras i biståndet och att de minst utvecklade länderna ska prioriteras (yrkandena 1 och 2). Partiet föreslår också att en större andel av det svenska biståndet ska gå till de områden från vilka de stora flyktingströmmarna till Sverige kommer, att humanitärt bistånd ska prioriteras, att stöd till utbildning ska villkoras med att barnen inte indoktrineras på ett sätt som bidrar till fortsatta konflikter samt att svenskt bistånd till integrerade projekt för jord- och skogsbruk där även förädlingsindustri kan ingå ska ökas (yrkandena 6–9). Vidare påtalas vikten av bistånd till ekonomisk utveckling, av att anpassa biståndet till de akuta behoven orsakade av coronakrisen, av att minska det antal FN-organisationer och utvecklingsfonder som Sverige stöder, av att barns rätt till liv och utveckling ska vara vägledande, av att biståndet ska hjälpa fattiga länder att utveckla hållbar industri, energiförsörjning, markanvändning, miljövård och infrastruktur, av att det partinära biståndet ses över, av att biståndet till hälsa, vatten och sanitet bör prioriteras, att bidraget till den globala vaccinaliansen GAVI behållas på samma nivå som 2016–2020, av att öka biståndet till praktisk yrkesutbildning, av att stöd till Europas närområde hanteras av EU, av att biståndet till förföljda religiösa minoriteter ökar, av att ett särskilt återvändningsstöd bör införas. I motionen anfördes också vikten av avtal om återvändande för medborgare som fått avslag på asylansökan i Sverige eller vars uppehållstillstånd i Sverige dragits in. Biståndet till länder som inte skrivit under sådant avtal skall avbrytas. Motionärerna anser också att betalningar ska frysas vid misstanke om korruption, att kontrollen av transaktionskostnader och löner måste förbättras, att samarbete med olämpliga mottagare ska avbrytas, att bidraget till den palestinska myndigheten ska dras in, att Sida och UD ska avtala om att kunna begära in kontrolluppgifter från betalningsmottagare, att avtal bör träffas om rätt att frysa fonders utbetalningar, att samarbetet med Islamic Relief Fund bör avslutas, att samarbetspartners bör ha ett personligt ansvar att inte bryta mot avtal om skälig lön. Slutligen anser motionärerna att en analys av biståndet bör göras med syftet att kartlägga och avsluta bistånd som finansierar myndigheter eller organisationer som aktivt förtrycker och kränker hbtq-personers mänskliga rättigheter (yrkandena 1–4, 6–12, 16–37 och 39). I kommittémotion 2020/21:2554 av Eric Westroth m.fl. (SD) yrkande 30 föreslås att en översyn ska genomföras av området skattekapacitet i länder där Sverige deltar i utvecklingssamarbetet. I kommittémotion 2018/19:373 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 1 understryks vikten av att finna moderna, effektiva och ömsesidiga samarbetsformer med Afrika och andra tillväxtregioner. Motionärerna föreslår också att resurser avsätts för ömsesidiga samarbeten, att en ny funktion utreds som ska koordinera och genomföra samarbetsavtal som gynnar båda parter och att landsmän från respektive samarbetsland ska

inkluderas i arbetet (yrkandena 2–4). Förslagen återkommer i kommittémotion 2019/20:748 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 1–4. I kommittémotion 2020/21:676 av Sara Gille m.fl. (SD) yrkande 6 föreslås att biståndet till den palestinska myndigheten ska dras in för att främja kvinnors rättigheter i Mellanöstern.

Centerpartiet anför i kommittémotion 2020/21:2946 av Kerstin Lundgren m.fl. yrkandena 1 och 2 att biståndsramverket behöver uppdateras så att det tydligare överensstämmer med de svenska mervärden Sverige kan bidra med i Agenda 2030 och att bistånds- och utvecklingspolitiken ska sträva efter att göra områden och länder biståndsberoende efter år 2030. I yrkande 4 anförts att klimatbistånd kan stärka möjligheterna att bekämpa fattigdom. I motionen anförts också att det finns behov av större inslag av privat samverkan och innovativa finansieringsformer (yrkande 5). Fokus bör ges till etableringar av små och medelstora företag med ny och grön teknik och en gemensam kontaktpunkt för näringslivet bör införas på Sida. Motionärerna påtalar också näringslivets centrala roll i genomförandet av Agenda 2030 och betydelsen av en politik som främjar tillväxt för att målen i agendan ska uppnås (yrkandena 6–8).

Vänsterpartiet föreslår i kommittémotion 2020/21:170 av Yasmine Posio m.fl. yrkande 2 att Sveriges arbete med vatten och sanitet ska fokusera på att långsiktigt stärka och bygga nationella system och institutioner som kan tillhandahålla hållbara vatten- och sanitetstjänster. Partiet föreslår också att Sverige ska ha som mål att minst 50 procent av biståndet ska gå till flickor och kvinnor och att 10 procent av biståndsbudgeten ska gå till sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, SRHR (yrkandena 15 och 16). Sverige bör verka för att EU och multilaterala organisationer inom biståndet följer Sveriges exempel (yrkande 17). Vidare anser motionärerna att stödet till SRHR inom det humanitära biståndet bör öka (yrkande 18). I kommittémotion 2020/21:250 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkandena 5 och 17 anförts att ett nytt klimatbistånd bör tas fram och att Sverige inom Internationella valutafonden (IMF) och Världsbanken bör verka för att privatisering av vattenresurser stoppas. Vänsterpartiet anför i partimotion 2020/21:1304 av Jonas Sjöstedt m.fl. yrkande 1 att ett ökat politiskt och ekonomiskt självbestämmande ska vara en av de centrala utgångspunkterna för Sveriges utvecklingssamarbete med Afrikas horn och att stödet till hbtq-rörelsen på Afrikas horn bör stärkas inom biståndet (yrkande 4). I kommittémotion 2018/19:723 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkande 8 påtalas civilsamhällets krympande utrymme och i yrkande 15 föreslås att regeringen utarbetar en strategi för att öka samverkan med likasinnade stater i syfte att värna det demokratiska utrymmet. I partimotion 2018/19:757 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 8 anförts att Sverige måste koppla allt bistånds- och utvecklingsarbete till uppfyllandet av Agenda 2030 och Sveriges politik för global utveckling. I motionens yrkande 30 anförts att regeringen bör säkerställa att alla aktörer som arbetar med bistånd och utvecklingssamarbete ska följa Sveriges politik för global utveckling samt den svenska politikens utvecklingsmål.

Kristdemokraterna föreslår i kommittémotion 2020/21:254 av Désirée Pethrus och Robert Halef m.fl. yrkande 1 att bl.a. Sida ska arbeta med religiösa ledare lokalt för att förändra negativa strukturer t.ex. på jämställdhetsområdet. Partiet föreslår också att svenskt bistånd ska lägga mer resurser på att lyfta frågor om religionsfrihet och att detta ska skrivas in i den svenska biståndsplattformen. Sida bör också ges i uppdrag att ta fram en handlingsplan för att konkretisera hur arbetet med religions- och religionsfrihetsfrågor ska integreras i utvecklingssamarbetet (yrkandena 1–4). Sverige bör också enligt yrkande 5 verka för att i ökad utsträckning kanalisera humanitärt bistånd genom trosbaserade organisationer och andra lokala civilsamhällsorganisationer som finns på plats lokalt. I de landstrategier som tas fram bör det alltid finnas en analys av situationen för religions- och övertygelsefriheten (yrkande 6). Kristdemokraterna anför i kommittémotion 2020/21:2631 av Lars Adaktusson m.fl. att regeringen bör ge ett särskilt uppdrag till Sida och Expertgruppen för biståndsanalys i syfte att stärka kvaliteten i genomförandet av biståndet. Regeringen bör omfördela biståndet för att kunna hjälpa fler människor som befinner sig på flykt och påbörja arbetet med att bygga upp en egen svensk struktur för att kunna bistå med flyktinghjälp i vår värld. Det humanitära stödet bör i ökad utsträckning kanaliseras genom civilsamhällsorganisationer och samfund som arbetar i den direkta frontlinjen i katastrofområden såsom kyrkor i Syrien och Irak. Vidare anføres att det multilaterala stöd som Sverige ger till en rad olika FN-organ måste fokuseras och samlas hos de organ som arbetar bland flyktingar och med barns säkerhet, att Sverige måste ligga i framkant när det gäller att stödja och utveckla insatser som syftar till att skapa arbets- och utbildningstillfällen för människor på flykt, att Sverige bör införa en särskild biståndsstrategi inklusive en frihetsfond som inriktas på att ge stöd till människorättsförsvarare, att nya landstrategier som tas fram alltid ska innehålla en analys av situationen för religions- och övertygelsefriheten, att intensifiera ansträngningarna för att civilsamhällsaktörer och oppositionspolitiker ska kunna verka, att barnäktenskap och tvångsäktenskap aktivt måste förbjudas och motverkas. Ytterligare medel bör satsas på vaccin och andra hälsoinsatser via den globala fonden och den globala vaccinaliansen Gavi, det svenska biståndet till FN:s organisation för palestinska flyktingar (UNRWA) bör snarast frysas, Sverige bör som en av UNRWA:s största bidragsgivare aktivt bör verka för en reformering av FN:s bistånd till palestinska flyktingar med sikte på att överföra verksamhet och ansvar till FN:s flyktingkommissariat (UNHCR). Sveriges bistånd till Irak till Islamic Relief Fund bör frysas och avvecklas (yrkandena 3, 6–11 och 13–23).

Liberalerna anför i kommittémotion 2020/21:3263 av Fredrik Malm m.fl. att utvecklingsbistånd ska ha demokrati som övergripande mål. Skarpare motprestationskrav bör inrättas för att erhålla svenskt utvecklingsbistånd och biståndet ska minskas till mottagare som inte uppfyller krav på demokrati och mänskliga rättigheter. Humanitära insatser ska prioriteras och biståndsmedel som inte använts under hösten ska gå till humanitära appeller. Biståndet ska

vara uttalat feministiskt och sexuella och reproduktiva rättigheter, särskilt preventivmedel och abort, ska vara en självklar del av humanitära insatser. Vidare ska svenskt bistånd vila på demokrati och FN:s förklaring om de mänskliga rättigheterna och humanitära insatser ska redovisas fördelat på män och kvinnor. Det centrala i svenskt demokratibistånd ska vara att kunna garantera fria val, att stöd till internationella organisationer ska ha högre krav på transparens, intern styrning och kontroll samt kostnadseffektivitet och att Sverige ska ge bistånd för demokrati och mänskliga rättigheter även i rika länder som Ryssland och Saudiarabien (yrkandena 1–11). I kommittémotion 2020/21:3241 av Fredrik Malm m.fl. yrkande 8 anförs att Sverige bör verka för att balansera Kinas påverkan på det civila samhället i utvecklingsländer.

Utskottets ställningstagande

Övergripande frågor

Utskottet konstaterar att fattigdomen fortfarande är utbredd och omfattande trots att antalet extremt fattiga i världen minskat med drygt 1 miljard människor under de senaste 20 åren.

Den pågående covid-19-pandemin leder till en omfattande fattigdomsökning och har långsiktiga effekter inom hälsa, ekonomi, demokrati och mänskliga rättigheter samt jämställdhet. Demokratisk tillbakagång och inskränkningar i mänskliga rättigheter noteras i allt fler länder, liksom utbredd korruption. Utskottet noterar att regeringen vidtagit åtgärder för att minska effekterna av pandemin. Fram till den 6 augusti 2020 hade Sverige bidragit till internationellt covid-19-specifikt stöd motsvarande ca 1,5 miljarder kronor. Sverige har också beslutat om ökat stöd till FN:s livsmedelsprogram WFP, och FN:s jordbruksutvecklingsfond, IFAD, för att motverka den ökade hungern i världen, bl.a. till följd av coronapandemin. Det framgick av generaldirektör Carin Jämtins föredragning att Sida inom ramen för gällande strategier ställt om ca 2000 insatser med anledning av covid-19. Förändringarna innebär bl.a. ett större fokus på hälsa, SRHR, humanitära insatser och social trygghet för att motverka såväl effekterna av pandemin i sig som negativa konsekvenser av de åtgärder som vidtagits för att begränsa smittspridningen.

Dagens utvecklingsutmaningar är komplicerade och ofta sammankopplade. Den globala utvecklingen är oroande med ett ökat antal konflikter och ett större antal människor på flykt än någonsin. Ett krympande demokratiskt utrymme är ett växande problem på allt fler håll. Korruptionen är omfattande i många länder och utgör en global utmaning. Klimatförändringar och miljöproblem intensifieras, och deras bidrag till konflikter är ett allvarligt utvecklingshinder. Utskottet noterar, liksom regeringen, den oroväckande negativa utvecklingen globalt vad gäller jämställdhet och kvinnors och flickors rättigheter, inklusive SRHR.

Utskottet anser därför att Sverige ska fortsätta att bedriva en aktiv utvecklingspolitik som värnar och främjar demokrati och mänskliga

rättigheter, stärker demokratiprocessen och främjar respekten för de mänskliga rättigheterna, en hållbar utveckling och fattigdomsbekämpning.

I enlighet med vad som fastslogs i riksdagens beslut om politiken för global utveckling (prop. 2002/03:122, bet. 2003/04:UU3, rskr. 2003/04:112) ska allt utvecklingssamarbete genomsyras av ett rättighetsperspektiv och av fattiga människors perspektiv på utveckling. Biståndet ska i första hand inriktas på att stödja de allra mest utsatta och anpassas efter den demokratiska utvecklingen i samarbetslandet.

Utvecklingssamarbetet ska bidra till att uppnå Agenda 2030 om hållbar utveckling. Hållbarhetsmålen, som antogs i New York i september 2015, syftar till att utrota fattigdom och främja en hållbar utveckling – ekonomiskt, socialt och miljömässigt – på ett integrerat sätt. I slutsatserna från högnivå-mötet om hållbarhetsmålen framhålls att social och ekonomisk utveckling är beroende av ett hållbart utnyttjande av naturresurserna. De 17 hållbarhetsmålen ska styra det internationella utvecklings- och hållbarhetsarbetet fram till 2030 och är universella och giltiga för alla, såväl på nationell och regional nivå som på global nivå. Utskottet vill i sammanhanget också hänvisa till sitt yttrande till finansutskottet med anledning av regeringens proposition om Agenda 2030 (prop. 2020/21:188, bet. 2020/21:UU2y).

Drygt hälften av det svenska biståndet går i dag till eller via en multilateral organisation. Finansiellt ökade det svenska multilaterala biståndet från ca 18 miljarder kronor till ca 30 miljarder kronor 2019. Utskottet behandlade under våren 2020 regeringens resultatskrivelse om utvecklingssamarbete och humanitärt bistånd genom multilaterala organisationer (skr. 2019/20:91, bet. 2019/20:UU17). Utskottet står fast vid de ställningstaganden som där gjordes, bl.a. att Sveriges multilaterala och bilaterala bistånd ska vara kompletterande och möjliggöra synergier, inte minst vad gäller det normativa arbete som måste bedrivas på alla nivåer – i internationella forum såväl som nationellt gentemot regeringar och civilsamhällen. Genom de multilaterala organisationerna får Sverige bredare genomslag för sina värderingar och prioriteringar. Det multilaterala samarbetet ger även Sverige möjlighet att stödja länder som vi inte skulle kunna verka i bilateralt, inklusive konfliktländer, i humanitära kontexter eller där den politiska situationen inte möjliggör bilateralt bistånd.

På liknande sätt måste det finnas synergier mellan de multilaterala kärnstöden och multi-bi-stödet. Genom stödet till multilaterala organisationer på global nivå, t.ex. i arbetet med den globala hållbarhetsagendan, kunskapshantering och metodutveckling, stärks organisationernas kapacitet att verka på landnivå, och genom att använda de multilaterala organisationerna som genomförare av bilateralt bistånd i länder tar Sverige till vara deras kapacitet att leverera konkreta resultat i samarbetsländerna. Utskottet utgår från att regeringen vid sina bedömningar av organisationerna beaktar dessa aspekter. Utskottet välkomnar i sammanhanget att Riksrevisionen beslutat att granska Sveriges multilaterala utvecklingssamarbete. Granskningen ska vara slutförd i juni 2021.

Ett antal motioner för fram förslag på insatser som bör prioriteras i biståndet. Utskottet instämmer i regeringens bedömning att mer kraft behöver läggas på demokratiutveckling, förstärkning av stödet till demokratins aktörer, förebyggande av väpnade konflikter samt fredsbyggande, jämställdhet, SRHR, klimat, miljö- och naturresurshantering, inkluderande och hållbar ekonomisk utveckling, jämlik hälsa samt utbildning och forskning. Utskottet vill även understryka att mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer är centrala som både mål och medel för en positiv utveckling inom samtliga dessa områden.

Utskottet vill understryka att jämlikhet, sexuella och kulturella rättigheter och religions- och övertygelsefrihet, jämställdhet och alla kvinnors och flickors fulla åtnjutande av mänskliga rättigheter är centralt för demokratiutveckling.

Utskottet noterar att regeringen, mot bakgrund av den negativa demokratiska utvecklingen i många länder, ser över hur ökade krav kan ställas på de länder som tar emot svenskt bistånd att leva upp till rättsstatens principer och värna mänskliga rättigheter. Som utgångspunkt anges att stödet till staten ska minska om utvecklingen för mänskliga rättigheter och demokrati är negativ.

Det framgår av propositionen att SRHR även i fortsättningen kommer att vara en av Sveriges mest prioriterade frågor, vilket utskottet välkomnar. Sex- och samlevnadsundervisning, säkra förlossningar och säkra och lagliga aborter bör även fortsättningsvis utgöra en viktig del av arbetet. Det framgick av generaldirektör Carin Jämtins föredragning att Sida har ökat sina insatser för SRHR under året, samtidigt som andra givare minskat sina insatser på grund av covid-19.

Utskottet vill också understryka att barnrättsperspektivet är en viktig del av rättighetsperspektivet. Sverige är en betydande givare på barnrättsområdet, och utskottet välkomnar att regeringen betonar att arbetet med barns rättigheter ska fortsätta att stärkas samt att Sverige ska bidra till att alla pojkar och flickor ska kunna fullgöra en avgiftsfri och likvärdig utbildning av god kvalitet. Utskottet vill även betona insatser som stärker flickors möjlighet att fullgöra sin skolgång, såsom förbättrad skolmiljö. Utskottet vill liksom förra året betona att flickors möjlighet att gå ut skolan förstärker skyddet mot att de gifts bort redan som barn.

Utskottet noterar att regeringen avser att stärka åtaganden för att hantera klimatkrisen samt lansera en satsning på bevarande och skydd av biologisk mångfald och ekosystem, då bl.a. covid-19-pandemin har aktualiserat vikten av dessa frågor för att både minska risken för nya pandemier och stärka återhämtningen av ekonomier. Utskottet instämmer i regeringens bedömning att en god miljö och hållbart nyttjande av naturresurser är förutsättningar för en hållbar ekonomisk tillväxt och tryggad livsmedelsförsörjning, sammankopplat med människors förmåga att ta sig ur fattigdom och samhällens möjligheter att motstå kriser. Utfasningen av fossila bränslen, stöd till förnybar energi, energieffektivisering och klimatanpassning, motverkande

av avskogning och utarmning av havet förblir centrala prioriteringar. Stödet genom miljö- och klimatfonderna är fortfarande centralt, liksom åtgärder inom havsområdet och klimatrelaterade säkerhetsrisker.

Utskottet anser att det civila samhället och dess organisationer är en stark förändringskraft som har en nyckelroll i arbetet för fattigdomsminskning, demokratiutveckling och genomförandet av Agenda 2030. Många av organisationerna har stor potential att verka lokalt och nära de fattiga och förtryckta människor som det svenska biståndet syftar till att nå. Utskottet välkomnar det samarbete som bedrivs mellan regeringen och civilsamhället inom ramen för de gemensamma åtaganden som antagits för stärkt dialog och samverkan inom utvecklingssamarbetet. Utskottet noterar att regeringen i juli 2015 beslutade om gemensamma åtaganden med svenska civilsamhällesorganisationer för stärkt dialog och samverkan inom utvecklingssamarbetet. De gemensamma åtagandena ligger till grund för Utrikesdepartementets förhållningssätt till svenska civilsamhällsorganisationer och vilar på sex principer om självständighet och oberoende, dialog, kvalitet, långsiktighet, öppenhet, insyn, och mångfald. Utskottet fick i februari 2020 en föredragning om arbetet inom ramen för det gemensamma åtagandet.

Det framgår av budgetpropositionen att utvecklingssamarbetet ska stödja hållbar försörjning och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor och uppbyggnad av sociala trygghetssystem, bl.a. genom arbetet i Global Deal. Privatsektorsutveckling och stöd till hållbara investeringar och innovation prioriteras och fortsätter att vara centralt. Digitaliseringens potential ska tillvaratas, och Sverige avser att stärka arbetet med innovativa finansieringsformer. Utvecklingssamarbetet ska främja kvinnors ekonomiska egenmakt som en viktig drivkraft för ekonomisk tillväxt samt tillvarata migrationens positiva effekter. Utskottet noterar att regeringen kommer att fortsätta att utveckla arbetssättet med bredare relationer för att hitta synergier mellan utvecklingssamarbete, handel och främjande. Utskottet noterar vidare att Riksrevisionen genomfört en granskning av Sidas system för garantier.

Utrikesutskottet har tidigare, bl.a. i betänkande 2019/20:UU2, behandlat motionsförslag om privatisering, t.ex. av vattendistribution. Utskottet konstaterade då att utvecklingen går bort från detaljerade policybaserade krav och att samarbetsländernas egna fattigdomsstrategier i stället utgör utgångspunkt; ömsesidiga mål och tillhörande resultatbaserade villkor sätts i allt högre utsträckning upp, detta i enlighet med de överenskommelser som gjorts om biståndseffektivitet. Utskottet framhöll vikten av ett tydligt offentligt ansvar för vatten-, sanitets- och hygienfrågor. Full kostnadstäckning och kostnadseffektivitet inom vattensektorn är grundläggande, och detta gäller oavsett om försörjningen sker i privat eller offentligt regi. Prissättningen på vatten får inte komma i konflikt med fattiga människors tillgång till vatten och sanitet.

Frågor om migration och utveckling berörs också i motionerna. Det framgår av budgetpropositionen att regeringen genom utvecklingssamarbetet vill stärka migrationens positiva utvecklingseffekter och motverka de negativa

effekter som kan följa av ofrivillig migration samt skapa förutsättningar för att de som väljer att migrera ska kunna göra det så på ett säkert, ordnat och reglerat sätt. Regeringen avser att fortsätta att stödja utvecklingsländers förmåga att hantera migration på ett sätt som säkrar migranternas och flyktingarnas rättigheter, särskilt kvinnors och flickors rättigheter. Utvecklingssamarbetet ska också ta itu med grundorsaker till ofrivillig migration och verka för hållbara lösningar till utdragna flyktingsituationer. Dessa målsättningar kräver insatser även genom EU och det multilaterala samarbetet. Sverige förespråkar långsiktiga migrationsdialoger med prioriterade tredjeländer och stöder EU-samarbetet för att motverka grundorsaker till ofrivillig migration samt stärka ursprungs- och transitländers egen kapacitet att hantera alla aspekter av migration, inklusive bekämpning av människosmuggling. Utskottet har inga invändningar mot vad regeringen anfört och vill understryka att fokus bör vara att motverka grundorsakerna till ofrivillig migration.

Utvecklingssamarbetet med Palestina berörs i ett antal motioner. Utskottet konstaterar att regeringen i juni 2020 beslutade om en ny strategi för utvecklingssamarbetet med Palestina. Strategin gäller för perioden 2020–2024 och omfattar ca 1,5 miljarder kronor. I sin helhet ska det svenska utvecklingssamarbetet bidra till att minska fattigdomen i landet, till bättre förutsättningar för en demokratisk utveckling och till respekt för de mänskliga rättigheterna. Verksamheten syftar till att bidra till att få till stånd ett demokratiskt, självständigt, sammanhängande och livskraftigt Palestina som existerar sida vid sida med Israel i fred och säkerhet, med 1967 års gränser som utgångspunkt och med Jerusalem som en huvudstad för två stater. Verksamheten syftar också till att tillgodose palestiniernas rättigheter och behov så att de ska kunna leva i alla delar av Palestina oavsett institutionellt ramverk. Regeringen understryker i strategin att svenskt bistånd inte går till Hamas. Sida ska i sitt arbete med strategin genomgående eftersträva att stärka förutsättningar för ansvarstagande och ansvarsutkrävande. Verksamheten ska bidra till stärkt motståndskraft, social bärkraft och tillit mellan staten och befolkningen. Det kan inkludera verksamhet som stöder en återupptagen fredsprocess.

Utskottet anser liksom regeringen att det svenska biståndet är betydelsefullt för att få till stånd ett demokratiskt, självständigt och livskraftigt Palestina och utgår från att regeringen följer upp resultatet av den nyligen beslutade strategin.

Effektivitet i biståndet

Utskottet konstaterar att det svenska utvecklingssamarbetet, inklusive det som kanaliseras via Sida, fick mycket gott betyg i den studie som OECD-Dac gjorde under 2019 (OECD-Dac Peer Review 2019). OECD-Dac konstaterar att Sverige är en kunnig, ambitiös och inflytelserik aktör vad gäller global hållbar utveckling. Sverige har välutvecklade verktyg för att nå målen om fattigdomsfokus och att verka för jämställdhet och kvinnors tillgång till

mänskliga rättigheter. Organisationen anser även att Sverige hanterar frågor om korruption på ett proaktivt sätt.

OECD-Dac anser vidare att en konsolidering av det biståndspolitiska ramverket skulle underlätta dess genomförande. Det finns också utrymme för Sverige att förbättra biståndseffektiviteten genom att bättre ta till vara synergier mellan de många olika strategierna och tilldela en större andel av biståndsbudgeten till ett antal prioriterade samarbetsländer för att förbättra effekten av insatserna och minska trycket på förvaltningsresurserna. Ansträngda förvaltningsresurser är enligt granskningen en stående utmaning för det svenska biståndet med dess ökande fokus på sviktande stater och användning av avancerade finansiella instrument.

Utskottet noterar mot bakgrund av granskningen att riksdagen beslutat om ett ökat förvaltningsanslag för Sida för 2020 i syfte att förbättra genomförandet av utvecklingspolitiken. Sida har bl.a. använt det ökade förvaltningsanslaget till ökad fältnärvaro med syftet att öka insatserna mot korruption och till demokratiutveckling och katalytiska insatser för att såväl stärka länders inhemska resursmobilisering som mobilisera andra aktörers investeringar i hållbar utveckling och fattigdomsbekämpning.

Utskottet vill återigen understryka vikten av att regeringen lever upp till transparensgaranti i biståndet. Det framgick av generaldirektör Carin Jämtins föredragning att en del av ökningen av Sidas förvaltningsanslag kommer att användas för att förbättra transparens och öppenhet. Arbete återstår ännu med att öka informationsmängden på Openaid. Generaldirektören underströk att det är ett grannliga arbete att granska varje dokument utifrån kraven på informationssäkerhet och för att säkerställa att den information som läggs ut inte skadar samarbetspartner som bedriver politiskt känslig verksamhet.

Utskottet noterar vidare att regeringen i budgetpropositionen anger att man inlett arbetet med fokusering av biståndet för att åstadkomma tydligare styrning. Bland annat ökar betoningen på de fattigaste och mest utsatta länderna. I detta ses fattigdom och utsatthet i ett brett perspektiv. Utgångspunkten för arbetet med fokusering är rekommendationerna från OECD-Dacs peer review 2019. Regeringens ambition är att öka samverkan mellan svenska myndigheters biståndsfinansierade verksamhet och övrigt svenskt utvecklingssamarbete i Sveriges bilaterala samarbetsländer. Utskottet har inga invändningar mot detta och är därmed inte heller berett att tillmötesgå de förslag om insatser riktade till specifika länder och verksamheter som föreslås i vissa motionsyrkanden. Utskottet påminner om att fokusering angavs som ett anslagsvillkor i beslutet om anslaget 1:1 Bistånd för 2019 (prop. 2018/19:1 utg. omr. 7, bet. 2018/19:UU2, rskr. 2018/19:85). Utskottet noterar att närmare 40 procent av regeringens strategier för utvecklingssamarbete ska förnyas under 2021 och förutsätter att frågan om fokusering beaktas i detta arbete.

Humanitära insatser

Utskottet anser liksom regeringen att Sveriges humanitära biståndspolitik ska vara behovsbaserad och utgå från internationell humanitär rätt, de humanitära principerna – humanitet, opartiskhet, neutralitet och oberoende – samt principerna om gott humanitärt givarskap. Det övergripande målet för det humanitära biståndet ska även fortsättningsvis vara att rädda liv, lindra nöd och upprätthålla mänsklig värdighet, till förmån för nödlidande människor.

För att bidra till att möta de rekordhöga humanitära behoven ska Sverige uppfylla sina åtaganden om förutsägbar finansiering av relevanta organisationers verksamhet, exempelvis via de fleråriga avtal som tecknats med UNHCR, WFP, UNRWA och FN:s katastroffond. Sverige bör även fortsättningsvis bidra med tidig, förutsägbar och flexibel finansiering och delta i reformarbetet kring innovation och kontantstöd i det humanitära biståndet, där digital teknik kan bidra till effektiv respons, samtidigt som utmaningarna som rör integritetsfrågor måste omhändertas. Utskottet vill också understryka vikten av att Sverige även fortsättningsvis driver ett jämställdhetsperspektiv i det humanitära biståndet, inklusive frågor om SRHR, samt verkar för stärkt samverkan mellan humanitärt bistånd, utvecklingssamarbete, demokratisk utveckling och fredsbyggande. Utskottet noterar att den totala svenska humanitära finansieringen under 2019 till mer än 50 procent inte var öronmärkt, vilket innebär en ökning jämfört med året dessförinnan.

Det framgår också av budgetpropositionen att utvecklingen mot en behovsbaserad, snabb och effektiv humanitär respons har gått i positiv riktning. Den internationella humanitära responsen har ökat i effektivitet och blivit snabbare och metoder för att identifiera behov och nå de människor som har störst behov har förfinats. Sverige har bidragit till detta framför allt som den största givaren av kärnstöd till humanitära organisationer men också genom att en allt större andel av de svenska humanitära medlen betalas ut tidigt på året. Under 2019 hade 81 procent betalats ut före utgången av mars, att jämföras med 75 procent 2018. Utskottet delar regeringens uppfattning att fortsatt öronmärkning och detaljstyrning från stora givarländer utgör en stor utmaning för en snabb och effektiv humanitär respons från de humanitära organisationerna.

Utskottet noterar att regeringen anför att Sverige under 2019 stärkte samordningen mellan humanitärt bistånd, långsiktigt utvecklingssamarbete och fredsbyggande verksamhet, det s.k. trippelnexus. Detta har enligt regeringens bedömning lett till en förbättrad förmåga för fredsbyggande aktörer att identifiera och bemöta bakomliggande orsaker till konflikt och sårbarhet. Sverige har varit drivande för en stärkt ansats till trippelnexus inom FN och i framtagandet av OECD-Dacs rekommendation på området, som följs upp gentemot alla medlemsstater i OECD-Dac.

Utskottet förutsätter att regeringen i sin bedömning av vilka kanaler som ska användas för humanitära insatser utgår från de principer som anges ovan men är utöver det inte berett att tillgodose de förslag om inriktning på och fördelning av det humanitära stödet som föreslås i motionerna.

Korruption

Frågan om korruption i biståndet och i Sveriges samarbetsländer tas upp i några motionsyrkanden. Denna fråga behandlades utförligt av utskottet i betänkande 2019/20:UU2. Utskottet står fast vid det ställningstagande som gjordes då och vill återigen understryka att korruption alltid är oacceptabelt och allvarligt samt att det slår värst mot de fattigaste. Även när det är små summor som försvinner är det pengar som stjäls från de allra fattigaste. Utskottet utgår från att alla myndigheter och organisationer som hanterar svenskt bistånd har nolltolerans mot alla former av korruption. Utskottet förutsätter att regeringen även fortsättningsvis verkar för att de myndigheter som hanterar biståndsmedel fortsätter att utveckla såväl kontrollmekanismer som interna regler och koder för att motverka och upptäcka korruption. Utskottet anser liksom regeringen att kampen mot korruption bör vara en viktig beståndsdel i arbetet för demokrati.

Långsiktigt behov av bistånd och Agenda 2030

Frågan om framtida behov av utvecklingssamarbete tas upp i vissa motioner. Utskottet vill påminna om att målet för utgiftsområde 7 Internationellt bistånd fastställdes av riksdagen 2013. Enligt utskottets uppfattning bör eventuella ställningstaganden om behovet av fortsatta insatser inom utgiftsområdet bedömas utifrån om målet för utgiftsområdet – att skapa förutsättningar för bättre levnadsvillkor för människor som lever i fattigdom och förtryck – är uppnått.

Som utskottet konstaterar tidigare i detta betänkande är fattigdomen fortfarande utbredd och omfattande, trots den positiva utveckling som inneburit att antalet extremt fattiga i världen minskat med drygt 1 miljard människor under de senaste 20 åren. Dagens utvecklingsutmaningar är komplicerade och ofta sammankopplade. Den globala utvecklingen är oroande med ett ökat antal konflikter och ett större antal människor på flykt än någonsin. Ett krympande demokratiskt utrymme är ett växande problem på allt fler håll. Korruptionen är omfattande i många länder och utgör en global utmaning. Klimatförändringar och miljöproblem intensifieras och deras bidrag till konflikter är ett allvarligt utvecklingshinder. Utskottet noterar, liksom regeringen, den oroväckande negativa utvecklingen globalt vad gäller jämställdhet och kvinnors och flickors rättigheter, inklusive SRHR.

Riksdagen behandlade våren 2017 regeringens skrivelse om policyramverk för svenskt utvecklingssamarbete och humanitärt bistånd (skr. 2016/17:60, bet. 2016/17:UU11, rskr. 2016/17:101). Utskottet tillstyrkte då de tematiska prioriteringar som angavs i skrivelsen. Samtidigt instämde utskottet i att det fanns anledning att tydliggöra ytterligare tre perspektiv i utvecklingssamarbetet: konfliktperspektiv, jämställdhetsperspektiv samt miljö- och klimatperspektiv. Utskottet välkomnade också regeringens ambition att ramverket ska förhålla sig till de nya internationella överenskommelser som världen enats om under senare år, bl.a. Agenda 2030

med dess 17 mål för hållbar utveckling. Liksom tidigare vill utskottet understryka vikten av att regeringen i de landstrategier och tematiska strategier som beslutas inom ramverket tydliggör hur de bidrar till att uppfylla hållbarhetsmålen i Agenda 2030.

Mot bakgrund vad utskottet anfört om politikens långsiktiga inriktning avstyrker utskottet motionerna 2018/19:723 yrkandena 8 och 15, 2018/19:757 yrkandena 8 och 30, 2018/19:1373 yrkandena 1–4, 2019/20:748 yrkandena 1–4, 2020/21:170 yrkandena 2 och 15–18, 2020/21:250 yrkandena 5 och 17, 2020/21:254 yrkandena 1 och 3–6, 2020/21:670 yrkande 9, 2020/21:673 yrkande 6, 2020/21:674 yrkande 6, 2020/21:676 yrkandena 2 och 3, 2020/21:691 yrkande 4, 2020/21:1304 yrkandena 1 och 4, 2020/21:2551 yrkandena 1, 2, 6–12, 14, 16–30 och 32–39, 2020/21:2554 (SD) yrkande 30, 2020/21:2631 yrkandena 3, 6–11, 13, 15–17 och 20–23, 2020/21:2946 yrkandena 1, 2 och 4–8, 2020/21:3204 yrkandena 21, 25 och 26, 2020/21:3205 yrkandena 1 och 6–10, 2020/21:3206 yrkandena 1 och 2, 2020/21:3213 yrkandena 3, 6–9, 11 och 12, 2020/21:3239 yrkande 7, 2020/21:3241 yrkande 8, 2020/21:3263 yrkandena 1–6 och 8–11, 2020/21:3349 yrkande 54, 2020/21:3367 yrkandena 11 och 14 samt 2020/21:3368 yrkande 46.

Motioner som bereds förenklat

Utöver de yrkanden som behandlas tidigare i detta betänkande finns förslag i ett antal motioner som är föremål för förenklad motionsberedning enligt de riktlinjer som riksdagen har fastslagit med anledning av Riksdagskommitténs betänkande 2005/06:RS3 och i enlighet med promemorian Förenklad motionsbehandling under valperioden 2018–2022 som utrikesutskottet fastställde i oktober 2018.

Utskottet har vid en genomgång och beredning noterat att de motioner som återfinns i bilaga 5 inte kan vara aktuella för något tillkännagivande från riksdagen. Efter denna behandling avstyrker ett enigt utskott dessa motioner.

Reservationer

1. Statens budget inom utgiftsområde 7, punkt 1 (SD)

av Markus Wiechel (SD), Björn Söder (SD) och Sara Gille (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

a) Biståndsramen för 2021

Riksdagen fastställer biståndsramen för 2021 till 0,7 procent av vid budgeteringstillfället beräknad bruttonationalinkomst (BNI) för 2021 beräknat enligt EU-förordningen för nationalräkenskaperna ENS 2010.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:3377 av Björn Söder m.fl. (SD) i denna del och avslår proposition 2020/21:1 utgiftsområde 7 punkt 1 och motionerna 2020/21:2964 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) i denna del, 2020/21:3205 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 11 och 2020/21:3213 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkandena 2 och 4.

b) Anslagen för 2021

Riksdagen anvisar anslagen för 2021 inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd enligt Sverigedemokraternas förslag i bilaga 4.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2020/21:1 utgiftsområde 7 punkt 6 och motionerna

2020/21:2551 av Mats Nordberg m.fl. (SD) yrkandena 3 och 4 samt 2020/21:3377 av Björn Söder m.fl. (SD) i denna del, bifaller delvis proposition 2020/21:1 utgiftsområde 7 punkt 4 och avslår motionerna 2020/21:2631 av Lars Adaktusson m.fl. (KD) yrkande 1, 2020/21:2807 av Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD) yrkande 8, 2020/21:2964 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) i denna del, 2020/21:3205 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 12 och 2020/21:3213 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkandena 1 och 5.

c) Bemyndiganden om ekonomiska åtaganden

=utskottet

Ställningstagande

Vi ser bistånd som det primära verktyget för att hjälpa fattiga och utsatta människor i utvecklingsländer. Sveriges bistånd bör fokusera på att tillmötesgå drabbade personers grundläggande behov i deras omedelbara vardag. I en värld som till stor del präglas av god ekonomisk tillväxt, högre

levnadsstandard och ökad framtidstro är det inte acceptabelt att miljoner människor världen över saknar tillgång till enkel sanitet, grundläggande sjukvård och säkert dricksvatten.

Under 2020 har den pågående coronapandemin inneburit en global kris som har påverkat förutsättningarna för de flesta politikområden. Detta gäller även biståndspolitikerna där det finns ett behov av att prioritera om och prioritera rätt. Utgångspunkten behöver vara att inrikta biståndet på insatser som innebär hjälp där det finns störst akuta behov men också att prioritera nationella behov först. Risken är annars att motivationen för att hjälpa andra undergrävs om stora summor skickas utomlands samtidigt som det pågår en omfattande pandemi i Sverige. Biståndet fortsätter också att präglas av incidenter som understryker ett akut reformbehov och som i det längre perspektivet utgör ett hot mot allmänhetens förtroende för biståndet som verktyg. Sverigedemokraterna ser fyra konkreta problem som snarast måste hanteras: en osund företagskultur när det gäller ersättningar inom biståndsorganisationer, bristfällig kontroll över utbetalningar och betalningsmottagare, otillräcklig resultatstyrning inom framför allt demokratibiståndet samt skadliga incitament som följer av utgiftsmålet om 1 procent av bruttonationalinkomsten (BNI).

Det genomsnittliga biståndet inom EU låg 2019 på 0,46 procent av BNI, vilket är mindre än hälften av vad regeringen vill lägga på det svenska internationella biståndet. Av samtliga 28 EU-länder är det enbart Sverige och Luxemburg som har ett bistånd på över 0,7 procent av BNI. I jämförelse är Sveriges BNI (482 miljarder euro i BNI, 2017) mer än 10 gånger större än Luxemburgs BNI (39 miljarder euro i BNI, 2017). Mot bakgrund av att biståndet utgör en betydande del av statsbudgeten är det vår uppfattning att 30 procent av det svenska internationella biståndet behövs för mer akuta behov i Sverige. Med en föreslagen nivå om 0,7 procent av BNI skulle Sverige även i fortsättningen vara en av de mest generösa biståndsgivarna av alla 28 EU-länder.

Regeringens målsättning om att spendera en så pass hög procentsats av BNI gör att risken blir stor för att se mellan fingrarna på kvalitetsbrister inom många projekt och organisationer. Sidas arbete mot korruption och oskäligt stora ersättningar är fortfarande mycket bristfälligt, trots att ett flertal mycket oroväckande korruptionsskandaler uppdagats under många år. Sammantaget klarar inte Sida av att spendera regeringens anslag på ett kvalitetssäkert sätt, vilket riskerar att leda till ytterligare problem relaterade till korruption och organiserad brottslighet i mottagarländerna samt korruption inom de internationella organisationer dit pengarna slussas. Till följd av coronapandemins effekter och migrationsrelaterade kostnader finns ett stort investeringsbehov när det gäller bl.a. grundläggande välfärd och rättsvårdande myndigheter i Sverige. Därför föreslår vi för budgetåret 2021 anslag på 31 044 miljoner kronor inom utgiftsområde 7, vilket motsvarar 0,7 procent av BNI. Med vårt budgetförslag är Sverige, i europeisk och internationell jämförelse, en fortsatt mycket generös biståndsgivare.

Målet att spendera 1 procent av BNI skapar incitament för att nedprioritera biståndets kvalitet. Det ligger i sakens natur att när en myndighet har som primär uppgift att betala ut pengar kommer den att vara mindre benägen att undersöka om exempelvis korruption eller ineffektivitet är så utbredda i vissa biståndsprojekt att dessa borde avslutas. I en förhandlingssituation mellan Sida och dess partner skapar målet också ett underläge för Sida, eftersom motparten vet att Sida har incitament att betala ut pengar för att nå sitt mål. Regeringen bör därför upprätta ett instrument för att fondera biståndsmedel vars utbetalning frysts. En sådan säkerhetsventil skulle tillåta Sida att avsluta eller uppskjuta projekt med låg kvalitet. Utgiftsmålet bör ses som ett tak, mot vilket Sverige bör sträva med projekt som fyller mycket högt ställda krav på resultat, genomförande och redovisning.

Vår budgetsatsning skiljer sig från regeringens på ett antal områden. I miljoner kronor satsar vi mer på humanitära insatser jämfört med regeringens utfall 2019, för att varje satsad skattekrona ska få största möjliga effekt för de mest utsatta människorna. Vi vill även se ett särskilt fokus på flyktinghjälp inom såväl det multilaterala som det bilaterala biståndet. Under coronakrisen behövs även nödhjälp till områden där befolkningen drabbats av hunger och problem med livsmedelsförsörjning.

En ytterligare åtgärd för att öka effektiviteten i biståndet är att kraftigt reducera antalet internationella organisationer och fonder till vilka Sverige ger stöd men samtidigt öka stödet till organisationer som UNHCR, WFP, och WHO, vilka arbetar med hjälp till akut utsatta och med sjukdomsbekämpning. Totalt minskas stödet genom FN-systemet med 8 miljarder kronor.

2. Statens budget inom utgiftsområde 7, punkt 1 (KD)

av Lars Adaktusson (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

a) Biståndsramen för 2021

=utskottet

b) Anslagen för 2021

Riksdagen anvisar, med de anslagsvillkor som reservanten angett, anslagen för 2021 inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd enligt regeringens och Riksrevisionens förslag.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2020/21:1 utgiftsområde 7 punkterna 4 och 6 samt motionerna

2020/21:2631 av Lars Adaktusson m.fl. (KD) yrkande 1 och

2020/21:2807 av Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD) yrkande 8 och

avslår motionerna

2020/21:2551 av Mats Nordberg m.fl. (SD) yrkandena 3 och 4,

2020/21:2964 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) i denna del,
2020/21:3205 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 12,
2020/21:3213 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkandena 1 och 5 samt
2020/21:3377 av Björn Söder m.fl. (SD) i denna del.

c) *Bemyndiganden om ekonomiska åtaganden*
=utskottet

Ställningstagande

Klimatfrågan och utsläppen av växthusgaser är en av vår tids största utmaningar. Utsläppen och den globala uppvärmningen känner inga gränser och måste lösas i internationellt samförstånd. För att biståndet ska ha ett tydligare fokus på klimat bör stödet till den gröna klimatfonden öka med 500 miljoner kronor fr.o.m. 2020. Detta görs genom en omfördelning inom biståndsramen 1:1. Inom samma anslag 1:1 sker även en omfördelning där biståndet till Irak och de palestinska områdena minskar, och 450 miljoner kronor satsas på kriminalvård i låg- och medelinkomstländer.

Det svenska utvecklingsbiståndet behöver i högre grad än tidigare gå till att stärka rättsväsendets institutioner i låg- och medelinkomstländer. Det här kan exempelvis göras genom att utveckla nya fängelser med syftet att främja en välfungerande kriminalvård med humana villkor och personal som utbildats i effektiva behandlingsmetoder och respekt för mänskliga rättigheter. Det skulle exempelvis kunna ske i samverkan med FN:s drog- och brottsbekämpningsbyrå (UNODC). Kristdemokraterna föreslår en satsning på 450 miljoner kronor per år för att Sida och Kriminalvården gemensamt ska få i uppdrag att få till stånd en humanitär kriminalvård i länder där det behövs och som anses lämpliga. Satsningen finansieras genom omfördelning inom ramen och ska tas från biståndsmottagare som inte lever upp till de högt ställda kraven på bistånd.

Med anledning av den oroande utvecklingen i landet, som den politiska ledningen är ytterst ansvarig för, menar Kristdemokraterna att Sveriges utvecklingsbistånd till Irak bör minska till dess att den irakiska ledningen visar att man tar problemen på allvar. Det humanitära biståndet ska inte påverkas av detta.

Politiken gentemot – och biståndet till – den palestinska myndigheten bör göras om i grunden och inget bistånd ska ges till den palestinska myndigheten så länge myndigheten och dess företrädare ägnar sig åt terrorhyllningar och uppvigling till våld mot Israel och kränker de mänskliga rättigheterna. Hårdare krav på kontroll måste också ställas på andra organisationer inom de palestinska områdena som mottar svenskt bistånd.

FN:s hjälporganisation för palestinska flyktingar, UNRWA, har inte långsiktigt bidragit till att lösa palestiniernas problem. I stället har UNRWA institutionaliserat ett system med ärvd flyktingstatus och permanenta flyktingläger. I en internationellt uppmärksammas granskningsrapport har nu även allvarliga anklagelser riktats mot organisationens högsta ledning som

enligt rapporten ägnat sig åt ”nepotism, repressalier och andra övertramp för personlig vinning och för att tysta legitim kritik”. Sverige bör frysa biståndet till UNRWA. Som en av UNRWA:s största givare måste Sverige ta sitt ansvar och arbeta för en reformering av FN:s bistånd till palestinska flyktingar med sikte på att överföra verksamhet och ansvar till flyktingkommissariatet, UNHCR.

Mellan 2010 och 2019 förmedlade Sida 627 miljoner svenska kronor till Islamic Relief, och sedan 2013 är biståndsorganisationen av Sidas strategiska humanitära partnerorganisationer. Det har dock visat sig att Islamic Relief har kopplingar till den islamistiska och extrema rörelsen Muslimska brödrskapet. Det har även uppdagats oegentligheter och ren antisemitism i Islamic Reliefs ledning, både i högkvarteret i Storbritannien och i Sverige. Det räcker inte att gå på gång byta ut ledningen när antisemitiska uttalanden uppdagas i media. Sveriges regering måste nu på allvar visa att det inte går att kompromissa med demokrati och mänskliga rättigheter och därmed frysa biståndet till Islamic Relief.

3. Internationella biståndsnivåer och OECD-Dacs regelverk, punkt 2 (M)

av Hans Wallmark (M), Hans Rothenberg (M) och Magdalena Schröder (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:3213 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 10 och avslår motion

2020/21:2631 av Lars Adaktusson m.fl. (KD) yrkande 2.

Ställningstagande

Det finns regler om vad som får räknas som bistånd och inte, som fastslås av biståndskommittén OECD-Dac. Enligt regelverket får vissa kostnader kopplade till flyktingmottagande klassas som bistånd. Det gäller bl.a. kostnader för frivilligt återvändande av asylsökande. Sverige har tidigare använt medel ur biståndsbudgeten för frivilligt återvändande av flyktingar men fr.o.m. höständringsbudgeten för 2016 ingår inte längre dessa kostnader i den svenska biståndsramen. Moderaterna anser att dessa kostnader bör ingå i biståndsramen och att Sverige bör driva på för förändrade regler så att fler kostnader som i dag inte kan klassas som bistånd kan göra det.

4. Internationella biståndsnivåer och OECD-Dacs regelverk, punkt 2 (KD)

av Lars Adaktusson (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:2631 av Lars Adaktusson m.fl. (KD) yrkande 2 och

avslår motion

2020/21:3213 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkande 10.

Ställningstagande

Sverige ska ha en ambitiös utvecklingspolitik och värna ett generöst bistånd. Vi har under många år aktivt verkat för att öka biståndet till 1 procent av BNI. Under alliansregeringen (2006–2014) var Kristdemokraterna pådrivande för att just 1 procent av Sveriges bruttonationalinkomst avsattes till internationellt bistånd varje år. Sverige bör även verka för att andra länder höjer sina biståndsnivåer. Det är bara ett fåtal länder som lever upp till EU:s mål om att minst 0,7 procent av BNI ska gå till officiellt bistånd.

5. Politikens långsiktiga inriktning, punkt 3 (M)

av Hans Wallmark (M), Hans Rothenberg (M) och Magdalena Schröder (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2020/21:3204 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkandena 21, 25 och 26,

2020/21:3205 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkandena 1 och 6–10,

2020/21:3206 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkandena 1 och 2,

2020/21:3213 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkandena 3, 6–9, 11 och 12,

2020/21:3349 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M) yrkande 54,

2020/21:3367 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkandena 11 och 14 samt

2020/21:3368 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 46 och

avslår motionerna

2018/19:723 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkandena 8 och 15,

2018/19:757 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 8 och 30,
2018/19:1373 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 1–4,
2019/20:748 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 1–4,
2020/21:170 av Yasmine Posio m.fl. (V) yrkandena 2 och 15–18,
2020/21:250 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkandena 5 och 17,
2020/21:254 av Désirée Pethrus och Robert Halef (båda KD) yrkandena 1 och 3–6,
2020/21:670 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 9,
2020/21:673 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 6,
2020/21:674 av Sara Gille m.fl. (SD) yrkande 6,
2020/21:676 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 2 och 3,
2020/21:691 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkande 4,
2020/21:1304 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 1 och 4,
2020/21:2551 av Mats Nordberg m.fl. (SD) yrkandena 1, 2, 6–12, 14, 16–30 och 32–39,
2020/21:2554 av Eric Westroth m.fl. (SD) yrkande 30,
2020/21:2631 av Lars Adaktusson m.fl. (KD) yrkandena 3, 6–11, 13, 15–17 och 20–23,
2020/21:2946 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkandena 1, 2 och 4–8,
2020/21:3239 av Fredrik Malm m.fl. (L) yrkande 7,
2020/21:3241 av Fredrik Malm m.fl. (L) yrkande 8 och
2020/21:3263 av Fredrik Malm m.fl. (L) yrkandena 1–6 och 8–11.

Ställningstagande

Det svenska engagemanget i världen ska präglas av en sammanhållen linje som tar sin utgångspunkt i Sveriges intressen och värderingar. Mänskliga fri- och rättigheter, demokrati, rättsstat samt marknadsekonomi ska alltid vara vägledande i arbetet med att tillvarata Sveriges intressen. Det är inte bistånd som driver utveckling. Marknadsekonomin, äganderätten och en fri handel utgör grunden för utveckling och för att skapa hållbart välstånd för människor. Enskilda människor med idéer och som vågar sig på att förverkliga sina drömmar gör världen bättre. När det gäller Sveriges traditionella biståndspolitik måste fokuset därför alltid vara att gå från bistånd till handel (from aid to trade). Målet för politiken måste vara att det traditionella biståndet en dag ska upphöra. För att nå ett biståndsoberoende och gå från bistånd till handel krävs ett reformerat bistånd och en förmåga till nyfikenhet, nytänkande och innovation. Utöver den tydliga målsättningen om att gå från bistånd till handel föreslår Moderaterna en ny budgeteringsprincip för biståndet, ett mer fokuserat bistånd, att en större andel av biståndet bör fokuseras mot katastrofbistånd liksom tydligare kontroll och uppföljning av biståndet.

Lika viktigt som det är att konstatera att det traditionella utvecklingsbiståndet ska präglas av en vision att en dag kunna upphöra, lika viktigt är det att konstatera att svensk biståndspolitik är en del av svensk utrikespolitik och därför måste ligga i linje med svenska intressen. Från

Moderaternas sida är det självklart att det svenska engagemanget i världen ska ses som en helhet. När det gäller utvecklingsbistånd ska vi ge stöd till den typen av projekt som ligger i linje med svenska värderingar. Kontrollen måste vara mycket god – inga svenska skattemedel ska försvinna i korruption eller hamna i fickorna på odemokratiska ledare som inte respekterar rättsstatens principer, demokrati eller mänskliga rättigheter.

Sverige ska vara tydligt och ställa höga krav på sina samarbetspartner i biståndet när det gäller resultatfokus, korruptionsbekämpning och redovisning. Sverige ska också vara berett att ompröva sitt biståndsenngagemang när kraven inte uppfylls. Det är också viktigt att ställa storleken på biståndet mot de behov som finns i Sverige.

Det är vidare betydelsefullt att i större utsträckning villkora biståndet. Det är i dag ett omfattande problem att vissa länder inte tar emot egna medborgare som blivit utvisade från Sverige. Länder som genom sitt agerande bidrar till att skapa problem i Sverige bör inte motta svenskt bistånd.

Det är viktigt att konstatera att det traditionella biståndet endast är ett verktyg av många för att bekämpa fattigdom och förtryck. Sverige är och ska vara en stark röst i världen för mänskliga rättigheter, jämställdhet, demokrati och rättsstatens principer. Det finns många sätt, utöver det traditionella biståndet, för Sverige att försvara och främja våra värderingar och principer i utlandet. Vi ser i dag hur andra stater, med intressen och värderingar som skiljer sig från våra, försöker stärka sitt globala inflytande. Dels skapas nya multilaterala samarbeten utanför de etablerade organisationerna, dels ökar auktoritära stater sitt engagemang i olika FN-organ.

Utvecklingen riskerar att få negativa konsekvenser för internationellt samarbete såväl som Sveriges förmåga att vara med och forma normer och standarder, vilket är avgörande för vårt lands välbefinnande. Sverige har en lång historia av globalt engagemang, inte minst genom FN-systemet genom vilket mer än hälften av Sveriges biståndsbudget kanaliseras. I regeringens resultatkrivelse om utvecklingssamarbete och humanitärt bistånd genom multilaterala organisationer som lämnades till riksdagen våren 2020 konstaterades att FN-systemet består av över 200 organisationer och att Sverige är en av de större givarna till ett flertal organisationer. Ett välfungerande utvecklingssamarbete och ett framgångsrikt svenskt engagemang i de multilaterala organisationerna förutsätter ett strategiskt och samlat förhållningssätt som tar sin utgångspunkt i våra politiska prioriteringar. Sverige bör strategiskt fokusera det multilaterala biståndet och kärnstödet till ett fåtal organisationer utifrån svenska prioriteringar. De multilaterala organisationer som Sverige ger stöd till ska vara organisationer där Sverige har god kontroll och inflytande. I egenskap av att vara en stor givare till internationella organisationer måste Sverige kunna ställa krav för att värna våra intressen i en allt mer oförutsägbar värld.

Vi ser ett behov av att förbättra uppföljningen och styrningen av biståndet. Diskrepansen mellan pengarna som betalas ut till olika biståndprojekt och pengarna som läggs på granskning och uppföljning får inte vara för stor. Vi

måste ha resurser att säkerställa att de medel vi lägger på bistånd leder till resultat. I takt med att Sveriges biståndsram historiskt har ökat har inte motsvarande ökning skett när det gäller summan vi lägger på kontroll och uppföljning. För att säkerställa att svenskt bistånd faktiskt leder till resultat och för att säkerställa att svenskt bistånd inte försvinner i korruption behöver medlen vi lägger på kontroll och uppföljning av bistånd öka. Sida och UD behöver också agera mycket mer snabbfotat och agera när uppgifter om korruption eller andra felaktigheter framkommer. Det ska inte råda några som helst tvivel om att de organisationer Sverige samarbetar med inom biståndet är effektiva och delar svenska värderingar. Framkommer nya uppgifter måste bistånd snabbt kunna frysas under tiden uppgifterna utreds.

Sidas arbete behöver reformeras för att myndigheten ska kunna arbeta mer med kontroll och uppföljning. Svenskt utvecklingssamarbete kan inte göra allt, med där det bedrivs ska svenska skattebetalare se resultat. Moderaternas utgångspunkt är att utvecklingssamarbetet bör fokusera på det som är effektivt, det som Sverige varit historiskt bra på och det som ligger i svenska utrikespolitiska intressen. Tematiska områden som Moderaterna ser som särskilt viktiga för det traditionella utvecklingssamarbetet är global hälsa såsom vaccinationer, klimat och miljö, jämställdhet såsom flickors rätt till utbildning och SRHR samt institutionsbyggande. Att genom utvecklingssamarbete exempelvis bistå med kunskap om att bygga upp fungerande lantmäteriverk för att stärka äganderätten och göra det tydligt vem som äger vilken mark eller bistå med kunskap om hur vi byggt upp vår riksrevision för att granska oegentligheter i statsförvaltningen är värdefullt och kan vara utvecklingssamarbete som leder till positiva resultat. Samtliga biståndssamarbeten ska vara transparenta och leda till resultat.

Klimatförändringarna är en av vår tids stora ödesfrågor och en fråga som vi måste lösa globalt. Vi vill att biståndspolitikerna i högre utsträckning än i dag ska användas till insatser för att långsiktigt minska utsläppen av växthusgaser genom att minska beroendet av fossil energi. Många gånger har fattigare länder i Parisavtalet dessutom villkorat sina egna åtgärder med stöd från rikare länder. Därför vill Moderaterna se ett ökat fokus på effektivt klimatbistånd. Utöver satsningar på klimatbistånd inom det multilaterala biståndet vill vi även prioritera projekt som syftar till att minska klimatutsläppen i det bilaterala biståndet.

Det traditionella utvecklingsbiståndet måste, om det ska tas på allvar, ha som långsiktigt mål att en dag inte längre behövas då mottagande länder genom reformer och egen tillväxt säkrat egen tillgång till nödvändiga resurser. Men den andra delen av biståndet, det humanitära, kommer alltid att behövas och här ska Sverige vara med och bidra. Vi anser att det humanitära biståndet som andel av svenskt bistånd behöver öka. Humanitärt bistånd, eller katastrofbistånd som det även kallas, är biståndets kärna. Det syftar till att hindra och lindra nöd och når de mest utsatta människorna. Trots det humanitära biståndets uppenbara värde är det humanitära biståndet som andel

av svenskt bistånd mycket litet. I spåren av coronakrisen blir det än mer tydligt att det humanitära biståndet som andel av biståndet behöver öka.

6. Politikens långsiktiga inriktning, punkt 3 (SD)

av Markus Wiechel (SD), Björn Söder (SD) och Sara Gille (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2018/19:1373 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 1–4,

2019/20:748 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 1–4,

2020/21:670 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 9,

2020/21:673 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 6,

2020/21:674 av Sara Gille m.fl. (SD) yrkande 6,

2020/21:676 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 2 och 3,

2020/21:691 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkande 4,

2020/21:2551 av Mats Nordberg m.fl. (SD) yrkandena 1, 2, 6–12, 14, 16–30 och 32–39 samt

2020/21:2554 av Eric Westroth m.fl. (SD) yrkande 30 och

avslår motionerna

2018/19:723 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkandena 8 och 15,

2018/19:757 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 8 och 30,

2020/21:170 av Yasmine Posio m.fl. (V) yrkandena 2 och 15–18,

2020/21:250 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkandena 5 och 17,

2020/21:254 av Désirée Pethrus och Robert Halef (båda KD) yrkandena 1 och 3–6,

2020/21:1304 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 1 och 4,

2020/21:2631 av Lars Adaktusson m.fl. (KD) yrkandena 3, 6–11, 13, 15–17 och 20–23,

2020/21:2946 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkandena 1, 2 och 4–8,

2020/21:3204 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkandena 21, 25 och 26,

2020/21:3205 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkandena 1 och 6–10,

2020/21:3206 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkandena 1 och 2,

2020/21:3213 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkandena 3, 6–9, 11 och 12,

2020/21:3239 av Fredrik Malm m.fl. (L) yrkande 7,

2020/21:3241 av Fredrik Malm m.fl. (L) yrkande 8,

2020/21:3263 av Fredrik Malm m.fl. (L) yrkandena 1–6 och 8–11,

2020/21:3349 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M) yrkande 54,

2020/21:3367 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkandena 11 och 14 samt

2020/21:3368 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 46.

Ställningstagande

Vår utgångspunkt är att tillerkänna alla nationer samma grundläggande fri- och rättigheter som vi kräver för vår egen nation. Vi anser att grundläggande mänskliga fri- och rättigheter är universella, lika viktiga och gällande för alla människor. Alla länders regeringar är skyldiga att efter bästa förmåga ta ansvar för sina egna medborgare.

Vårt långsiktiga mål med biståndspolitiken är därför att mottagarländerna ska kunna ta ekonomiskt och humanitärt ansvar för sin befolkning och respektera grundläggande demokratiska och mänskliga rättigheter. I dagens värld behöver fler människor hopp om en ljusare framtid i sitt eget land. Genom att bidra till en sådan utveckling kan Sverige förebygga konflikter och skapa bättre förutsättningar för fred och säkerhet. Förbättringar kan inte enbart initieras utifrån. För att de ska fungera över tid behöver de drivas av inhemska krafter och individer, med förståelse för och kunskap om lokala förutsättningar. Vi vill verka för en biståndspolitik som skapar förutsättningar för människor i fattigdom och förtryck att förbättra sina levnadsvillkor utifrån deras egna grundläggande behov. Fokus bör ligga på fattigdomsbekämpning, på att ge barn trygghet och utbildning samt på att bidra till att skapa den komplexa struktur som krävs för en positiv ekonomisk tillväxt. Genom en grundlig översyn av ineffektivt bistånd, större koncentration av biståndet till ett urval av länder och internationella organisationer samt fokus på färre teman kan biståndet effektiviseras. Bistånd ska inte i första hand handla om givarens ideologiska utgångspunkt, utan om effektiva och ändamålsenliga satsningar där varje krona ska göra så mycket nytta som möjligt.

På miljö- och klimatområdet investerar vi i bilaterala projekt för bl.a. plantering av skog på degraderade marker, samt utveckling av industrier för att stärka en långsiktig och hållbar användning av råvaror. Vår biståndspolitik innehåller ett fortsatt fokus på att tillgodose grundläggande humanitära behov i de områden där hjälp behövs som mest, såsom tillgången till rent vatten, mat och sjukvård.

De rent humanitära insatserna bör vara den viktigaste tematiska delen av biståndspolitiken. Konflikter, matosäkerhet och naturkatastrofer orsakar stor förödelse under lång tid och Sverige bör bidra efter bästa förmåga till att lindra effekterna. De rent humanitära insatserna bör vara den viktigaste tematiska delen av biståndspolitiken. Om ett barn inte får rätt näring de första 1 000 dagarna kan det ge bestående men matosäkerhet under bara en kort tidsperiod kan alltså orsaka livslånga skador. World Food Programme (WFP) hjälper årligen 80 miljoner människor i 80 olika länder att uppnå ett tillräckligt stort dagligt kaloriintag. Andelen av Sveriges bistånd som går via WFP bör därför höjas. Sverigedemokraterna anser att Sverige bör fokusera på att hjälpa människor i de länder och regioner flyktingströmmarna kommer från men inte uppmuntra till migration mot Europa och Sverige. En stor del av asylsökande från länder i Mellanöstern befinner sig i värdsamhällen i grannländerna som erbjuder säkerhet och viss samhällsservice, trots ett minskat stöd från det internationella samfundet. Dessa grannländer bidrar därmed också både till

stabiliteten i området och till människors välbefinnande. Det är därför rimligt att länder belägna runt krisområden och med stor mängd flyktingar får internationell och svensk hjälp. Det är också en orimlig situation att FN:s flyktingorganisation UNHCR inte har tillräcklig finansiering från det internationella samfundets sida. En verklighetsförankrad flyktinghjälp fokuserar resurserna där de gör som mest nytta, genom att stärka den humanitära insatsen i närområdet, både i värdsamhällen och i tillfälliga bosättningar. Det är därför angeläget att andelen av Sveriges bistånd som går via UNHCR ökas. Barn drabbas ofta hårdast i konfliktsituationer och miljontals barn lever under svåra förhållanden i flyktingläger och värdsamhällen. Utan rätt insatser riskerar hela generationer att gå miste om kvalitativ utbildning och trygg barndom. Insatser för barns och ungdomars utbildning och välmående är grundläggande och avgörande för framtiden och för att länder i konflikt ska kunna återuppbyggas. Utbildning är också en hörnsten i det förebyggande arbetet mot att barn och ungdomar radikaliserar och rekryteras till extrema grupper. Sverige bör därför speciellt stödja utbildning för barn i flyktingfamiljer men villkora detta med att barnen inte indoktrineras i skolan på ett sätt som kan bidra till fortsatta konflikter. Att stödja flyktingar handlar om insatser på en lång rad områden. Flyktingläger upprättas ofta med förhoppningen att de ska bli kortvariga inrättningar, men verkligheten är tyvärr en annan. En siffra som ofta återges är att människor i medeltal blir kvar 17 år i lägren, medan själva lägren ofta består i flera årtionden. Flyktingläger anläggs ofta i glest befolkade områden, inte sällan i torra områden med dåliga förutsättningar för jordbruk. Detta medför att det är svårt för människor i lägren att skapa verksamheter för att förbättra sin ekonomi. Dessutom leder förstörelsen av växtligheten runt lägren, inte minst på grund av behovet av ved till bränsle, ofta till konflikter med befolkningen i närområdet som motverkar en positiv utveckling.

Internationella organisationer som UNHCR och FAO arbetar i dag med trädplanteringsprojekt runt flyktingläger. Dessa planteringar kan skapa sysselsättning, säkrad vedtillgång, minskad markförstöring och bättre relationer mellan läger och kringland samt i vissa fall utgöra grund för lokal tillverkning av skogsbaserade produkter, baserade på ved eller frukter. Sverige bör prioritera stödet till miljöfrämjande åtgärder som samtidigt kan skapa sysselsättning i områden runt flyktingläger. Här kan många positiva resultat nås genom metoder där Sverige dessutom har mycket stor kunskap. Om dessa projekt faller väl ut kan de i ett senare skede även användas för att förbättra den ofta kraftigt försämrade miljön utanför Afrikas miljonstäder.

Under de senaste årtiondena har levnadsstandarden som tidigare nämnts stadigt stigit över hela världen och bara ett litet fåtal länder kvarstår som extremt fattiga. Covid-19-pandemin har på kort tid orsakat en tillbakagång i många av dessa låginkomstländer och många människor rapporteras ha fallit tillbaka i extrem fattigdom. En viktig orsak uppges vara att många har förlorat sina inkomster när marknader har stängts ned för att minska smittspridningen. Under coronakrisen bör svenskt bistånd därför orienteras om för att i så hög

grad som möjligt fokuseras på nödhjälp till de allra fattigaste i länder som drabbats hårt av pandemin.

FN har även med sina olika organisationer bidragit till ekonomisk utveckling i en lång rad fattiga länder och till att lindra följderna av naturkatastrofer och konflikter. FN dras även med problem i denna del av sin verksamhet. Det finns för många FN-organisationer, för stora allmänna omkostnader och återkommande indikationer på korruption när det gäller ekonomi och tilldelning av tjänster. Antalet FN-organisationer, program och relaterade verksamheter har växt sig för stort. Enligt FN uppgår de nu till 35 stycken. Sverige bör verka för sammanslagningar av FN-organisationer med syftet att minska administration, allmänna omkostnader och dubbelarbete, och på så sätt uppnå högre kostnadseffektivitet. Sverige bör fortsätta att vara en av de stora givarna per capita till FN, men vi bör minska det antal FN-organisationer vi bidrar till. Det är i linje med denna inriktning som Sverigedemokraterna vill att Sverige bör prioritera stödet till FN:s fredsbevarande verksamhet, samt till bl.a. FN-organisationerna UNHCR, FAO, Unicef och WFP. Regeringen bör även minska antalet utvecklingsbanker och fonder med vilka Sverige samarbetar. Sverige bör verka för att avveckla UNRWA och istället lägga över dess verksamhet på andra FN-organisationer, i första hand UNHCR.

Biståndspolitiken bör skapa förutsättningar för människor i fattigdom att förbättra sina levnadsvillkor utifrån sina grundläggande behov i vardagen. En tiondel av världens befolkning har inte tillgång till rent vatten. I fattiga länder är dessutom tillgången på tillräckligt med elektricitet eller gas för att driva en spis ovanlig. Istället används ved eller träkol, ofta med stora negativa effekter för naturen och för människors hälsa. Med de fattigas behov som utgångspunkt bör därför satsningar göras för att fylla grundläggande behov såsom dricksvatten, sanitet, hållbar bränsletillgång, livsmedel och inkomst. Detta ger möjlighet för mottagarna att påverka sin egen vardag och omgivning. Att uppfylla grundläggande behov är en förutsättning för att bygga fungerande samhällen som i sin tur kan leda till respekt för demokratiska principer och mänskliga rättigheter.

Barn är de mest utsatta i krig och katastrofer. De är offer för svält och sjukdomar och de exploateras av barnarbete, sexuellt utnyttjande och våld. De grundläggande principerna i FN:s barnkonvention om barnets rätt till liv och utveckling ska vara vägledande i alla beslut som rör barn inom Sveriges biståndspolitik.

Ett viktigt fokus för Sverige bör vara att inom områden där vi har världsledande kompetens stödja fattiga länder i att utveckla sin industri. Detta har uppmärksammats i FN:s Agenda 2030, där mål nummer 8 och 9 handlar om att ”verka för varaktig, inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt, full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla”, respektive ”bygga motståndskraftig infrastruktur, verka för en inkluderande och hållbar industrialisering samt främja innovation”.

I regeringens arbete för demokrati och mänskliga rättigheter finns ett tydligt fokus på medborgerliga och politiska rättigheter och stöd till statliga institutioner, myndigheter, civilsamhällesorganisationer och medier. Det bör ifrågasättas i vilken grad ett alltför långtgående fokus på detta bidrar till att skapa förutsättningar för människor i fattigdom och förtryck att förbättra sina levnadsvillkor. Så länge de fattigaste tvingas prioritera att få mat, vatten och bränsle för dagen till sina familjer är förutsättningarna mycket dåliga för att engagera människor i frågor som rör ökad demokrati. Så länge extrem fattigdom, brist på mat och humanitära kriser råder finns det därför utrymme för besparingar inom stödet till statliga institutioner, inte minst när det gäller länder där man kan ifrågasätta om de styrande verkligen arbetar med landets bästa för ögonen. Det behöver sättas upp etiska minimikrav som mottagare av den typen av bistånd måste uppfylla.

Bistånd med syftet att förbättra respekten för mänskliga rättigheter är lovvärt men måste genomföras med insikt om de djupa kulturella skillnader som ofta finns mellan givare och mottagare. Lagar som västvärlden ser som djupt omoraliska, exempelvis de som styr kvinnors rättigheter i Afghanistan, är produkter av värderingar med djupa historiska rötter. De kan bara ändras långsamt och inifrån länderna själva. En acceptabel levnadsstandard är en förutsättning för bygget av demokrati och mänskliga rättigheter. Därför bör fokus på att skapa basförutsättningar för ett stärkt näringsliv ges högre prioritet inom biståndet, även om detta på kort sikt medför att lägre prioritet ges till att stötta demokratiprocesser.

Åtminstone sedan 1995 har en del av biståndsbudgeten gått via organisationer knutna till riksdagspartierna. Bestämmelserna ger de svenska partierna friheten att välja sina samarbetspartner under förutsättning att mottagarorganisationerna arbetar för en demokratisk utveckling. Vi konstaterar att det här systemet inte fungerar väl. Efter en förbättrad löpande kontroll och utvärdering av det partinära biståndet är det viktigt att överväga om eller i vilka former stödet ska finnas kvar.

Känsliga naturområden som regnskog måste brukas med stor försiktighet. Den tropiska skogen bedöms rymma mellan 50 och 70 procent av alla jordens växt- och djurarter men utgör samtidigt en viktig ekonomisk resurs för befolkningen. När omfattande skogsarealer huggs ned och omförs till betes- eller jordbruksmark riskerar detta att leda till att arter försvinner, till att det lokala och regionala klimatet förändras, till att grundvattennivåerna förändras och till att erosionen ökar. Avskogningen medför också omfattande utsläpp av koldioxid. Därför är det viktigt att verka för att stora delar av de tropiska och subtropiska skogarna ska kunna skyddas men även för att utveckla metoder för hållbart brukande av övriga delar, något som är mycket svårare när det gäller tropiska eller subtropiska skogar än nordliga barrskogar. Sverige och Norden är världsledande inom anläggning och hållbart nyttjande av skog och även inom uppbyggnad av träbaserad industri, inte minst sågverk. Vi har också en lång erfarenhet från biståndsarbete inom detta område. Den här kompetensen är nu mer behövd än kanske någonsin tidigare, när befolkningen

ökar och klimatet förändras. Sverige behöver därför hävda sin tidigare roll som ledande biståndsland inom dessa områden.

En del av de medel som Sverige nu använder till att stödja Gröna Klimatfonden och liknande fonder bör överföras till bilaterala projekt med inriktning på återbeskogning av degenererade marker, skogsskötsel och förädling av skogsprodukter.

Klimatförändringar är ett globalt problem. Offentliga medel som avsätts för att bekämpa klimatförändringar bör riktas dit där de gör mest nytta. Studier visar att utsläppsminskningar i Sverige är betydligt mindre kostnadseffektiva jämfört med motsvarande minskningar i utvecklingsländer. Detta gäller särskilt energifrågor och utvinning eftersom många utvecklingsländer fortfarande förlitar sig på kolkraft ökar sin förbrukning i takt med att befolkning och välstånd ökar. Regeringen bör därför anta en målsättning om att minst 10 procent av det bilaterala biståndet ska användas inom området miljö, klimat och energi. Regeringen bör även utreda om Sverige samarbetar med utvecklingsbanker och fonder som finansierar byggande av ny kolkraft samt avveckla sådant samarbete.

Ökad sysselsättning och ekonomisk utveckling är avgörande för att länder ska kunna bli oberoende av bistånd. Om utvecklingsländer ska få en chans till ekonomisk tillväxt är handelslättnader av olika slag en viktig åtgärd. Ökad tillgång till EU:s inre marknad är en viktig faktor i detta avseende. EU bör villkora förbättrade handelsvillkor med krav på insatser mot korruption och kapitalflykt.

Studier har visat att export leder till ökad produktivitet för afrikanska företag. Sveriges långsiktiga utvecklingsbistånd bör därför fokusera på att hjälpa utvecklingsländer att bygga inte bara småföretag, utan även konkurrenskraftiga företag med potential att etablera sig på exportmarknaden.

Jordbruksutveckling är ett av de bästa verktygen för att bekämpa extrem fattigdom, öka det gemensamma välståndet och tillse att de 10 miljarder människor som förväntas leva på jorden år 2050 får mat. Tillväxten inom jordbrukssektorn är två till fyra gånger effektivare vad gäller att höja inkomsterna bland de fattigaste, jämfört med andra typer av insatser.

I många länder kan även skogsbruk bidra till sysselsättning utanför storstäderna, men ett långsiktigt skogsbruk förutsätter lönsamhet. Sverige har mycket goda förutsättningar att kunna bidra med expertis inom dessa områden och bör lägga större fokus i biståndet på dessa frågor såväl genom bilateralt bistånd som genom samverkan med FN:s livsmedelsprogram, FAO.

Tillgången till rent vatten och sanitet är en avgörande faktor för hälsa och utveckling i fattiga länder. Bristen på detta drabbar kvinnor och barn extra hårt. I många utvecklingsländer vandrar kvinnor dagligen långa sträckor för att hämta vatten som i många fall är förorenat. 884 miljoner människor saknar tillgång till rent vatten och 2,3 miljarder människor har inte tillgång till grundläggande sanitet. Nästan 300 000 barn yngre än fem år dör varje år av diarrésjukdomar orsakade av smutsigt vatten och dålig sanitet. Tillgång till rent vatten, säker sanitet och hygien är grundläggande förutsättningar för

människors överlevnad, hälsa, jämställdhet, utbildning, välfärd och ekonomisk produktivitet. Svenskt bistånd bör sträva efter att bidra till förbättring av dessa förutsättningar.

Att förebygga smittsamma sjukdomar sparar både pengar och lidande. Till exempel hiv och aids är angelägna problem som måste bemötas med framförallt preventiva metoder. Förutom det mänskliga lidandet kan hiv/aids komma att mycket kraftigt belasta utvecklingsländers ekonomi mycket kraftigt på lång sikt. Sveriges bidrag till Gavi bör ligga kvar på samma nivå som perioden 2016–2020.

Barnkonventionen slår fast barns rätt till utbildning. Att lära sig läsa och skriva är förutsättningar för ett självständigt liv. Utbildning kan bana vägen för att ta sig ur fattigdom och utsatthet; detta gäller särskilt flickor. Utbildningsinsatser ska prioriteras till de minst utvecklade länderna och till återuppbyggnad av skolor i områden som destabiliserats av konflikter.

Grundskola är inte tillräcklig utbildning. I de allra flesta fattiga länder går redan såväl pojkar som flickor åtminstone fem år i skola. Det som oftare saknas är yrkesutbildning och sådan är fundamental för att länderna ska kunna gå vidare i ekonomisk utveckling. Sverige har tidigare bidragit till yrkesutbildningar i många länder inom jord- och skogsbruk med tillhörande förädlingskedjor. Denna verksamhet är efterfrågad i åtminstone flera afrikanska länder och behöver återupptas. Vi anser därför att yrkesutbildning ska ges högre prioritet inom biståndet.

De flesta stater i Afrika blev självständiga under 1960-talet och vid den tiden bodde de flesta av deras medborgare på landsbygden. I detta avseende pågår en mycket snabb förändring. Kontinentens befolkning om 1,2 miljarder förväntas fördubblas till 2050 och mer än 80 procent av den ökade befolkningen väntas bo i stora städer. Afrikas framtid kommer i många avseenden att avgöras av hur dess storstäder utvecklas. Människor som flyr landsbygden i Afrika har ofta bara ett rimligt alternativ och det är just storstädernas slumområden. Storstäderna bildar dessutom avstamp för internationell migration. Vi vill därför att en större andel av biståndet på sikt ska gå till bilaterala projekt med syftet att stötta tillväxten i mindre städer och regionalt viktiga hållbara industrier.

Sverige ska i internationella sammanhang stå upp för religionsfrihet. I många länder är människor utsatta för religiös förföljelse. Det gäller inte minst kristna grupper i muslimska länder men även exempelvis muslimska grupper i Sydostasien. I sådana länder bör Sverige prioritera stöd till de förföljda grupperna.

För många asylsökande blir livet i Sverige inte vad de hoppats. Vi är säkra på att fler personer än idag skulle vilja återvända men att de behöver viss hjälp. Eftersom asylsökande som tillhör gruppen med låg integrationspotential belastar den offentliga ekonomin med mycket stora belopp, så innebär varje krona som satsas på att stödja återvändande också en mycket stor offentligfinansiell besparing. Regeringen bör därför arbeta fram förslag till en hjälpmekanism för personer med uppehållstillstånd eller svenskt

medborgarskap som önskar återvända till sina ursprungliga hemländer. Mekanismen ska vara flexibel och anpassa stödet till den sökandes behov, men hålla sig inom OECD:s regelverk för bistånd genom att endast finansiera kostnader i mottagarlandet. Stödet ska vara till för den som levt i Sverige lagligt under viss tid men inte funnit sin plats.

En förutsättning för att svensk invandringspolitik ska fungera är att människor som inte beviljas uppehållstillstånd, som får indraget uppehållstillstånd eller som önskar återvända till sina hemländer också tas emot av dessa. Sverige bör därför sluta avtal med alla mottagarländer av svenskt bistånd om återvändande för dem av deras medborgare som fått avslag på asylansökan eller indraget uppehållstillstånd i Sverige. Biståndet till länder som inte skrivit under ett sådant avtal ska avbrytas.

Det ska aldrig löna sig att missköta ett lands ekonomi eller se mellan fingrarna med korruption och förskingring. Denna ambition är tyvärr inte alltid förenlig med viljan att prioritera de minst utvecklade och fattigaste länderna eftersom dessa ofta brister i kapaciteten att hantera biståndsmedel. Det är därför viktigt med ett flexibelt bistånd anpassat efter den situation som råder i olika länder, där bistånd till länder med svaga institutioner i första hand bör gå genom ickestatliga organisationer. Sverige måste omedelbart frysa utbetalningar så fort en skäligen misstanke finns om att pengarna försvinner till korruption. Bistånd till länder som återkommande visar sig hantera biståndet felaktigt bör avbrytas.

Under 2017 avslöjade en nyligen avgående minister i den palestinska samlingsregeringen omfattande korruption inom den palestinska myndigheten. Andra rapporter har visat att upp till hälften av den palestinska myndighetens budget förskingras varje år. Den palestinska myndigheten har också enorma problem med mänskliga rättigheter. Förtrycket av yttrandefriheten och terroriserandet av den egna befolkningen fortsätter, utan att straff för detta utmäts. Kvinnor utsätts för diskriminering och våld och i Gaza fortsätter Hamas att låta s.k. domstolar mäta ut dödsstraff och genomföra offentliga avrättningar. Myndigheten har deltagit mycket aktivt i spridandet av antisemitiska konspirationsteorier och hat mot judar. Skolmaterial som glorifierar våld och martyrskap och uppmanar barn att bokstavligen offra sina liv i religionens namn, har lett till att EU-parlamentet beslutat att frysa en del av sitt bistånd. Även USA har fattat liknande beslut. Trots allt detta fortsätter Sverige att genomföra utbetalningar. Det svenska biståndet till den palestinska myndigheten uppgår enligt oberoende bedömare till 800 miljoner kronor per år vilket inkluderar både bilateralt och humanitärt stöd till civilsamhällesorganisationer. Vi anser att bidraget till den palestinska myndigheten ska upphöra under de omständigheter som nu råder.

Svenskt bistånd går till islamistiska Muslimska brödraskapets biståndsorganisation Islamic Relief och dess olika underorganisationer. Islamic Relief är en av Muslimska brödraskapets två tongivande biståndsorganisationer. Enligt amerikanska underrättelsekällor slussade Islamic Relief, under Omar al-Bashirs tid som statschef i Sudan så sent som

2018 och 2019, pengar vidare till al-Qaidas nätverk av terrorgrupper. Tyskland beslöt i september 2020 att avbryta sitt samarbete med Islamic Relief Fund. Vi anser att även Sverige bör stoppa biståndet till fonden.

Det finns ett stort behov av skärpta krav på styrning, kontroll och uppföljning inom det multilaterala biståndet. Regeringen bör därför ställa krav på att samarbetet med internationella biståndsfonder ska regleras i avtal med vissa minimiklausuler som Sida och UD inte får avvika från. Dessa regler ska stadga att svenska myndigheter alltid ska ha en oberoende rätt att utföra kontroller, begära in kontrolluppgifter från betalningsmottagare och få del av uppföljningsrapporter och andra dokument. Regeringen bör ställa krav på Internationella biståndsfonder som innebär att de inte ska inte tillåtas göra avsteg från reglerna om uppföljning och kontroll på grund av att situationen på marken gör sådana kontroller svåra eller omöjliga. I en sådan situation är det bättre att inte betala ut några medel alls eftersom utbetalningar riskerar att hamna i fiendens händer eller försvinna i korruption, scenarier som allvarligt kan förvärra situationen i landet.

Regeringen bör kräva att Sida och UD, i avtal med fonder som mottar svenska biståndsmedel, i fall där det finns sannolika skäl att misstänka oegentligheter, ska ha rätt att frysa fondens utbetalningar till berörda projekt eller mottagare. Regeringen bör därtill snarast upprätta ett regelverk som tvingar Sida och UD att omedelbart frysa betalningar till fonder som misstänks brista i kontroll eller uppföljning eller har problem med korruption.

Regeringen bör ta fram nya riktlinjer till Sida som stadgar att alla samarbetspartner måste förbinda sig att inte överstiga en fastlagd skälig lönenivå för ledande personer, att hålla rimliga transaktionskostnader samt öppet redovisa transaktionskostnader och löner. Regeringen bör formulera en strategi för att göra ledande personer hos Sidas samarbetspartner personligen ansvariga i de fall de bryter mot avtalen om skälig lön. Sådant ansvar kan utkrävas antingen genom avtal mellan Sida och personerna eller genom ett straffbud om avtalsbrott mot avtal med Sida.

Vi är positiva till en sammanhängande strategi för multilateralt utvecklingssamarbete och menar att en sådan strategi utgör en bra grund för framtida beslutsfattande.

En ökad transparens inom biståndet bör genomföras där det är möjligt, för att följa biståndet från givare till genomförande. Initiativet Openaid är välkommet men innehåller samtidigt en del brister. För att komplettera resultatskrivelserna till riksdagen, menar vi, bör informationen som framgår på openaid.se utvecklas och även exempel på resultat tydligare redovisas. När bistånd kanaliseras via multilaterala organisationer är det ofta en kanal för andra genomförandepartner inom ramen för insatserna. Exempelvis förmedlas en betydande del av Sidas stöd till FN vidare till civilsamhällesorganisationer, såväl nationella som lokala gräsrotsorganisationer. De stora landbaserade humanitära fonderna kanaliseras i vissa fall upp till 80 procent av medlen genom enskilda organisationer. Användandet av multilaterala organisationer för att kanalisera svenskt bilateralt bistånd har ökat kraftigt under 2000-talet

vilket innebär att det finns risk för att en alltför stor tilltro sätts till dessa organisationer, samtidigt som kontrollen och uppföljningen i hela kedjan halkar efter. Transparensen bör förbättras och det måste bli betydligt lättare att kunna följa ett bistånd inom exempelvis ett landområde från givare genom multilaterala organisationer till genomförandeparten. Andelen av Sveriges bistånd som kanaliseras via multilaterala organisationer bör nu minska något. Sverige har speciell kompetens inom vissa områden och bör öka andelen av bistånd i bilaterala projekt knutna till svensk specialistkunskap. Regeringen bör tydligare redovisa i vilken grad genomförande parter efterlever Sveriges strategi och målsättningar inom biståndet i kommande resultatredovisningar av det multilaterala biståndet.

De länder som får mest bilateralt bistånd av Sverige (2018) är Afghanistan, Tanzania, Somalia, Demokratiska republiken Kongo och Etiopien. En stor del av svenskt stöd syftar specifikt till att stärka statsförvaltningen och olika myndigheters organisatoriska förmågor i dessa länder. Samtidigt utövar myndigheterna i åtminstone fyra av de fem länderna (Afghanistan, Tanzania, Somalia och Etiopien) ett synnerligen brutalt och också lagstadgat förtryck mot hbt-personer och andra sexuella minoriteter.

Svenskt bistånd har länge varit, och ska fortsätta att vara, ett att många verktyg för att utöva svenska diplomatiska intressen, däribland positiv social utveckling i mottagarlandet. Det uppstår ett moraliskt dilemma när svenskt bistånd riskerar att bidra till att mänskliga rättigheter allvarligt kränks, så som skett i dessa länder. Tyvärr har svenskt bistånd inte påverkat situationen i dessa länder tillräckligt mycket. Vi ser mycket få signaler som tyder på att ens något av dessa fyra länder är på väg att förändra sin inställning till sexuella minoriteters rättigheter. Den nuvarande svenska strategin bidrar således till att finansiera och legitimera dessa staters förtryck, utan att påverka i rätt riktning. Vi vill därför att Sverige genomför en analys av biståndet som syftar till att kartlägga och avsluta bistånd som finansierar myndigheter eller organisationer som aktivt förtrycker och kränker hbt-personers mänskliga rättigheter.

För att Sverige på riktigt ska göra skillnad i Israel–Palestinakonflikten bör det palestinska biståndet tydligare granskas. Sverige måste ställa krav på att den palestinska myndigheten bättre uppfyller demokratiska principer, bekämpar korruption och respekterar mänskliga rättigheter för att få bilateralt svenskt bistånd. Ytterligare krav måste vara att palestinska myndigheten upphör med alla belöningar för och hyllningar av terrorism och mord, uppmaningar till terrordåd samt tar tydligt avstånd från antisemitism och visar prov på vilja att styra i enlighet med demokratiska principer och mänskliga rättigheter samt i fredlig relation med Israel. Vi föreslår därför en avveckling av biståndsmedlen så länge myndigheten inte lever upp till ovan nämnda krav.

Somaliland Development Fund har som syfte att stödja Somalilands utvecklingsmål genom särskilt stöd till den folkvalda regeringen i Somaliland. Fonden har likaså som mål att bygga ansvarsskyldighet och öppenhet i regionen. Dessutom arbetar man med att stärka banden mellan politiken i Somaliland och dess medborgare, för att främja inre tillväxt och stabilitet.

Detta är en fond som i nuläget är i behov av fler större bidragsgivare för att kunna förverkliga sitt mål om en stark region i den fredligaste och bäst fungerande delen av det vi idag kallar Somalia. Om handeln, stabiliteten och den positiva utvecklingen av Somaliland fortsätter, ökar chanserna till fred och välbefinnande i hela regionen. Regeringen bör av den anledningen påbörja ett arbete för att främja stöd till Somaliland Development Fund.

7. Politikens långsiktiga inriktning, punkt 3 (C)

av Kerstin Lundgren (C) och Magnus Ek (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:2946 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkandena 1, 2 och 4–8 samt avslår motionerna

2018/19:723 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkandena 8 och 15,

2018/19:757 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 8 och 30,

2018/19:1373 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 1–4,

2019/20:748 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 1–4,

2020/21:170 av Yasmine Posio m.fl. (V) yrkandena 2 och 15–18,

2020/21:250 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkandena 5 och 17,

2020/21:254 av Désirée Pethrus och Robert Halef (båda KD) yrkandena 1 och 3–6,

2020/21:670 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 9,

2020/21:673 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 6,

2020/21:674 av Sara Gille m.fl. (SD) yrkande 6,

2020/21:676 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 2 och 3,

2020/21:691 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkande 4,

2020/21:1304 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 1 och 4,

2020/21:2551 av Mats Nordberg m.fl. (SD) yrkandena 1, 2, 6–12, 14, 16–30 och 32–39,

2020/21:2554 av Eric Westroth m.fl. (SD) yrkande 30,

2020/21:2631 av Lars Adaktusson m.fl. (KD) yrkandena 3, 6–11, 13, 15–17 och 20–23,

2020/21:3204 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkandena 21, 25 och 26,

2020/21:3205 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkandena 1 och 6–10,

2020/21:3206 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkandena 1 och 2,

2020/21:3213 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkandena 3, 6–9, 11 och 12,

2020/21:3239 av Fredrik Malm m.fl. (L) yrkande 7,

2020/21:3241 av Fredrik Malm m.fl. (L) yrkande 8,

2020/21:3263 av Fredrik Malm m.fl. (L) yrkandena 1–6 och 8–11,

2020/21:3349 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M) yrkande 54,
2020/21:3367 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkandena 11 och 14 samt
2020/21:3368 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 46.

Ställningstagande

En viktig målbild har länge varit att bistånds- och utvecklingspolitiken ska sträva efter att göra områden och länder biståndsberoende efter 2030. Men än är många länder inte biståndsberoende och på många håll i världen ser vi en utveckling i fel riktning. Utvecklingsmål som tidigare uppnåtts riskerar att rullas tillbaka, inte minst vad gäller demokratisk utveckling men också när det gäller fattigdomsbekämpning efter covid-19. Fler människor än tidigare riskerar att gå hungriga och dö både hungers- och hälsorelaterade sjukdomar. En utmaning är också att det kan vara svårt att få en uppfattning om dödligheten i covid-19 i många utvecklingsländer, helt enkelt för att man vare sig kan spåra smittade eller döda.

De globala hållbarhetsmålen ska trots allt vara uppnådda 2030. I ljuset av covid-19 är det globala läget ett helt annat än för ett år sedan. Utmaningarna är större vilket kräver mer fokusering. Varje land har ansvar för att uppfylla målen nationellt men och det svenska biståndet kan ge störst mervärde när vi fokuserar på att bidra med det vi är bäst på. Ett omtag bör göras så att det biståndspolitiska ramverket kan uppgraderas i överensstämmelse med Agenda 2030, med ett tydligt fokus på svenska mervärden som gör skillnad i ljuset av covid-19 och minskat demokratiskt utrymme. Vi står upp för enprocentsmålet i biståndet.

Fokus på demokrati i ett brett perspektiv är en självklarhet, inte minst för att den demokratiska utvecklingen går åt fel håll runt om i världen. Utrymmet för civilsamhället och minoriteter minskar i flera länder, också i länder som får bistånd. Längre har principen ”more for more” varit gällande, dvs. utveckling i rätt riktning ger mer bistånd. Som ett led i januarisamarbetet har Centerpartiet, Liberalerna och regeringen nu som utgångspunkt att stödet till staten ska minska vid en negativ utveckling för mänskliga rättigheter och demokrati, både bilateralt och multilateralt stöd som ges inom ramen för bilaterala strategier, det s.k. multi-bistödet. Till syvende och sist handlar det om en politisk bedömning och ett politiskt ställningstagande.

Men i spåren av corona ser vi också en möjlig tillbakagång när det gäller fattigdomsbekämpningen i världen. Många av världens fattiga bor på landsbygden, där de flesta är beroende av lantbruket för sin överlevnad. Vi ser ett modernare och effektivare lantbruk, tillgång till rent vatten och förnybar energi som viktiga delar i arbetet för att utrota hunger, nå ökad jämställdhet och mer långsiktigt hållbar och inkluderande fattigdomsbekämpning i utvecklingsländerna. Inte minst kommer det vara viktigt efter covid-19 att säkra egenförsörjning och livsmedelsförsörjning eftersom hungern troligtvis kommer att öka. Egenförsörjning är nyckeln till minskad fattigdom och ökat välbefinnande för individer och samhällen. De fattigaste i världen är också de som

riskerar att drabbas hårdast när leveranskedjor inte fungerar till följd av nedskärningar i stora delar av världen samtidigt. Det kan leda till ytterligare inlåsnings effekter för de redan värst drabbade.

Jämställdhet är en prioriterad fråga i utvecklingspolitiken. I många länder är kvinnans rätt att bestämma över sin egen kropp kraftigt beskuren vilket bland annat leder till hög barna- och mödradödlighet och enormt lidande. När auktoritära regimer får chansen begränsar de först kvinnors- och hbtq-personers rättigheter. Därför är det viktigt att fortsätta att prioritera både SRHR och hbtq-personers rättigheter i biståndet.

Det finns även ett starkt orsakssamband mellan ojämställdhet och konflikter – ju mindre jämställt ett samhälle är, desto större risk för konflikt. Vi ser det som självklart att kvinnor ska ha möjlighet till egenförsörjning, bl.a. genom att kunna driva företag. Samtidigt är lagar som stärker kvinnors rätt att äga, arva och få tillgång till land en grund för kvinnors ekonomiska utveckling.

För Centerpartiet är satsningar på utbildning för flickor och pojkar centralt för ett hållbart, jämställt och inkluderande samhällsbygge. Utbildning ger också positiva effekter på viktiga utvecklingsområden såsom hälsa, sanitet och vattenfrågor. Det är en förutsättning för demokratisk uppbyggnad och förebyggande av kriser som också bidrar till större egenmakt och ökad individuell frihet. Med utbildning ökar möjligheterna till egenförsörjning också för kvinnor.

Klimatmötet i Madrid 2019 blev tyvärr inte den manifestation av handlingskraft som vi hoppats på. Det är Sveriges skyldighet att göra allt vad vi kan för att minska klimatpåverkan och sårbarheten inför klimatförändringarna. För oss går detta hand i hand med att hjälpa människor att ta steget ur fattigdom, förbi den fossila energin, direkt till tekniker som inte leder till utsläppsökningar.

Svenskt bistånd måste i större utsträckning bidra till att motverka klimatförändringarna. För oss är klimatbiståndet centralt för att nå målet för biståndet, att skapa förutsättningar för bättre levnadsvillkor för människor som lever i fattigdom och förtryck. Klimatbiståndet står inte i konflikt med angelägna insatser för att bekämpa fattigdom och stärka demokratin. Tvärtom ser vi att ett klimatbistånd kan bidra inte bara till målen i klimatavtalet från Paris utan även till många av de hållbarhetsmål som världssamfundet ställt ut till 2030.

Men biståndets roll är begränsad. För att möta klimatutmaningarna krävs ett större engagemang från den privata sektorn. Därför vill vi att klimatbiståndet särskilt ska inriktas på att mobilisera privata investeringar och företags förändringskraft för hållbarhet där det offentligas roll är att säkerställa rättvisa och gröna spelregler. Genom att kroka arm med näringslivet för hållbara investeringar, genom innovativa finansieringsformer som växlar upp biståndet och genom att stärka möjligheterna att sprida gröna innovationer kan vi skapa ett starkare och mer fokuserat klimatbistånd.

Ett humant och effektivt bistånd, med en starkare och mer effektiv klimatfokusering, bidrar till global utveckling och ökat välstånd för fler. Där ska Sverige visa ledarskap för klimatet. Och för fattigdomsbekämpning.

För att möjliggöra det föreslår vi ett större inslag av innovativa finansieringsformer där biståndet används för att mobilisera privat kapital och företagande för förändring. Vi vill se mer bistånd som delar investeringsrisker och minskar företagens transaktionskostnader för att skala upp effekten av varje biståndskrona. För varje svensk biståndskrona kan näringslivet med rätt förutsättningar minst dubblera värdet av det bistånd vi skattefinansierar. Ett katalytiskt bistånd, som genererar finansiering från andra delar av samhället, ger stora fördelar såväl för klimat som för att hjälpa människor ur fattigdom. För att lyfta människor ur fattigdom och samtidigt minska klimatpåverkan är tillgång till tillförlitlig, effektiv och förnybar energi och rena bränslen en förutsättning. I Afrika söder om Sahara saknar mer än en halv miljard människor tillgång till elektricitet och närmare 1 miljard använder traditionella, fossildrivna, matlagningssmetoder. Globalt väntas samtidigt efterfrågan på energi öka med 37 procent till 2040. Efterfrågan är enorm och de nya lösningarna måste vara klimatsmarta.

Anslaget för etableringar av små och medelstora företag med grön ny teknik bör också öka. Det finns flera exempel där svenskt bistånd är världsledande med stöd som ger företag fotfäste på ny marknad med hållbar och modern miljöteknik. Detta behöver utökas för att små och medelstora företag i högre utsträckning ska kunna bidra till att förbättra miljön med teknik som fungerar i Sverige och andra länder men ännu inte har prövats i mottagarländerna. Grön innovation, teknikutveckling och tekniköverföring med stöd av innovativa affärsmodeller skapar förutsättningar för lokala aktörer och institutioner att bidra till nya lösningar och nya jobb samtidigt som arbetet för att nå klimatmålen intensifieras.

Sida bör underlätta för aktörer som vill investera i klimat- och miljöåtgärder i utvecklingsländer. Därför bör Sida ges ett uppdrag att skapa en gemensam kontaktpunkt där samlade erfarenheter och kompetens finns att tillgå för ett mer effektivt och resultatriktat klimatbistånd. Det finns idag ett flertal stödformer och program som är fördelade på olika aktörer, vilket kan upplevas som snårigt. Samtidigt finns det kompetens, erfarenheter och lärdomar från internationellt utvecklingsarbete på Sida och ambassaderna som bättre behöver spridas. Företag som vill investera i internationella utvecklingsprojekt möter idag flera hinder. Ett par exempel på sådana är hjälp med att identifiera affärsmöjligheter och behov av riskkapital. Ett annat behov är information och förståelse för stora upphandlingar där effektiva verktyg för att hantera korruptionsrisker är centralt. Mindre företag kan också behöva stöd att sy ihop systemlösningar i rätt lokal kontext, inom ramen för större utvecklingsprojekt med bäring på Agenda 2030.

Handelspolitik och utvecklingspolitik behandlades länge som helt separata från varandra. De två har egna regelverk, institutioner och politiska arenor. Men sedan tidigt 2000-tal har en mängd frågor som tidigare hanterats inom

ramen för utvecklingsfrågor (miljö, klimat, mänskliga rättigheter, arbetsvillkor etc.) börjat dyka upp i handelspolitiken och refereras till i handelsavtal. Den globala utvecklingen mot mer hållbara ekonomiska system har ytterligare kopplat samman dessa, och efter antagandet av de globala hållbarhetsmålen (SDGs) har ”hållbar handel” eller ”handel och hållbarhet” blivit det europeiska sättet att ta ett helhetsgrepp om dessa frågor. Det långsiktiga målet med utvecklingspolitiken måste också vara att biståndet inte längre ska behövas, att länder kan klara sig själva utan bistånd. Då kan handel vara ett viktigt verktyg som bidrar till att länder utvecklas.

8. Politikens långsiktiga inriktning, punkt 3 (V)

av Håkan Svenneling (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2018/19:723 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkandena 8 och 15,

2018/19:757 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 8 och 30,

2020/21:170 av Yasmine Posio m.fl. (V) yrkandena 2 och 15–18,

2020/21:250 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkandena 5 och 17 samt

2020/21:1304 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 1 och 4 samt

avslår motionerna

2018/19:1373 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 1–4,

2019/20:748 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 1–4,

2020/21:254 av Désirée Pethrus och Robert Halef (båda KD) yrkandena 1 och 3–6,

2020/21:670 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 9,

2020/21:673 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 6,

2020/21:674 av Sara Gille m.fl. (SD) yrkande 6,

2020/21:676 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 2 och 3,

2020/21:691 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkande 4,

2020/21:2551 av Mats Nordberg m.fl. (SD) yrkandena 1, 2, 6–12, 14, 16–30 och 32–39,

2020/21:2554 av Eric Westroth m.fl. (SD) yrkande 30,

2020/21:2631 av Lars Adaktusson m.fl. (KD) yrkandena 3, 6–11, 13, 15–17 och 20–23,

2020/21:2946 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkandena 1, 2 och 4–8,

2020/21:3204 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkandena 21, 25 och 26,

2020/21:3205 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkandena 1 och 6–10,

2020/21:3206 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkandena 1 och 2,

2020/21:3213 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkandena 3, 6–9, 11 och 12,

2020/21:3239 av Fredrik Malm m.fl. (L) yrkande 7,
2020/21:3241 av Fredrik Malm m.fl. (L) yrkande 8,
2020/21:3263 av Fredrik Malm m.fl. (L) yrkandena 1–6 och 8–11,
2020/21:3349 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M) yrkande 54,
2020/21:3367 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkandena 11 och 14 samt
2020/21:3368 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 46.

Ställningstagande

Den globala fattigdomen är ett resultat av en ojämlik värld där rika länder ges möjlighet att leva över sina tillgångar på andras bekostnad. Det finns tillräckligt med resurser för att utrota fattigdomen och ge alla människor ett värdigt liv.

För att biståndet på ett effektivt sätt ska bidra till utveckling bör alla utvecklingsinsatser, inklusive de som utförs av den privata sektorn, som grundregel omfattas av samma regler för uppföljning och mäts mot samma rapporteringsindikatorer. Regeringen bör säkerställa att alla aktörer som arbetar med bistånd och utvecklingssamarbete, inklusive de inom den privata sektorn, följer Sveriges politik för global utveckling samt den svenska politikens utvecklingsmål. Regeringen bör också återkomma med förslag på hur civilsamhällets krympande utrymme ska återspeglas i hela utrikespolitiken och integreras i PGU och Agenda 2030. Regeringen bör vidare utarbeta en strategi för att öka samverkan med likasinnade stater i syfte att värna det demokratiska utrymmet.

Coronavirusets spridning över världen har fått stora konsekvenser. Effekterna slår särskilt hårt mot de redan mest utsatta och kommer att förstärka den redan ojämlika världsordningen. Enligt FN:s utvecklingsprogram UNDP förväntas inkomstförlusterna till följd av pandemin överstiga 220 miljarder dollar i utvecklingsländer. Samtidigt väntas remitteringarna minska med 100 miljarder dollar i år, vilket även det kommer att slå oerhört hårt. Behovet av bistånd kommer att öka på grund av covid-19 både mot direkt smittspridning och för att minska de ekonomiska konsekvenser som blir följden. Biståndet är ett sätt att solidariskt se till att hela världen kan ta sig igenom denna pandemi så smärtfritt som möjligt. Samtidigt som det krävs bistånd för att bekämpa effekterna av pandemin måste det övriga biståndet ligga kvar. De övriga problemen i världen har inte försvunnit utan tvärtom förstärkts både av pandemin i sig och av att vissa ledare valt att utnyttja pandemin för att införa lagar som inskränker mänskliga rättigheter. Dessutom minskar inkomstmöjligheterna för många människor. Knappt hälften av jordens befolkning uppskattas ha något socialt skyddsnät. Världsbanken befarar att fattigdomsbekämpningen i och med coronavirusets spridning inte kommer att kunna ske i tillräckligt snabb takt för att det globala målet i Agenda 2030 om att utrota den extrema fattigdomen till 2030 ska kunna uppnås. Decennier av fattigdomsbekämpning riskerar nu att gå förlorade. Behoven av samarbete mellan världens länder för att hantera coronapandemin och de ekonomiska

effekterna av den är mycket påtagliga. Sverige bör, inom FN och Världsbanken, verka för att fattigdomsbekämpning prioriteras. Extrema väderhändelser, som torka och översvämningar, slår redan i dag hårt mot människor i stora delar av världen. Trots att det är den rika delen av världen som står för den största delen av utsläppen är det den fattiga som drabbas hårdast. Coronakrisen har återigen påmint oss om den klimatkris som pågår runt om i världen. Bristen på vatten märks t.ex. tydligt nu när människor saknar möjligheten att följa basala råd om hygien och handtvätt. Vänsterpartiet vill se ett nytt klimatbistånd som utjämnar klyftor och som ger världen bättre förutsättningar att möta kommande kriser och katastrofer. Ett nytt klimatbistånd bör tas fram. Klimatbiståndet ska användas till förebyggande klimatåtgärder som motverkar konsekvenserna av de klimatförändringar vi redan ser. Pengarna ska bestå av nya tilläggsmedel och bör användas för omställning till ekologiskt hållbara jordbruk, teknikutveckling eller utbyggnaden av förnybar energi.

Rätten till hälsovård ska gälla alla. Det gäller sexuell och reproduktiv hälsa såväl som annan sjukvård. De globala målen 3.7 om att tillgängliggöra reproduktiv hälsovård, familjeplanering och utbildning för alla och 3.8 om att tillgängliggöra sjukvård för alla är centrala. När världen drabbas av en pandemi som covid-19 blir det uppenbart att det internationella samarbetet kring hälsofrågor måste öka. Många låginkomstländer har bristande hälso- och sjukvårdssystem som inte möjliggör vård ens för de som behöver det allra mest. I låginkomstländer föder fler än hälften av alla mödrar sitt barn utan assistans från utbildad sjukvårdspersonal. Unicef konstaterar att det råder stor brist på läkare, barnmorskor och förlossningskliniker i de flesta fattiga länder. Också undermålig infrastruktur kan göra att det tar alltför lång tid att ta sig till närmaste förlossningsklinik. Det gör att kvinnan löper stor risk för både liv och hälsa även vid relativt enkla komplikationer.

En feministisk utrikespolitik förpliktigar. Behovet är stort av givarländer som är beredda att stötta organisationer som arbetar för SRHR i fattiga länder. Alltför många givare saknar viljan eller modet att engagera sig i frågor som många gånger är kontroversiella. Trots att det råder bred enighet om att jämställdhetsfrågor är centrala både för utveckling i stort och i svenskt utvecklingssamarbete så saknas det tydliga siffror på hur stor andel av det svenska biståndet som går till flickor och kvinnor respektive pojkar och män. Sverige bör, i en värld där kvinnor systematiskt diskrimineras och åsidosätts, ha som målsättning att avsätta hälften av biståndet eller mer till flickor och kvinnor. Sverige bör ha som mål att minst 50 procent av biståndet ska gå till flickor och kvinnor. Det är på samma sätt viktigt att det skapas tydliga sätt att följa hur stor andel av biståndet som går till flickor och kvinnor respektive pojkar och män i internationella organisationer. Sverige bör verka för att EU, relevanta FN-organ, Världsbanken och de regionala utvecklingsbankerna förstärker sitt jämställdhetsarbete med målet att minst 50 procent av allt utvecklingssamarbete ska gå till flickor och kvinnor.

När goda förutsättningar för SRHR finns skapas också möjlighet till ett mer jämställt och demokratiskt samhälle. När skolan tillhandahåller fungerande toaletter som gör att både flickor och pojkar kan delta i undervisningen läggs en bättre grund för att kvinnor och män ska kunna delta i arbetslivet på lika villkor. När det finns offentliga resurser för att bekämpa mäns våld mot kvinnor blir det möjligt för fler kvinnor att leva sina liv på sina egna villkor. Runt om i världen kämpar gräsrotsorganisationer och aktivister för grundläggande mänskliga rättigheter för flickor och kvinnor, många gånger med risk för social utfrysning, fängelse eller till och med sina egna liv. Sverige gör redan mycket bra för att stödja det arbetet, men vi har förutsättningar att göra betydligt mer.

Under flera års tid har andelen bistånd som går till SRHR legat på runt 6–7 procent. Samtidigt kränks och inskränks kvinnors och flickors rättigheter i många länder som Sverige bedriver utvecklingssamarbete med. Bristande tillgång till grundläggande hygien, preventivmedel och sexualupplysning, bristande mödravård, starka begränsningar i aborträtten samt användandet av sexuellt våld mot kvinnor och flickor i konflikt är centrala hinder för utveckling och fattigdomsbekämpning. När kvinnors demokratiska utrymme begränsas, när systematiskt användande av sexuellt våld i konflikt är ett omfattande problem och när allt fler befinner sig på flykt under längre tid borde den feministiska analysen leda till mer än bara prat. Andelen av biståndet som går till SRHR ska öka till 10 procent, både i utvecklingsbiståndet och i det humanitära biståndet. Regeringen bör också verka inom EU och FN för att övriga biståndsgivare följer Sveriges exempel.

Bristande tillgång till rent vatten och sanitet påverkar kvinnor och flickor särskilt hårt. Sjukdomar kopplade till smutsigt vatten och brist på säkra toaletter är den femte vanligaste dödsorsaken bland kvinnor runt om i världen. Alltför många kvinnor ägnar timmar varje dag åt att hämta rent vatten i stället för att delta i utbildning eller aktiviteter som skulle kunna ge en egen inkomst. Avsaknaden av toaletter är i många länder ett av huvudskälen till att flickor hoppar av sin skolgång. För att säkerställa dessa mänskliga rättigheter behövs långsiktiga lösningar med hållbara, tillgängliga system för distribution av vatten och sanitet. Det behövs samhällslösningar som når alla, inte endast dem med mest pengar. När en resurs blir en bristvara tenderar den att bli en attraktiv handelsvara. Det gäller i högsta grad vatten under de senaste decennierna. Globala företag ser gränslösa marknader öppna sig genom privatiseringar av vatten i kombination med en växande efterfrågan på vatten. Privata vattenföretag strävar efter kortsiktig vinst och söker sig till områden där kostnaderna är låga och inkomsterna höga. IMF och Världsbanken har dessutom i flera fall utövat påtryckningar på fattiga länder för att de ska sälja ut sina vattenverk till multinationella bolag. Vänsterpartiet ser Sverige som en viktig aktör i det globala arbetet med att säkra tillgång till vatten och sanitet för jordens fattiga. Universell tillgång till rent vatten förutsätter att det finns en tryggad tillgång till vatten via det offentliga. All privatisering av vatten och

dess distribution måste upphöra. Sverige bör, inom IMF och Världsbanken, verka för att privatisering av vattenresurser stoppas.

9. Politikens långsiktiga inriktning, punkt 3 (KD)

av Lars Adaktusson (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2020/21:254 av Désirée Pethrus och Robert Halef (båda KD) yrkandena 1 och 3–6 samt

2020/21:2631 av Lars Adaktusson m.fl. (KD) yrkandena 3, 6–11, 13, 15–17 och 20–23 samt

avslår motionerna

2018/19:723 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkandena 8 och 15,

2018/19:757 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 8 och 30,

2018/19:1373 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 1–4,

2019/20:748 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 1–4,

2020/21:170 av Yasmine Posio m.fl. (V) yrkandena 2 och 15–18,

2020/21:250 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkandena 5 och 17,

2020/21:670 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 9,

2020/21:673 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 6,

2020/21:674 av Sara Gille m.fl. (SD) yrkande 6,

2020/21:676 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 2 och 3,

2020/21:691 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkande 4,

2020/21:1304 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 1 och 4,

2020/21:2551 av Mats Nordberg m.fl. (SD) yrkandena 1, 2, 6–12, 14, 16–30 och 32–39,

2020/21:2554 av Eric Westroth m.fl. (SD) yrkande 30,

2020/21:2946 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkandena 1, 2 och 4–8,

2020/21:3204 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkandena 21, 25 och 26,

2020/21:3205 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkandena 1 och 6–10,

2020/21:3206 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkandena 1 och 2,

2020/21:3213 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkandena 3, 6–9, 11 och 12,

2020/21:3239 av Fredrik Malm m.fl. (L) yrkande 7,

2020/21:3241 av Fredrik Malm m.fl. (L) yrkande 8,

2020/21:3263 av Fredrik Malm m.fl. (L) yrkandena 1–6 och 8–11,

2020/21:3349 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M) yrkande 54,

2020/21:3367 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkandena 11 och 14 samt

2020/21:3368 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 46.

Ställningstagande

Vi har alla ett moraliskt ansvar att arbeta för att utrota fattigdom och förtryck i världen. Idén om att alla människor föds fria och jämlika, var de än bor, och har samma lika och okränkbara värde och att vi alla har ett ansvar för varandra utgör en stark motivation till den solidaritet och medmänsklighet som är grundläggande i den kristdemokratiska ideologin. Den solidariteten stannar inte vid Sveriges gräns.

De övergripande målen för Sveriges utvecklingssamarbete måste vara att hävda människovärdet, höja de fattigaste människornas levnadsnivå och främja mänskliga rättigheter och demokrati. Den enskilda människans situation måste vara i fokus för detta arbete. Genom utbildning, arbete och ökad delaktighet i samhället, starkare civila samhällen och större spridning av makt och resurser främjas förutsättningarna för en hållbar utveckling.

Det krävs högre samstämmighet mellan bistånd och säkerhetspolitik. Fred och stabilitet är en förutsättning för utveckling och för att kunna bedriva utvecklingssamarbete. Oftast är det de konfliktdrabbade länderna som är i störst behov av hjälpinsatser utifrån.

För att upprätthålla legitimiteten för biståndspolitiken, och till syvende och sist enprocentsmålet, måste varje skattekrona användas så effektivt som möjligt och göra verklig skillnad. OECD:s biståndskommitté Dac skriver i en särskild utredning från 2019 att svenskt bistånd är ambitiöst och skickligt genomfört. Vidare konstaterar Dac att Sverige är en högt ansedd aktör internationellt. Dock går det att urskönja viss kritik mot Sveriges höga bidrag till olika FN-organ, ofta i form av kärnstöd. Kristdemokraterna har på liknande sätt tidigare kritiserat regeringen för att kanalisera den ökade biståndsbudgeten i ett trögt och många gånger ineffektivt FN-system. Detta är ett vårdslöst sätt att använda skattepengar och riskerar att urholka legitimiteten för biståndspolitiken. Det krävs nytänkande i biståndspolitiken. De myndigheter och organisationer som administrerar biståndet måste parallellt stärkas för att upprätthålla en hög kvalitet på biståndet. Det måste säkerställas att kapaciteten för att administrera och följa upp biståndsinsatser är hög. Behoven i världen är stora och medel ska inte gå förlorade på grund av dålig kontroll och insyn. Sida och Expertgruppen för biståndsanalys bör ges ett särskilt uppdrag att lämna in förslag om hur kvalitetsarbetet i myndigheter och organisationer kan stärkas i samband med att biståndsramen ökar. En utredning bör tillsättas som ger förslag till hur biståndet kan utvecklas framöver. En sådan utredning ska också presentera förslag om hur Sida kan ha öppna processer, upphandlingar eller öppna ansökningsomgångar när bilaterala samarbetsstrategier ska genomföras. När utvecklingen på många områden går i fel riktning är det viktigt att Sverige inte blir alla goda gåvors givare och ständigt bygger ut åtagandena tematiskt utan identifierar de områden där Sverige har ett tydligt mervärde och förmåga att agera komplementärt i förhållande till andra givare. Detta är även något som OECD-Dac tar upp i sin utvärdering av svenskt bistånd. Kommittén menar att biståndet präglas av spretiga strategier och

tematiska prioriteringar. Detta leder till en ökad risk för att bistånd leder till dubbla anslag för projekten. Dessutom saknas tydliga prioriteringar.

Inriktningen måste styras av hur behoven i världen ser ut. Fattigdomsbekämpning måste prioriteras i svenskt bistånd. Statistik från Världsbanken visar att fattigdomsbekämpningen har bromsats in på flera platser i världen. Det är framför allt människor i de mest utsatta låginkomstländerna och i länder drabbade av krig och konflikt som halkar efter. Världsbanken beräknar att målet att utrota den extrema fattigdomen till 2030 inte längre kan nås, om takten håller i sig. För att den extrema fattigdomen ska utrotas behöver fattigdomsbekämpningen intensifieras. Det krävs nu rejäla krafttag för att uppnå de två första Agenda 2030-målen om att utrota fattigdomen och hungern till 2030.

Stöd till människor på flykt i Sverige och omvärlden måste i högre grad bidra till att hjälpa människor på flykt. I många fall förvandlas de tillfälliga flyktinglägren till långsiktiga boenden där det råder stora humanitära behov. Sverige måste bidra på nya sätt för att möta människors nöd och utsatthet. Vatten, mat och utbildning får inte bli en bristvara när det internationella samfundet tar på sig ansvar för människor i utsatthet.

Runt om i världen trycks det civila samhället, oppositionspolitiker, journalister och jurister tillbaka. Utrymmet för de mänskliga rättigheterna minskar, och det riskerar att resultera i en alltmer osäker värld. Stödet till dessa grupper behöver stärkas och prioriteringen hållas högre. Biståndet ska inte bara gå till insatser som gör verklig skillnad och där Sverige har ett mervärde, utan tydligare krav måste också ställas på de aktörer som mottar svenskt bistånd. Det handlar om att frysa biståndet till statliga aktörer där den demokratiska utvecklingen går åt fel håll, såsom i exempelvis Belarus, Tanzania och Kambodja, eller till organisationer som inte på ett trovärdigt sätt står upp för demokratiska värderingar. Det går inte att kompromissa om dessa rättigheter och Sverige måste nu på allvar sätta kraft bakom orden. I slutändan handlar det om legitimiteten för biståndet och respekt för skattebetalarnas pengar.

Sveriges politik för global utveckling, PGU, i kombination med Agenda 2030 sätter ramarna och ambitionsnivån för vårt bidrag till en rättvis och hållbar global utveckling. Det svenska utvecklingssamarbetet är ett viktigt redskap i dessa strävanden, men det är viktigt att poängtera att PGU inte primärt handlar om bistånd, utan om att alla politikområden inom ramen för sina områden ska bidra till en rättvis och hållbar global utveckling. Det är välkommet att regeringen har utsett PGU-ansvariga på samtliga departement och att varje departement tar fram handlingsplaner för arbetet med PGU kopplat till Agenda 2030. Regeringen bör också organisera arbetet med PGU på ett sådant sätt att det i slutändan inte är departementens särintressen som styr när en fråga ska avgöras. Kristdemokraterna vill också att exempelvis Expertgruppen för biståndsanalys (EBA) fortlöpande granskar regeringens arbete med genomförandet av PGU.

Pandemin har allvarligt försvårat ansträngningarna att nå Agenda 2030-målen. Coronapandemin har varit förödande i Europa, när det gäller både hälsa och ekonomi. Världens låg- och medelinkomstländer riskerar dock att drabbas än hårdare. Pandemin förvärrar existerande problem med hunger, fattigdom och tillgången till sexuell och reproduktiv hälsa. Redan innan pandemin hade framstegen att minska och utrota världens hunger stannat av. The World Food Programme (WFP) beräknar nu att antalet personer som inte får tillräckligt med mat för dagen kommer att stiga till 270 miljoner som följd av pandemin. Det är nu än viktigare att Sveriges insatser fokuseras på att stödja de mest utsatta och stå upp för demokrati och mänskliga rättigheter genom stöd till lokala aktörer och civilsamhället.

Fler människor än på många decennier befinner sig på flykt undan vedervärdig terror och våldsamma regimer i sina hemländer. Enorma humanitära insatser behövs för att skapa trygghet och framtidstro för de medmänniskor som flyr för sina liv. Det rådande världsläget gör att en betydande del av den svenska biståndsbudgeten bör avsättas för humanitära hjälpinsatser.

FN:s flyktingorgan UNHCR är den centrala aktören för att hjälpa människor på flykt och så bör det även förbli. Dock har en gigantisk organisation lite utrymme för flexibilitet och insatserna kommer ofta sent. Det är dags att Sverige, likt Danmark och Norge, bygger upp en egen struktur för att kanalisera hjälpinsatser till flyktingar i utsatta områden.

Vidare har det civila samhället, i form av t.ex. frivilligorganisationer och samfund i utvecklingsländer eller konfliktområden, ofta kontakter och direkta distributionssystem som bör nyttjas, särskilt eftersom biståndet på grund av väpnade strider eller diktaturregimer, inte alltid når fram via officiella kanaler. Alltför ofta lägger de internationella humanitära systemen endast fokus på internationella organisationer och lämnar de lokala aktörerna utan inflytande. Sverige bör verka för att i ökad utsträckning även kanalisera det humanitära stödet genom mindre civilsamhällesorganisationer och samfund som arbetar i den direkta "frontlinjen" i katastrofområden, som har bättre lokalkännedom och som finns på plats långsiktigt. Det multilaterala stöd som Sverige ger till en rad olika FN-organ bör fokuseras och i större utsträckning än tidigare samlas hos de organ som har störst verksamhet bland flyktingar och som arbetar med barns säkerhet och rättigheter, såsom UNHCR, WFP och Unicef.

Det behövs en Marshallplan för att återbygga stora delar av Mellanöstern, med långsiktiga och uthålliga satsningar på att skapa trygghet, arbete och utbildningsmöjligheter i och omkring sönderfallande stater. Det behövs framtidstro i området liksom goda krafter i Syrien, Irak, Jemen, Afghanistan, Libyen och Mali som kan vara med och bygga upp fredliga, stabila och demokratiska länder. Sverige måste ligga i framkant när det gäller att stödja initiativ för att skapa arbets- och utbildningstillfällen för människor på flykt. Att Världsbanken har kunnat initiera stöd för att arbeta med ekonomisk utveckling och jobbskapande i medelinkomstländer som har tagit emot många flyktingar, såsom Libanon och Jordanien, är mycket positivt. Sverige måste ha

en flexibel inställning till att stödja länder som ekonomiskt sett är medelinkomstländer men som tar ett mycket stort ansvar för flyktningmottagande.

Sverige ska vara en kompromisslös röst för fred, frihet och mänskliga rättigheter i världen. Att stärka demokratin och öka respekten för mänskliga fri- och rättigheter ska vara centrala mål för det svenska biståndet. Sverige ska stödja demokratikämpar och verka för stärkt yttrandefrihet och tankefrihet i länder där den begränsas. Demokrati och frihet är den bästa garanten för fred och säkerhet. Endast med varaktig och stabil demokrati som grund kan social och ekonomisk utveckling få hållbart fäste i samhällen.

Vi kan aldrig acceptera att människor diskrimineras på grund av kön, sexuell läggning eller etnisk eller religiös tillhörighet. Flera av det civila samhällets organisationer arbetar särskilt för att stödja oppositionella grupper och människorättsaktivister i repressiva stater runt om i världen. Detta arbete är oerhört betydelsefullt för de enskilda som dagligen riskerar sin egen och familjens säkerhet för att stå upp för de fri- och rättigheter som vi alla äger. Svenska organisationers insatser till stöd för demokratikämpar och människorättsaktivister runt om i världen måste ytterligare prioriteras och stärkas i ännu högre grad. Genom historien har vi sett att enskilda personer kan spela en avgörande roll för utvecklingen i ett land. Många gånger får de och deras familjer betala ett högt pris för sin övertygelse. Sverige bör införa en särskild biståndsstrategi, inklusive en frihetsfond, som inriktas på att ge ett flexibelt och snabbt stöd till människorättsförsvarare så att de kan verka, leva mer värdigt och få kontakt med omvärlden.

Insatser för att bekämpa förtryck mot minoriteter eller oliktankande grupper behöver prioriteras. Med goda demokratiska värden som grund kommer även den socioekonomiska utvecklingen i utvecklingsländerna att gå snabbare framåt, men på alltför många håll förföljs människor idag för sin tro och drivs på flykt från sina hem under de mest vedervärdiga hot. Religions- och övertygelsefrihet är en viktig fråga att ta hänsyn till i utformningen av svenskt utvecklingssamarbete. Det handlar om frihet från tvång och frihet att uttrycka sig och om icke-diskriminering. Därför bör nya landstrategier som tas fram alltid innehålla en analys av situationen för religions- och övertygelsefriheten.

Svenskt utvecklingsarbete måste också ta större hänsyn till det faktum att en majoritet av världens befolkning beskriver sig själv som religiös och att religiösa ledare många gånger inger störst förtroende bland olika grupper. Religion har visat sig kunna vara en positiv faktor för utveckling men även ett hinder. Oavsett vilket måste religionens betydelse för människor och samhällen alltid beaktas. Det finns flera goda exempel där svenska trosbaserade organisationer har kunnat nå ut till och påverka religiösa samfund och organisationer i andra länder. De svenska trosbaserade organisationerna har många gånger en helt annan möjlighet att på ett konstruktivt sätt påverka andra religiösa grupper än vad religiöst obundna organisationer och myndigheter kan.

Svensk biståndspolitik bör föras på ett sätt så att det civila samhället stärks. Enskilda organisationer är inte bara oersättliga som genomförare av offentligt svenskt bistånd utan också mycket betydelsefulla då de ger oss enskilda människor en möjlighet att ta ansvar för utvecklingen i världen. Det civila samhället är en naturlig plats för människor att göra en insats och visa att det inte går att förhålla sig likgiltig inför världens utmaningar. Genom agendan för utvecklingseffektivitet har stater och andra aktörer gjort åtaganden om att erkänna det civila samhället som aktörer i sin egen rätt och att säkra dess möjligheter att verka fritt. Dock begränsas människors möjlighet att organisera sig i allt större utsträckning. Ett minskat utrymme för civilsamhället är ett utvecklingshinder, då det innebär att organisationer inte kan agera aktörer för utveckling, något som bl.a. Agenda 2030 slår fast som helt centralt för att de nya hållbara utvecklingsmålen ska kunna uppnås. Sverige bör sätta hårdare press på partnerländer där det civila samhällets utrymme krymper. Framför allt bör man verka för att förhindra att nya lagar stiftas som begränsar civilsamhällets och oppositionspolitikernas möjligheter att verka.

Den världsomspännande kraftsamlingen för att nå millenniemålen till 2015 gav resultat. Fattigdomen i världen har minskat och utvecklingen går åt rätt håll på de allra flesta områden. Det krävs dock fortsatt stora insatser från de rika länderna för att komma till rätta med den fortfarande alltför höga barnadödligheten och den undermåliga mödrahälsan i många fattiga länder, främst i Afrika söder om Sahara. För förbättrad mödrahälsa krävs långsiktigt arbete. Snabba lösningar, som t.ex. fler utbildade barnmorskor på plats i dessa länder, avhjälper en del av problemen. Men för verklig förändring för kvinnors och flickors situation krävs i många fall förändrade strukturer och värderingar. Många svåra skador och dödsfall i samband med förlossning inträffar för att modern varit alltför ung för att kroppen skulle klara av en graviditet och förlossning. Sedvänjan att unga flickor gifts bort måste aktivt motverkas på ett kulturellt och värderingsmässigt plan för att mödradödligheten ska minska. Det handlar till syvende och sist om barn och att upprätthålla barnens rätt till liv och hälsa. Sverige har en lång tradition av arbete för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR), oavsett regering. Tack vare detta har vi blivit en ansedd aktör inom området. SRHR är således ett område där Sverige har ett tydligt mervärde och som är avgörande för att nå de globala målen 2030. Regeringen bör intensifiera SRHR-insatserna i det humanitära biståndet och inom det långsiktiga utvecklingssamarbetet för att motverka barnäktenskap. Det är inte rimligt att barn i vår tid ska behöva mista livet i relativt enkla sjukdomar som diarré och lunginflammation.

Vi har idag alla möjligheter att minska barnadödligheten, som till stor del beror på basala och förhållandevis enkelt avhjälpta brister i miljön runt barnen. Arbetet måste fortsätta. Just vaccinationsprogram har visat sig vara ett mycket effektivt bistånd då en relativt billig punktinsats bokstavligen kan rädda liv.

Fortfarande saknar 2,1 miljarder människor tillgång till rent vatten i vår värld. Det har förödande konsekvenser för människors hälsa, och barn drabbas

särskilt hårt. Stödet till den globala fonden och till vaccinalliansen Gavi bör höjas.

Kvinnors utsatthet i form av könsrelaterat våld ökar kraftigt i konflikt- och katastrofsituationer. Det sker bl.a. i och med att sexuella övergrepp såsom våldtäkt används som strategisk krigföring för att demoralisera fienden och civilbefolkningen. FN framhåller dessutom att sexuellt våld riskerar att förlänga konflikter och öka antalet flyktingar. Kraftfulla åtgärder mot sexuella övergrepp och könsrelaterat våld måste därför vidtas och integreras i internationella humanitära insatser. Kunskapen bland de humanitära aktörerna om det sexuella våldet i krig och konflikt behöver fortsätta att stärkas.

För att utsatta människor ska kunna resa sig ur fattigdom och känna hopp om framtiden är inte bara frihet, demokrati och ekonomisk tillväxt avgörande, utan även rättvisa, rättssäkerhet och respekt för mänskliga rättigheter. I alltför många länder följs dock inte de rättsstatliga principerna och villkoren för fängslade är i vissa fall så undermåliga att människovärdet kränks. En viktig del av biståndspolitikerna är därför institutionsbyggande med syfte att förstärka det mottagande landets rättsväsende, de rättsstatliga principerna och respekten för mänskliga rättigheter.

I tider då miljontals människor flyr från korrupta och diktatoriska regimer måste vi börja fråga oss vad dessa länders regeringar är skyldiga att göra för att bistå den egna befolkningen. Demokratikämpar och humanitära organisationer är framför allt i diktaturer i stort behov av omvärldens bistånd, och det är av största vikt att dessa medel främst kanaliseras via civilsamhällesorganisationer eller internationella multilaterala organisationer och inte via korrupta regimer. Mot bakgrund av den negativa demokratiska utvecklingen i många länder bör Sverige utarbeta strategier för att sätta press på mottagarländer att ta ansvar för sina medborgare och leva upp till ratificerade konventioner.

10. Politikens långsiktiga inriktning, punkt 3 (L)

av Fredrik Malm (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2020/21:3239 av Fredrik Malm m.fl. (L) yrkande 7,
2020/21:3241 av Fredrik Malm m.fl. (L) yrkande 8 och
2020/21:3263 av Fredrik Malm m.fl. (L) yrkandena 1–6 och 8–11 samt
avslår motionerna
2018/19:723 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkandena 8 och 15,
2018/19:757 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 8 och 30,

2018/19:1373 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 1–4,
2019/20:748 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 1–4,
2020/21:170 av Yasmine Posio m.fl. (V) yrkandena 2 och 15–18,
2020/21:250 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkandena 5 och 17,
2020/21:254 av Désirée Pethrus och Robert Halef (båda KD) yrkandena 1 och 3–6,
2020/21:670 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 9,
2020/21:673 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 6,
2020/21:674 av Sara Gille m.fl. (SD) yrkande 6,
2020/21:676 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 2 och 3,
2020/21:691 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkande 4,
2020/21:1304 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 1 och 4,
2020/21:2551 av Mats Nordberg m.fl. (SD) yrkandena 1, 2, 6–12, 14, 16–30 och 32–39,
2020/21:2554 av Eric Westroth m.fl. (SD) yrkande 30,
2020/21:2631 av Lars Adaktusson m.fl. (KD) yrkandena 3, 6–11, 13, 15–17 och 20–23,
2020/21:2946 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkandena 1, 2 och 4–8,
2020/21:3204 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkandena 21, 25 och 26,
2020/21:3205 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkandena 1 och 6–10,
2020/21:3206 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkandena 1 och 2,
2020/21:3213 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkandena 3, 6–9, 11 och 12,
2020/21:3349 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M) yrkande 54,
2020/21:3367 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkandena 11 och 14 samt
2020/21:3368 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 46.

Ställningstagande

Krav på demokrati och respekt för de mänskliga rättigheterna ska vara en självklarhet för mottagare av bistånd. Därför ska FN:s deklaration om mänskliga rättigheter och den i svensk grundlag inskrivna Europakonventionen om de mänskliga rättigheterna vara vägledande för svensk biståndspolitik, inte Agenda 2030. Genom det svenska utvecklingsbiståndet kan Sverige ställa krav på mottagare att arbeta för demokratiska reformer. Biståndspolitiken ska vara solidarisk, men med stärkt ansvarsutkrävande och höga motprestationskrav. Det innebär att Sverige inte bör finansiera diktaturer med utvecklingsbistånd. Genom principen mer-för-mer ska länder som vill genomföra demokratiska reformer kunna få ökat stöd i strävan efter att bygga ett bättre och friare samhälle. Sverige ska vara en ambitiös aktör för att stödja oberoende organisationer och civilsamhällen som arbetar för demokratiska reformer.

De resurser som Sverige avsätter i utvecklingsbistånd kan innebära skillnaden mellan liv eller död, frihet eller ofrihet och demokrati eller diktatur. Mot den bakgrunden ska också biståndet granskas och utvärderas så att det bidrar till nytta, utveckling och effektivitet. Fria val är den enda garanten för

demokratien och en mänsklig rättighet enligt artikel 21 enligt FN:s universella förklaring. I svenskt demokratibistånd ska det vara centralt att garantera och bevara fria val och att kritiskt granska ofria val. Det är de folkvalda regeringarnas uppgift att tillgodose de ekonomiska och sociala rättigheterna. Människor i exempelvis Somalia och Guatemala kan bygga bra samhällen om de får verka fritt och utkräva ansvar från sina egna regeringar eller rösta bort dem. För att demokratibistånd ska kunna göra skillnad krävs även att demokrati och rättigheter konkretiseras. Det handlar om att stödja institutioner, processer och aktörer som bidrar till att stärka mänskliga fri- och rättigheter, fria val, oberoende medier, rättsstatlighet, skydd för minoriteter, jämställdhet, hbtq-rättigheter, sexuell reproduktiv hälsa och rättigheter, pressfrihet och givetvis fred. Men det förutsätter att mottagaren av sådant stöd själv har en uttrycklig vilja att verka för stärkta rättigheter och demokratiska reformer. Det är omöjligt att bygga demokrati om det inte finns demokrater.

Att ge bistånd till auktoritära och korrupta regimer och hoppas att dessa ska agera för frihet leder till att svenska skattemedel tvärtom bidrar till att skärpa förtrycket och försvaga möjligheterna till en demokratisering. Detta ska inte Sverige bidra till. Däremot ska demokratiska rörelser i rika länder som Saudiarabien ges stöd.

Över 65 miljoner människor är på flykt i världen. Hela 28 miljoner av dessa är barn. Under förra året dog 130 barn varje dag, endast i Jemen. Vi som lever i den fredliga och fria delen av världen måste arbeta för att hjälpa våra medmänniskor globalt. Humanitärt bistånd har som mål att rädda liv, lindra nöd och upprätta värdighet för människor som drabbas i olika katastrofsituationer. Enligt Sida har det aldrig tidigare funnits ett så stort behov av humanitärt stöd som nu. Samtidigt är den humanitära nödhjälpen, inte minst FN:s institutioner inom detta område, kroniskt underfinansierade. År efter år förmår inte världssamfundets medlemmar att finansiera appellerna om nödhjälp. Sverige är en av de största givarna, men vi är samtidigt ett litet land. Fler länder måste ställa upp för att finansiera den humanitära nödhjälpen. Sverige ska vara en aktiv och ambitiös givare av humanitärt bistånd till människor i akut nöd. De biståndsmedel som Sida inte fördelat under hösten ska gå till appellerna om nödhjälp.

Klimatförändringarna leder till ökade behov av ekonomiskt stöd. Det handlar om hjälp till klimatomställning, men också om akut hjälp till områden som är drabbade av inte minst naturkatastrofer. Genom klimatbistånd kan vi skapa incitament för återvinning, rent vatten och minskade koldioxidutsläpp.

Demokrati och jämställdhet är oskiljbara. En feministisk utrikespolitik bör ta sin form i två konkreta utrikes- och säkerhetspolitiska linjer. För det första måste Sverige ännu tydligare än i dag verka för att kvinnor och flickor världen över ska åtnjuta sina mänskliga rättigheter, inklusive rätten till sin egen kropp. Sveriges politik för mänskliga rättigheter ska prioritera kvinnors och flickors friheter, rättigheter och möjligheter. På samma sätt ska detta även framöver genomsyra svensk biståndspolitik och behållas som ett av de genomgripande perspektiven.

Det är viktigt att varje människa, oavsett könstillhörighet själv får möjlighet att definiera sin könsidentitet. Ett tydligt hbtq-perspektiv måste därför också inkluderas i bistånds- och utrikespolitiken. I humanitära insatser är tillgång till sexuella och reproduktiva rättigheter, såsom preventivmedel och abort, i stort sett aldrig inkluderade. Kvinnor som har utsatts för sexuellt våld eller förvägrats preventivmedel eller vars levnadsförhållanden radikalt har förändrats ges inte möjlighet att avsluta oönskade graviditeter. Sverige bör se detta som en självklar del av humanitärt bistånd, liksom annan medicinsk vård som inte kan anstå, och snarast möjliggöra kvinnors rätt till självbestämmande i de insatser man bidrar till.

En större del av svenskt bistånd måste användas för att säkra flickors skolgång. Rätten till utbildning är en mänsklig – inte manlig – rättighet. Det är mer förödande att hindra flickor än pojkar från att utbilda sig och arbeta, eftersom barnäktenskap och graviditet är oåterkalleliga livshändelser som påverkar även nästa generation. Att utrota kvinnlig analfabetism är därför en oslagbar investering för utveckling och tillväxt. Kvinnors och flickors rättigheter betraktas alltför ofta som förhandlingsbara, något man kan ta itu med när resten av landets problem har lösts. Det är oacceptabelt. Sverige måste tydligt deklarerat för samtliga biståndspartner att program som inte syftar till att hjälpa hela befolkningen är oacceptabla. Det betyder inte att alla program ska rikta sig specifikt till kvinnor och flickor, men samtliga program ska bidra till förbättring av kvinnors och flickors situation. Med hjälp av könsuppdelad statistik, där effekterna redovisas, kan vi få en tydligare bild av till vilken del av befolkningen stödet faktiskt går.

Unicef beräknar att en av sju flickor mellan 15 och 19 år är gifta. En viktig feministisk uppgift är att verka för att fler länder sätter en åldersgräns för äktenskap och arbetar mer aktivt för att existerande lagar får genomslag. Ett sätt att påverka är att villkora svenskt bistånd utifrån reformvillighet till länder där barnäktenskap är vanligt. Ingen ska behöva bli mamma under sin egen barndom och alla ska ha rätt och möjlighet till fria, lagliga och säkra aborter. Arbetet mot människohandel och sexslaveri måste drivas globalt. Vi måste fokusera mer på efterfrågan. Det som primärt upprätthåller människohandel och prostitution är att sexköpare efterfrågar sexuella tjänster. Kvinnors kroppar blir måltavlor när terrorgrupper och statliga arméer använder massvåldtäkter som vapen. Med kraft ska Sverige arbeta för att stoppa sexuellt våld i väpnade konflikter samt för att straffriheten för sådana och andra brott mot kvinnor och flickor avskaffas.

Det är viktigt att Sverige i sitt utvecklingssamarbete driver på i frågor som är politiskt känsliga i mottagarländerna. Det gäller inte minst sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, dvs. SRHR-frågor, inklusive rätten till fri abort. Sverige är ett av de länder som tydligast lyfter fram hbtq-personers rättigheter i utrikespolitiken och det internationella biståndet. Eftersom frågorna är kontroversiella i många länder är Sveriges engagemang särskilt betydelsefullt. Mänskliga rättigheter för hbtq-personer och arbete för att motverka diskriminering av hbtq-personer har de senaste åren i ökad

utsträckning inbegripits i de svenska samarbetsstrategierna på biståndsområdet. Sidas finansiering till direkta insatser har också ökat. Vi anser att stöd till arbete för hbtq-personers mänskliga rättigheter ska vara en självklar del av demokratibiståndet.

Särskilda yttranden

1. Statens budget inom utgiftsområde 7, punkt 1 (M)

Hans Wallmark (M), Hans Rothenberg (M) och Magdalena Schröder (M) anför:

Utöver pandemin behöver Sverige hantera en hög arbetslöshet och en grov kriminalitet. Detta är Sveriges stora problem. I moderaternas budgetmotion fokuserar vi därför på att se till att Sverige ska ha beredskap för att pandemin kan förvärras, på att knäcka arbetslösheten och på att bekämpa kriminaliteten.

För att ta höjd för ett läge där coronakrisen förvärras innehåller Moderaternas budget en krisbuffert. Den kan användas dels för att stärka hälso- och sjukvården, dels till att stötta ekonomin för att pressa tillbaka arbetslösheten när smittspridningen nu återigen tar fart.

För att knäcka arbetslösheten ser vi till att återupprätta arbetslinjen genom att strama åt de svenska bidragssystemen, införa ett bidragstak, se till att nyanlända gradvis ska kvalificera sig till de svenska bidragssystemen samt växla ineffektiva skatteavdrag mot bredare skattesänkningar på arbete och investeringar. Valfärden tillförs mer resurser samtidigt som de villkoras med ett skatteköjningsstopp för att inte framtida skatteköjningar ska hota en ekonomisk återhämtning. Den klyfta i beskattning mellan löntagare och pensionärer som regeringen inför tas bort.

För att bekämpa kriminaliteten föreslår vi en mönsterbrytande kriminalpolitik för att krossa gängen och återupprätta tryggheten. Det handlar om bl.a. dubbla straff för gängkriminella, visitationszoner och att göra det straffbart att vara med i kriminella gäng. Det handlar också om att exempelvis tillföra hela rättsväsendet resurser och att göra polisyrket mer attraktivt.

Genom att fokusera på att lösa Sveriges stora problem kan vi se till att Sverige blir ett land där arbetslösheten pressas tillbaka, fler är trygga och resurserna till välfärden kan växa.

Riksdagen har ställt sig bakom regeringens förslag till utgiftsramar, beräkning av statens inkomster och inriktning på budgetpolitiken. I enlighet med riksdagens rambeslutsprocess ställs regeringens budgetförslag och oppositionspartiernas budgetförslag mot varandra som helheter, och budgeten beslutas i två steg. Moderaternas budgetförslag är en sammanhållen helhet, och eftersom riksdagen i steg ett, rambeslutet, har ställt sig bakom regeringens förslag till ekonomiska ramar för statsbudgeten och inriktning på budgetpolitiken deltar vi inte i det nu aktuella beslutet om anslagens fördelning inom utgiftsområde 7. I stället framför vi i detta särskilda yttrande synpunkter på regeringens förslag och hänvisar till den anslagsfördelning och Moderaternas förslag om att utgiftsmålet för biståndet om 1 procent av BNI bör överges till förmån för en fyraårig biståndsram, om att kostnaderna för biståndet måste utvärderas mot förväntade resultat och vägas mot andra akuta

behov i Sverige samt om att säkerställa ett tillräckligt förvaltningsanslag för kvalitetssäkring, kontroll och uppföljning av bistånd som presenteras i motion 2020/21:3213.

2. Statens budget inom utgiftsområde 7, punkt 1 (V)

Håkan Svenneling (V) anför:

Riksdagen har genom sitt beslut den 25 november 2020 fastställt att de samlade utgifterna för utgiftsområde 7 inte får överstiga 46,8 miljarder kronor (bet. 2020/21:FiU1). Eftersom Vänsterpartiets förslag till anslag inom utgiftsområdet ligger över den nivån kan jag inte reservera mig till förmån för detta förslag. Vänsterpartiets budgetalternativ bör ses som en helhet. Därför väljer jag att avstå från ställningstagande och lägger i stället fram ett särskilt yttrande om Vänsterpartiets politik inom utgiftsområde 7. I Vänsterpartiets budgetmotion, Vägen ut ur krisen – en plan för jämlikhet och grön omställning, presenterar vi omfattande satsningar på välfärden och ett reformerat skattesystem i syfte att öka jämlikheten genom omfördelning och skapa förutsättningar för att lyckas med den gröna omställningen. När var och en gör saker för sig, utan hänsyn till att våra liv är sammanbundna i ett samhälle, drar de rika ifrån, välfärden kollapsar och klimatet havererar. Men när vi gör saker tillsammans blir det bättre för oss alla. Då kan vi stärka välfärden, öka friheten för de allra flesta, skapa rättvisa och jämlikhet samt lyckas med den nödvändiga omställningen.

I förra årets budgetproposition valde regeringen att lägga miljardbelopp på att skattesubventionera hushållsnära tjänster, köksrenoveringar och sänkt inkomstskatt för höginkomsttagare, i stället för att satsa på att säkra välfärdens långsiktiga finansiering eller stärka produktivitetstillväxten i den svenska ekonomin. I årets budgetproposition tar regeringen dessvärre den här politiken till en ny nivå. När regeringen prioriterar de rika framför att ta tag i de växande klyftorna så väljer Vänsterpartiet en annan väg.

Vänsterpartiet vill ha ett jämlikt, hållbart och rättvist samhälle. Vi satsar på att minska klyftorna och på att stärka den generella välfärden. Våra satsningar är centrala för ett jämlikare samhälle. Mycket av de pengar vi lägger går till välfärden i syfte att skapa bättre kvalitet, bättre arbetsvillkor, fler arbetstillfällen och inte minst – en välfärd som omfattar fler. Vänsterpartiets plan för ett jämlikt samhälle och en grön omställning sätter därmed de ekonomiskt mest utsatta, välfärden samt miljön och klimatet i fokus. Vi avsätter ca 70 miljarder kronor mer än regeringen på reformer som syftar till att bygga ett robust, hållbart och rättvist samhälle för alla. Vänsterpartiet har samma finansiella sparande som regeringen vilket innebär att de reformer vi tillskjuter är finansierade via ökade skatteinkomster som höginkomsttagare och personer med stora förmögenheter och kapitalinkomster får bära.

Vänsterpartiets förslag inom utgiftsområde 7 är en del av vårt budgetalternativ som är en helhet. Vi vill se följande inriktning av politiken inom utgiftsområdet.

Coronavirusets spridning över världen har fått stora konsekvenser. Effekterna slår särskilt hårt mot de redan mest utsatta och kommer att förstärka den redan ojämlika världsordningen. Enligt FN:s utvecklingsprogram UNDP förväntas inkomstförlusterna till följd av pandemin överstiga 220 miljarder dollar i utvecklingsländer, och nära hälften av alla jobb i Afrika riskerar att försvinna. Remitteringarna väntas minska med 100 miljarder dollar i år, vilket även det kommer att slå oerhört hårt.

Knappt hälften av jordens befolkning uppskattas ha något socialt skyddsnät. Globalt saknar en stor del av alla arbetstagare någon form av arbetslöshetsförsäkring. Dessutom arbetar 2 miljarder människor i den informella sektorn där många står utan tillgång till sjuklön. Det är människor för vilka en ekonomisk kris får mycket kännbara följder. Eftersom kvinnor världen över är hårdare drabbade av fattigdom än män riskerar pandemin även att öka ojämlikheten även mellan män och kvinnor. Kvinnor får dessutom betala ett högt pris när t.ex. mäns våld mot kvinnor ökar och SRHR får stå tillbaka i spåren av pandemin.

Särskilt allvarlig är situationen för de miljontals människor som befinner sig på flykt eller i flyktingläger runt om i världen. I fattiga eller krigsdrabbade länder där bristen på såväl rent vatten som mediciner är alarmerande och där trångboddheten är stor riskerar konsekvenserna av coronapandemin att bli förödande. Världshälsoorganisationens (WHO) uppmaningar om social distansering och om att tvätta händerna ofta för att undvika smitta blir meningslösa när man tvingas leva på en mycket liten yta och när basala förutsättningar för hygien och sanitet brister.

Världsbanken befarar att fattigdomsbekämpningen i och med coronavirusets spridning inte kommer att kunna ske i tillräckligt snabb takt för att det globala målet om att utrota den extrema fattigdomen till 2030 ska kunna uppnås. Decennier av fattigdomsbekämpning riskerar nu att gå förlorade. Behoven av samarbete mellan världens länder för att hantera coronapandemin och de ekonomiska effekterna av den är mycket påtagliga. Det inkluderar inte minst skuldavskrivningar för de fattigaste länderna och ett tydligt stöd för internationella institutioner som WHO.

Hittills har regeringen bara flyttat runt pengar inom biståndsbudgeten för att kunna ge stöd till insatser mot spridningen av covid-19. Vid en global pandemi är det naturligt att man behöver göra nya avvägningar och prioriteringar. Men för att inte viktiga åtgärder ska tvingas stå tillbaka på grund av coronaviruset föreslår Vänsterpartiet ytterligare ett additionellt coronabistånd på 1 miljard kronor som syftar till åtgärder för att minska smittspridningen och för att möta akuta sjukvårdsbehov. Pengarna kan t.ex. användas till inköp av skyddsutrustning eller medicinsk utrustning eller till att anställa personal, men också till t.ex. omställning i syfte att få igång nya näringar för att möta arbetslösheten eller till SRHR som riskerar att få stå tillbaka i skuggan av coronapandemin.

Den pågående coronapandemin kräver exceptionella åtgärder. Samtidigt har det blivit tydligt hur auktoritära ledare använder restriktioner mot

spritspridning i syfte att inskränka de mänskliga rättigheterna. Viss lagstiftning har en direkt koppling till arbetet för en minskad smittspridning medan annan införs just nu enbart för att det är svårt att mobilisera ett motstånd mot den. Det gäller exempelvis yttrandefriheten, rättssäkra rättegångar och aborträtten. Hur olika länder agerar under den pågående krisen kommer att påverka miljontals människors demokratiska fri- och rättigheter under lång tid. Därför är det extra viktigt att stå upp för demokratiska principer och värderingar och att värna rättsstaten.

Extrema väderhändelser, som torka och översvämningar, slår redan i dag hårt mot människor i stora delar av världen. Trots att det är den rika delen av världen som står för den största delen av utsläppen är det den fattiga delen som drabbas hårdast. Coronakrisen har återigen påmint oss om den klimatkris som pågår runt om i världen. Bristen på vatten märks t.ex. tydligt nu när människor saknar möjligheten att följa grundläggande råd om hygien och handtvätt. Vänsterpartiet vill se ett nytt klimatbistånd som utjämnar klyftor och som ger världen bättre förutsättningar att möta kommande kriser och katastrofer. Vi avsätter 500 miljoner kronor 2021, 750 miljoner kronor 2022 och 1 miljard kronor 2023. Klimatbiståndet ska användas till förebyggande klimatåtgärder som motverkar konsekvenserna av de klimatförändringar vi redan ser. Pengarna ska bestå av nya tilläggsmedel och bör användas för omställning till ekologiskt hållbara jordbruk, teknikutveckling eller utbyggnaden av förnybar energi.

I och med coronapandemin har många länders ekonomi prövats hårt och handeln har sjunkit både inom och mellan länder. Handelspolitiken kan fungera som en del i återhämtningen efter pandemin. För att det ska lyckas krävs samarbete och rättvisa villkor länder emellan. Det krävs klimatsmarta investeringar, satsningar på framtidsbranscher och att handelspolitiken faktiskt gynnar de processer som satsar på att bygga en mer hållbar värld. Vänsterpartiet vill se rättvisa handelsavtal som utgår från en långsiktigt hållbar produktion och där goda arbetsvillkor och löner säkerställs. Svensk handelspolitik ska bidra till minskade klyftor inom och mellan länder, till ökad jämställdhet och till hållbar utveckling.

I övrigt när det gäller inriktningen av biståndspolitikerna hänvisar jag till min reservation om politikens långsiktiga inriktning inom utgiftsområdet.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2020/21:1 Budgetpropositionen för 2021 utgiftsområde 7:

1. Riksdagen fastställer biståndsramen för 2021 till 1 procent av vid budgeteringstillfället beräknad bruttonationalinkomst (BNI) för 2021 beräknat enligt EU-förordningen för nationalräkenskaper ENS 2010 (avsnitt 2.1).
2. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2021 ställa ut statliga garantier för biståndsverksamhet som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 17 000 000 000 kronor (avsnitt 2.9.1).
3. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2021 för anslaget 1:1 Biståndsverksamhet besluta om kapitaltillskott på högst 1 000 000 000 kronor till Swedfund International AB (avsnitt 2.9.1).
4. Riksdagen anvisar anslagen för budgetåret 2021 inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd, när det gäller anslag som står till regeringens disposition, enligt tabell 1.1.
5. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2021 besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom de tidsperioder som anges i tabell 1.2.
6. Riksdagen anvisar ett anslag för budgetåret 2021 inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd, som står till Riksrevisionens disposition, enligt tabell 1.1.

Motioner från allmänna motionstiden 2018/19

2018/19:723 av Håkan Svenneling m.fl. (V):

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag på hur civilsamhällets krympande utrymme ska återspeglas i hela utrikespolitiken och integreras i PGU och Agenda 2030 och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utarbeta en strategi för att öka samverkan med likasinnade stater i syfte att värna det demokratiska utrymmet och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:757 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V):

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med tydliga förslag på hur man ska hantera de hinder för utveckling som beskrivs i skrivelsen Politiken för global utveckling i genomförandet av Agenda 2030 och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige måste koppla allt bistånds- och utvecklingsarbete till uppfyllandet av Agenda 2030 och Sveriges politik för global utveckling och tillkännager detta för regeringen.
30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör säkerställa att alla aktörer som arbetar med bistånd och utvecklingssamarbete, inklusive de inom den privata sektorn, ska följa Sveriges politik för global utveckling samt den svenska politikens utvecklingsmål, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2018/19:1373 av Markus Wiechel m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att finna moderna, effektiva och ömsesidiga samarbetsformer med Afrika och andra tillväxtregioner och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att resurser bör avsättas för ömsesidiga samarbeten som inkluderar myndigheter, universitet, civilsamhällen, näringslivet samt tredubbla alternativt fyrdubbla helixsamarbeten och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda en ny funktion som har till uppdrag att programleda och koordinera de svenska stuprören och tillföra resurser i syfte att genomföra samarbetsavtal med länder som gynnar båda parter med ett relevant regelverk, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att inkludera landsmän från respektive samarbetsland (från exempelvis Afrika) i de samarbetsprojekt man ingår i i syfte att återuppbygga och utveckla handelsrelationer och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2483 av Kristina Yngwe (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att arbeta för att ett hållbart lantbruk och lantbrukets organisationer ges en starkare status i det internationella klimatarbetet och fattigdomsbekämpningen och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att arbeta för att stärka kvinnors ekonomiska självständighet som en del av att utveckla lantbruket i fattiga områden och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2767 av Lars Adaktusson m.fl. (KD):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att departementens handlingsplaner för politiken för global utveckling bör bli offentliga och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att uppdra åt exempelvis Expertgruppen för biståndsanalys att kontinuerligt granska regeringens arbete med genomförandet av politiken för global utveckling (PGU) och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2859 av Kerstin Lundgren m.fl. (C):

17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att exempelvis genom en parlamentarisk översyn ta fram förslag till Politik för global utveckling i en ny tid som överensstämmer med Agenda 2030 och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2903 av Hans Wallmark m.fl. (M):

34. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om sociala konsekvenser och tillkännager detta för regeringen.
37. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en bredare syn på utveckling och tillkännager detta för regeringen.
38. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om de globala hållbarhetsmålen och tillkännager detta för regeringen.

Motioner från allmänna motionstiden 2019/20

2019/20:219 av Håkan Svenneling m.fl. (V):

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med tydliga förslag på hur man ska hantera de hinder för utveckling som beskrivs i skrivelsen Politiken för global utveckling i genomförandet av Agenda 2030 och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:748 av Markus Wiechel m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att finna moderna, effektiva och ömsesidiga samarbetsformer med Afrika och andra tillväxtregioner och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att resurser bör avsättas för ömsesidiga samarbeten som inkluderar myndigheter, universitet, civilsamhällen, näringslivet samt tredubbla alternativt fyrdubbla helixsamarbeten och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda en ny funktion som har till uppdrag att programleda och koordinera de

svenska stuprören och tillföra resurser i syfte att genomföra samarbetsavtal med länder som gynnar båda parter med ett relevant regelverk, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att inkludera landsmän från respektive samarbetsland (från exempelvis Afrika) i de samarbetsprojekt man ingår i syfte att återuppbygga samt utveckla handelsrelationerna och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3157 av Lars Adaktusson m.fl. (KD):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att departementens handlingsplaner för politiken för global utveckling bör bli offentliga och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att uppdra åt exempelvis Expertgruppen för biståndsanalys att kontinuerligt granska regeringens arbete med genomförandet av politiken för global utveckling (PGU) och tillkännager detta för regeringen.

Motioner från allmänna motionstiden 2020/21

2020/21:79 av Björn Söder (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att upphöra med allt bistånd till den palestinska myndigheten och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:82 av Alexander Christiansson (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stoppa allt bistånd till palestinska myndigheter och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:87 av Amineh Kakabaveh (-):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör använda en större del av sitt internationella bistånd till att utrota analfabetism, främja jämställdhet och barns befrielse från slaveri, barnäktenskap, tvångsäktenskap och annat våld i hederns namn och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige som stor biståndsgivare bör satsa mer på flickors och kvinnors reproduktiva hälsa och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen som en del av det svenska internationella biståndet bör anslå medel till organisationer som arbetar direkt och konkret med att underlätta kvinnors liv i länder med stor fattig befolkning genom att

- sprida kunskap om könsstymning och menstruationsproblem och tillhandahålla mensskydd, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ge Sida i uppdrag att söka samarbete med organisationer som arbetar direkt och konkret med att underlätta kvinnors liv i länder med stor fattig befolkning och stödja dessa i deras arbete med att snabbt och effektivt få till stånd åtgärder såsom kunskapsspridning om tvångsäktenskap, könsstymning, barnäktenskap, menstruationen och tillhandahållande av mensskydd, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
 10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kunskaper och information om sex och samlevnad, jämställdhet och kvinnors rättigheter bör ingå i det bistånd som Sverige ger till länder med stor fattig befolkning, där starkt patriarkala kulturmönster med barnäktenskap, tvångsäktenskap, könsstymning och andra former av hedersförtryck och hedersvåld är förhärskande, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2020/21:170 av Yasmine Posio m.fl. (V):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sveriges arbete med vatten och sanitet ska fokusera på att långsiktigt stärka och bygga nationella system och institutioner som kan tillhandahålla hållbara vatten- och sanitetstjänster och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör ha som mål att minst 50 procent av biståndet ska gå till flickor och kvinnor och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka för att EU, relevanta FN-organ, Världsbanken och de regionala utvecklingsbankerna förstärker sitt jämställdhetsarbete med målet att minst 50 procent av allt utvecklingssamarbete ska gå till flickor och kvinnor och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör öka andelen bistånd som avsätts för arbete med SRHR till minst 10 procent av den totala biståndsbudgeten samt verka inom EU och FN för att övriga biståndsgivare följer Sveriges exempel, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör öka stödet till SRHR i det humanitära biståndet och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:214 av Lars Thomsson (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att ge Sida i uppdrag att göra speciella utvecklingsinsatser för Gammalsvenskby i Ukraina och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:250 av Håkan Svenneling m.fl. (V):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ett nytt klimatbistånd bör tas fram och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör, inom IMF och Världsbanken, verka för att privatisering av vattenresurser stoppas och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:254 av Désirée Pethrus och Robert Halef (båda KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sida och FBA ska arbeta med metodikutveckling och i större utsträckning använda religiösa ledare lokalt för att förändra negativa strukturer såsom på exempelvis jämställdhetsområdet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i svenskt bistånd lägga mer resurser på att lyfta frågor om religionsfrihet och att detta skrivs in i den svenska biståndsplattformen och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sida bör ges i uppdrag att ta fram en handlingsplan för att konkretisera hur arbetet med religions- och religionsfrihetsfrågor ska integreras i utvecklingssamarbetet och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att i ökad utsträckning kanalisera humanitärt bistånd genom trosbaserade organisationer och andra lokala civilsamhällesorganisationer som finns på plats lokalt och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det i de landstrategier som tas fram alltid bör finnas en analys av situationen för religions- och övertygelsefriheten och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:281 av Björn Söder (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att upphöra med bidrag till Islamic Relief och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:487 av Mikael Oscarsson och Magnus Oscarsson (båda KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige omgående bör verka för att villkora biståndet till den palestinska myndigheten och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör ställa konkreta krav på den palestinska myndigheten att stödet till terror från den palestinska myndigheten upphör, inklusive att avlöna terrorister, och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:601 av Josef Fransson (SD):

12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att lägga ned Sida och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:670 av Markus Wiechel m.fl. (SD):

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att särskilt beakta bistånd och stöd till minoriteter och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:673 av Markus Wiechel m.fl. (SD):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att främja stöd till Somaliland Development Fund och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:674 av Sara Gille m.fl. (SD):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att dra in biståndet till den palestinska myndigheten för att främja kvinnors rättigheter i Mellanöstern och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:676 av Markus Wiechel m.fl. (SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kontrollfunktioner för att säkerställa mottagarorganisationers lämplighet beträffande internationellt bistånd och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett slopat stöd till Islamic Relief och andra organisationer som kan kopplas till extremism, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2020/21:691 av Björn Söder m.fl. (SD):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om villkor för bistånd till palestinska myndigheten och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:790 av Ola Johansson (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige måste driva på för ökat klimatbistånd i internationella förhandlingar och att regeringen bör se över hur Sveriges klimatbistånd kan öka och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska verka för ökade satsningar på landsbygdsutveckling med ökat fokus på jämställdhet och kvinnors entreprenörskap och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:929 av Roland Utbult (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sveriges bistånd till Palestina bör omprövas för att försäkra oss om att svenska skattepengar inte går till korruption eller terrorverksamhet utan till humanitär hjälp och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:1005 av Magnus Jacobsson (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en större del av dagens bistånd ska förmedlas via de ideella organisationerna och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:1231 av Désirée Pethrus (KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör se över stödet till SRHR i biståndsbudgeten och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag på en uppföljningsmekanism för SRHR-finansieringen såväl nationellt som internationellt och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma om hur SRHR kan användas i det humanitära biståndet och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sida bör fortsätta och intensifiera sitt arbete mot barnäktenskap runt om i världen och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att fler länder ska bidra med resurser till hiv/aidsarbetet globalt så att FN-målet för 2030 uppnås och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:1304 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ett ökat politiskt och ekonomiskt självbestämmande ska vara en av de centrala

utgångspunkterna för Sveriges utvecklingssamarbete med Afrikas horn och tillkännager detta för regeringen.

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör, inom ramen för sitt utvecklingssamarbete, stärka såväl det politiska som det ekonomiska stödet till hbtq-rörelsens arbete på Afrikas horn, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2020/21:1726 av Betty Malmberg (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sidas strategiska partnerorganisationer ska förbinda sig att i sin verksamhet förmedla fakta som vilar på vetenskap och evidens och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ålägga Sida att systematiskt utvärdera att vetenskap och evidens är bärande kriterier i partnerorganisationernas biståndsverksamhet och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:1801 av Åsa Coenraads m.fl. (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om transparens och handlingskraft i svensk biståndspolitik och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2023 av Mattias Vepsä m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör se över möjligheten att satsa en större andel av biståndet på ett hållbart och jämställt jordbruk till förmån för småskaliga bönder och deras organisationer och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2133 av Daniel Andersson m.fl. (S):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att hbtq-plus-frågor ska lyftas fram strategiskt i utvecklingsarbetet och att biståndsinsatserna för hbtq-plus-rättigheter bör öka och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2171 av Katarina Brännström (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om svenskt bistånd och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2413 av Aylín Fazelian (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka för en transparent klimatredovisning och fortsätta verka för att klimatbiståndet når de mest utsatta grupperna och länderna och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2551 av Mats Nordberg m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om demokrati och mänskliga rättigheter i biståndet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i biståndet prioritera de minst utvecklade länderna och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att anpassa biståndsramen genom en grundlig översyn, avveckling av ineffektivt bistånd och en större koncentration på ett urval av länder, biståndsorganisationer och fonder och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör skapa ett instrument för att fondera biståndsmedel vars utbetalning frusits på grund av bristande kvalitet så att utgiftsmålet kan nå samtidigt som biståndets kvalitet säkras, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka andelen av det svenska biståndet som går till de områden varifrån de stora flyktingströmmarna till Sverige kommer och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om humanitärt bistånd och flyktinghjälp och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om fortsatt stöd till utbildning men att detta ska villkoras med att barnen inte indoktrineras i skolan på ett sätt som kan bidra till fortsatta konflikter och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka svenskt bistånd till integrerade projekt för jord- och skogsbruk där även förädlingsindustri kan ingå, inte minst i mindre och mellanstora städer och runt flyktingläger, och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om bistånd till ekonomisk utveckling inklusive jord- och skogsbruk och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att anpassa biståndet till de akuta behoven orsakade av coronakrisen och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över och minska det antal FN-organisationer och utvecklingsfonder som Sverige stöder och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör prioritera stödet till vissa FN-organisationer, däribland UNHCR, FAO, Unicef och WFP, och tillkännager detta för regeringen.

16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att barns rätt till liv och utveckling ska vara vägledande i alla beslut som rör barn inom Sveriges biståndspolitik och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sveriges bistånd, i enlighet med Agenda 2030, ska stödja fattiga länder i att utveckla hållbar industri och infrastruktur inklusive energi och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om det partinära biståndet och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om bistånd knutet till miljö, klimat och energi och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om hälsa, vatten och sanitet och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bibehålla Sveriges bidrag till Global Alliance for Vaccines and Immunization (Gavi) på samma nivå som perioden 2016–20 och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka andelen av biståndet som går till praktisk yrkesutbildning och tillkännager detta för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bistånd till Europas närområde snarare ska skötas på EU-nivå än som en del av det svenska biståndet och tillkännager detta för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka andelen av svenskt bistånd som går till förföljda religiösa minoriteter och tillkännager detta för regeringen.
25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om särskilt återvandringsstöd och tillkännager detta för regeringen.
26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avtal ska finnas med alla biståndsländer om återvändande för medborgare som fått avslag på asylansökan i Sverige eller vars uppehållstillstånd i Sverige dragits in samt om att biståndet till länder som inte skrivit under sådant avtal skall avbrytas, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att frysa betalningar vid misstanke om korruption och tillkännager detta för regeringen.
28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om bättre kontroll av och styrning mot rimliga transaktionskostnader och löner och tillkännager detta för regeringen.
29. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bryta samarbetet med olämpliga mottagare och tillkännager detta för regeringen.

30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att dra in bidraget till den palestinska myndigheten och tillkännager detta för regeringen.
32. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sida och UD ska avtala om att kunna begära in kontrolluppgifter från betalningsmottagare och få del av uppföljningsrapporter och andra dokument och tillkännager detta för regeringen.
33. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om avsteg från reglerna om uppföljning och kontroll och tillkännager detta för regeringen.
34. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om avtalad rätt att frysa fonders utbetalningar och tillkännager detta för regeringen.
35. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avsluta samarbetet med Islamic Relief Fund och tillkännager detta för regeringen.
36. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om personligt ansvar hos samarbetspartner för att inte bryta mot avtal om skälig lön och tillkännager detta för regeringen.
37. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en analys av biståndet med syftet att kartlägga och avsluta bistånd som finansierar myndigheter eller organisationer som aktivt förtrycker och kränker hbt-personers mänskliga rättigheter, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
38. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för en förändring av OECD:s biståndskommittés regler för att inte tillåta avräkningar från biståndet för mottagande av asylsökande migranter och tillkännager detta för regeringen.
39. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avräkningar från biståndet för mottagande av migranter bör avskaffas när en mer hållbar invandringspolitik kommit till stånd, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2020/21:2554 av Eric Westroth m.fl. (SD):

30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra en översyn av området skattekapacitet i andra länder där Sverige deltar i utvecklingsarbetet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2020/21:2575 av John Weinerhall (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sveriges biståndspolitik ska ha fokus på humanitära insatser, demokratiarbete och ekonomisk utveckling, samt ställa krav på arbete för demokrati och mänskliga rättigheter, och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2631 av Lars Adaktusson m.fl. (KD):

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2021 inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd enligt förslaget i tabellen i motionen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige genom EU och FN bör verka för att fler länder ökar sitt bistånd så att de når upp till minst 0,7 procent av BNI och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att regeringen bör ge ett särskilt uppdrag till Sida och Expertgruppen för biståndsanalys i syfte att stärka kvaliteten i genomförandet av biståndet och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att departementens handlingsplaner för politiken för global utveckling bör bli offentliga och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att uppdra åt exempelvis Expertgruppen för biståndsanalys att mer ingående granska regeringens arbete med genomförandet av politiken för global utveckling (PGU) och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att omfördela biståndet för att kunna hjälpa fler människor som befinner sig på flykt och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att påbörja arbetet med att bygga upp en egen svensk struktur för att kunna bistå med flyktinghjälp i vår värld och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i ökad utsträckning kanalisera det humanitära stödet genom civilsamhällesorganisationer och samfund som arbetar i den direkta "frontlinjen" i katastrofområden såsom kyrkor i Syrien och Irak, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det multilaterala stöd som Sverige ger till en rad olika FN-organ måste fokuseras och samlas hos de organ som arbetar bland flyktingar och med barns säkerhet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige måste ligga i framkant när det gäller att stödja och utveckla insatser som syftar till att skapa arbets- och utbildningstillfällen för människor på flykt och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en särskild biståndsstrategi inklusive en frihetsfond som inriktas på att ge stöd till människorättsförsvarare och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att nya landstrategier som tas fram alltid ska innehålla en analys av situationen för religions- och övertygelsefriheten och tillkännager detta för regeringen.

15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att intensifiera ansträngningarna för att civilsamhällesaktörer och oppositionspolitiker ska kunna verka och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att barnnäktenskap och tvångsäktenskap aktivt måste förbjudas och motverkas och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att satsa ytterligare medel på vaccin och andra hälsoinsatser via den globala fonden och den globala vaccinaliansen Gavi och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att snarast möjligt frysa det svenska biståndet till FN:s organisation för palestinska flyktingar (Unrwa) och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige som en av Unrwas största bidragsgivare aktivt bör verka för en reformering av FN:s bistånd till palestinska flyktingar med sikte på att överföra verksamhet och ansvar till flyktingkommissariatet (UNHCR) och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att villkora och minska Sveriges bistånd till Irak och tillkännager detta för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att frysa biståndet till Islamic Relief och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2807 av Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD):

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om den gröna klimatfonden och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2946 av Kerstin Lundgren m.fl. (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att biståndsramverket behöver uppdateras så det tydligare överensstämmer med de svenska mervärden Sverige kan bidra med i Agenda 2030 och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bistånds- och utvecklingspolitiken ska sträva efter att göra områden och länder biståndsberoende efter år 2030 och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att klimatbistånd kan stärka möjligheterna att bekämpa fattigdom och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behov av större inslag av privat samverkan och innovativa finansieringsformer inom biståndet och tillkännager detta för regeringen.

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om mer fokus på etableringar av små och medelstora företag med ny och grön teknik och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en one-stop shop för näringslivet på Sida och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att handels- och biståndspolitiken tydligare behöver hänga samman och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:2964 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V):

Riksdagen anvisar anslagen för 2021 inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

2020/21:3204 av Hans Wallmark m.fl. (M):

21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fokusera biståndet till färre sektorer utifrån de tre kriterierna effektivitet, svenska intressen och svenska kunskaper och tillkännager detta för regeringen.
25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att FN:s arbete med Agenda 2030 behöver utvärderas kontinuerligt för bättre resultat och för att bekämpa korruption och tillkännager detta för regeringen.
26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ekonomisk tillväxt bör vara ett prioriterat område i arbetet med Agenda 2030 och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3205 av Hans Wallmark m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sveriges engagemang i världen ska präglas av en sammanhållen linje och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en inriktning av politiken från bistånd till handel (from aid to trade) och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska värna Agenda 2030:s roll som en tillväxtagenda och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett mer fokuserat bistånd och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sveriges bistånd i större utsträckning än i dag bör villkoras och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sveriges stöd till multilaterala organisationer bör fokusera på ett fåtal

organisationer för att stärka vår förmåga till styrning och kontroll och tillkännager detta för regeringen.

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utgiftsmålet för biståndet om 1 procent av BNI bör överges, sänkas och övergå till en fyraårig biståndsram och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa ett tillräckligt förvaltningsanslag för kvalitetssäkring, kontroll och uppföljning av bistånd och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3206 av Hans Wallmark m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska verka för ökad transparens i det globala hälsoarbetet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det humanitära stödets andel av det svenska biståndet bör öka och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3213 av Hans Wallmark m.fl. (M):

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2021 inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd enligt förslaget i tabell 1 i motionen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kostnaderna för biståndet måste utvärderas mot förväntade resultat och vägas mot andra akuta behov i Sverige och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det traditionella utvecklingsbiståndet bör präglas av en nollvision efter Agenda 2030:s genomförande och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utbetalningsmålet om 1 procent av Sveriges bni bör övergå till en fyraårig biståndsram och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda en reform av Sida i syfte att dimensionera och organisera myndigheten givet övergången till fyraåriga biståndsramar och de prioriteringar vi pekar ut och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett mer fokuserat bistånd och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det humanitära biståndet behöver öka som andel av biståndet och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om näringslivets centrala roll i genomförandet av Agenda 2030 och

- betydelsen av en politik som främjar tillväxt för att målen i agendan ska uppnås och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sveriges bistånd i större utsträckning än i dag bör villkoras och tillkännager detta för regeringen.
 10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att reformera OECD:s biståndskommitté Dacs definition av bistånd så att fler insatser räknas som bistånd och tillkännager detta för regeringen.
 11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska vara tydligt och ställa höga krav på sina samarbetspartner i biståndet när det gäller resultatfokus och redovisning, och att Sverige ska vara berett att ompröva sitt biståndsenagemang när kraven inte uppfylls, och tillkännager detta för regeringen.
 12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det krävs en översyn och analys av kärnstödet till de multilaterala organisationerna för att kunna ta ställning till var biståndsmedlen gör mest nytta och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3239 av Fredrik Malm m.fl. (L):

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka civilsamhället i Ryssland och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3241 av Fredrik Malm m.fl. (L):

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka för att balansera Kinas påverkan på det civila samhället i utvecklingsländer och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3263 av Fredrik Malm m.fl. (L):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utvecklingsbistånd ska ha demokrati som övergripande mål och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta skarpare motprestationskrav för att erhålla svenskt utvecklingsbistånd och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att biståndet ska minskas till mottagare som inte uppfyller krav på demokrati och mänskliga rättigheter och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att humanitära insatser ska prioriteras och att biståndsmedel som inte använts under hösten ska gå till humanitära appeller och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att biståndet ska vara uttalat feministiskt och att sexuella och reproduktiva

- rättigheter, särskilt preventivmedel och abort, ska vara en självklar del av humanitära insatser och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att svenskt bistånd ska vila på demokrati och FN:s förklaring om de mänskliga rättigheterna och tillkännager detta för regeringen.
 8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att humanitära insatser ska redovisas fördelat på män och kvinnor och tillkännager detta för regeringen.
 9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det centrala i svenskt demokratibistånd ska vara att kunna garantera fria val och tillkännager detta för regeringen.
 10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stöd till internationella organisationer ska ha högre krav på transparens, intern styrning och kontroll samt kostnadseffektivitet och tillkännager detta för regeringen.
 11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska ge bistånd för demokrati och mänskliga rättigheter även i rika länder som Ryssland och Saudiarabien och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3293 av Martin Ådahl (C):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stödet till demokratiska organisationer i Belarus bör utökas inom ramen för biståndsbudgeten och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3349 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M):

54. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av klimatbistånd för att hjälpa fattigare länder att kunna prioritera klimatpolitik och genomföra långsiktiga åtgärder för att minska utsläppen och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3367 av Ulf Kristersson m.fl. (M):

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett reformerat svenskt bistånd och fokus på hälsofrågor och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska värna Agenda 2030:s roll som en tillväxtagenda och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3368 av Ulf Kristersson m.fl. (M):

46. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka det svenska klimatbiståndet i syfte att hjälpa fattigare länder att prioritera klimatomställningen och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3377 av Björn Söder m.fl. (SD):

Riksdagen anvisar anslagen för 2021 inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

BILAGA 2

Regeringens och motionärernas anslagsförslag

Anslag för 2021 inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd

Tusental kronor

Anslag		Regeringens			Avvikelse från regeringen	
		förslag	M	SD	V	KD
1:1	Biståndsverksamhet	44 965 687	-15 700 000	-15 288 000	±0	±0
1:2	Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida)	1 583 163	±0	-475 000	±0	±0
1:3	Nordiska Afrikainstitutet	17 189	±0	-2 000	±0	±0
1:4	Folke Bernadotteakademin	191 101	±0	-19 000	±0	±0
1:5	Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete	50 000	±0	±0	±0	±0
1:6	Utvärdering av internationellt bistånd	21 462	±0	-1 000	±0	±0
<i>Förslag till anslag utöver regeringens förslag</i>						
99:1	Additionellt coronabistånd	±0	±0	±0	1 000 000	±0
99:2	Additionellt klimatbistånd	±0	±0	±0	500 000	±0
Summa för utgiftsområdet		46 828 602	-15 700 000	-15 785 000	1 500 000	±0

BILAGA 3

Regeringens förslag till beställningsbemyndiganden

Det har inte väckts några motioner med anledning av regeringens förslag till beställningsbemyndiganden.

Beställningsbemyndiganden för 2021 inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd

Tusental kronor

Anslag	Regeringens förslag	Tidsperiod
1:1 Biståndsverksamhet	108 000 000	2022–2034

BILAGA 4

Reservanternas anslagsförslag

Reservation 1, punkt 1 (SD)

Anslag för 2021 inom utgiftsområde 7

Internationellt bistånd

Tusental kronor

Anslag	Avvikelse från regeringen	Reservanternas förslag
1:1 Biståndsverksamhet	-15 288 000	29 677 687
1:2 Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida)	-475 000	1 108 163
1:3 Nordiska Afrikainstitutet	-2 000	15 189
1:4 Folke Bernadotteakademin	-19 000	172 101
1:5 Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete	±0	50 000
1:6 Utvärdering av internationellt bistånd	-1 000	20 462
Summa för utgiftsområdet	-15 785 000	31 043 602

Reservation 2, punkt 1 (KD)

Anslag för 2021 inom utgiftsområde 7

Internationellt bistånd

Tusental kronor

Anslag	Avvikelse från regeringen	Reservanternas förslag
1:1 Biståndsverksamhet	±0	44 965 687
1:2 Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida)	±0	1 583 163
1:3 Nordiska Afrikainstitutet	±0	17 189
1:4 Folke Bernadotteakademin	±0	191 101
1:5 Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete	±0	50 000
1:6 Utvärdering av internationellt bistånd	±0	21 462
Summa för utgiftsområdet	±0	46 828 602

BILAGA 5**Motionsyrkanden som bereds förenklad**

Motion	Motionärer	Yrkanden
4. Motioner som bereds förenklad		
2018/19:757	Jonas Sjöstedt m.fl. (V)	7
2018/19:2483	Kristina Yngwe (C)	1 och 2
2018/19:2767	Lars Adaktusson m.fl. (KD)	4 och 5
2018/19:2859	Kerstin Lundgren m.fl. (C)	17
2018/19:2903	Hans Wallmark m.fl. (M)	34, 37 och 38
2019/20:219	Håkan Svenneling m.fl. (V)	9
2019/20:3157	Lars Adaktusson m.fl. (KD)	4 och 5
2020/21:79	Björn Söder (SD)	
2020/21:82	Alexander Christiansson (SD)	
2020/21:87	Amineh Kakabaveh (-)	1, 4–6 och 10
2020/21:214	Lars Thomsson (C)	
2020/21:281	Björn Söder (SD)	1
2020/21:487	Mikael Oscarsson och Magnus Oscarsson (båda KD)	1 och 2
2020/21:601	Josef Fransson (SD)	12
2020/21:790	Ola Johansson (C)	1 och 2
2020/21:929	Roland Utbult (KD)	
2020/21:1005	Magnus Jacobsson (KD)	
2020/21:1231	Désirée Pethrus (KD)	1–4 och 6
2020/21:1726	Betty Malmberg (M)	1 och 2
2020/21:1801	Åsa Coenraads m.fl. (M)	
2020/21:2023	Mattias Vepsä m.fl. (S)	
2020/21:2133	Daniel Andersson m.fl. (S)	3
2020/21:2171	Katarina Brännström (M)	
2020/21:2413	Aylin Fazelian (S)	
2020/21:2575	John Weinerhall (M)	
2020/21:2631	Lars Adaktusson m.fl. (KD)	4 och 5
2020/21:3293	Martin Ådahl (C)	3